

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 263 (1 349)
Simbătă 19 mai 1984

12 pagini — 2,50 lei

SARCINI PRIORITARE PENTRU ÎNCHEIEREA ANULUI ȘCOLAR

Ne apropiem de încheierea anului de învățămînt 1983/1984 sub semnul întîmpinării celei de a 40 aniversări a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antilimperialistă și a celui de-al XIII-lea Congres al P.C.R., cărora le dedicăm — alături de realizările tuturor celorlalți oameni ai muncii din țara noastră — eforturile noastre pentru a obține rezultate cât mai bune în pregătirea elevilor pentru muncă și pentru viață, în educarea revoluționară a tinerelor generații.

Acționăm cu toată hotărîrea și întreaga responsabilitate pentru realizarea tuturor sarcinilor ce revin, în această etapă de încheiere a anului școlar, cadrelor didactice, elevilor și tuturor celor care participă la pregătirea și educarea tinerelor generații, și acordăm cea mai mare atenție sarcinilor prioritare.

Pornind de la caracterul final al celui de al treilea trimestru al anului de învățămînt și de la ierarhizarea obiectivelor și sarcinilor ce revin activităților didactice în fiecare an școlar, reținem ca în fruntea priorităților muncii tuturor colectivelor didactice se află asigurarea integrală a programelor de învățămînt la nivel corespunzător, în așa fel, încît fiecare elev să aibă însușite cunoștințele, deprinderile, atitudinile, convingerile, conduitele și comportările de la care e necesar să se înceapă, în bune condiții, activitatea viitorului an de învățămînt sau, în cazul elevilor din clasele terminale, munca în ciclurile următoare de pregătire școlară ori realizarea sarcinilor integrării socio-profesionale. Este, prin urmare, necesar să se urmărească cu mai deosebită atenție planificarea activităților didactice făcute la nivelul fiecărei clase și al fiecărui obiect de învățămînt și să se ia toate măsurile potrivite pentru îmbunătățirea planificării în funcție de toate împrejurările concrete ale muncii de predare-învățare cu fiecare elev în parte.

Parcursul integral al programelor școlare presupune în acest trimestru, mai mult ca în oricare altul precedent, acordarea unei deosebite atenții frecvenței tuturor activităților școlare de către toți elevii, atât la lecții cât și la activitățile practice și desfășurarea în cele mai bune condiții a lucrărilor de recapitulare finală în spiritul realizării sintezelor și evaluărilor necesare ale randamentului școlar.

O atenție cu totul deosebită se cere sprijinirii cât mai de aproape a elevilor pentru încheierea cu succes, de către întregul tineret școlar, a acestui an de învățămînt; este necesar să se acorde ajutor în definitivarea lucrărilor și a altor sarcini care revin unora sau altora dintre elevi, în mod diferențiat pe nivele și trepte de învățămînt; să se acorde sprijin prin acțiuni de pregătire suplimentară tuturor elevilor, în mod deosebit, celor cu rezultate mai slabe și, mai ales, elevilor din clasele terminale, în perspectiva probelor de verificare pentru treapta I, a examenelor de admitere în treapta a II-a și în școli profesionale, pentru bacalaureat și pentru admiterea în învățămîntul superior.

Pe lista sarcinilor prioritare situăm, pentru acest an școlar, activitatea de orientare școlară și profesională avînd în vedere particularitățile efec-

(Continuare în pag. 8 12-a)

TRIBUNA ȘCOLII

Colaborarea cu familia în orientarea școlară și profesională

Din experiența practică rezultă că de multe ori succesul în orientarea școlară și profesională este condiționat de calitatea muncii educative a cadrelor didactice cu părinții elevilor. Aceasta înseamnă că preocuparea într-o astfel de direcție nu poate fi neglijată. Un rol important revine dirigintelui, care este factorul de bază al orientării școlare și profesionale în cazul unei clase de elevi de gimnaziu. În condițiile actuale, cînd se detașează prin importanță problema armonizării orientării școlare și profesionale a elevilor cu propriile lor opțiuni se impune, printre altele, și cîștigarea aderenței părinților la ideea că e bine ca elevul să aibă ultimul cuvînt în alegerea drumului de urmat în viață. Această alegere nu poate fi lăsată însă la voia întîmplării ci, prin acțiunea factorilor educativi, într-un sistem încheiat, să se asigure o influență corespunzătoare, care să-l determine pe preadolescent și pe adolescent să-și dea seama la timp și bine de ceea ce poate și de ceea ce trebuie să devină, pentru ea, apoi, să ia o decizie corespunzătoare. Or, familia are un cuvînt important de spus. Investigațiile de specialitate constată că, și la ora actuală, în cazul elevilor din ciclul gimnazial, în proporție de peste 85%, cuvîntul hotărîtor asupra căii de urmat în viitor îl are familia; în cazul elevilor de liceu, procentul scade, dar ponderea influenței familiale nu este deloc neglijabilă.

Iată de ce școala și, în special, dirigintii claselor nu neglijează atribuțiile care le revin pe linia colaborării școlii cu părinții, în general, și pe planul orientării școlare și profesionale, în special. În munca cu familia se apelează la unele activități comune, cu toți părinții clasei (ai școlii, al ciclului de școlarizare respectiv, al claselor paralele sau al claselor imediat apropiate), pe grupe de părinți și în mod individualizat, cu un singur părinte (uneori fiind de față și copilul respectiv).

Lectoratele cu părinții cu conținut de orientare școlară și profesională au devenit tradiționale în multe școli, îmbrăcînd însă forme diferite de organizare și

desfășurare. Unele conduceri de unități de învățămînt apelează la serviciile unor cadre de specialitate, pentru participarea la dezbaterile care au loc în cadrul lectoratelor cu părinții cu teme axate pe sprijinirea elevilor în luarea deciziilor școlare și profesionale. În cazul părinților

(Continuare în pag. 8 11-a)

Lector univ. dr. TITUS ȘUTEU
Universitatea „Babeș-Bolyai”
din Cluj-Napoca

PRIN DRAGOSTEA DE ȘCOALĂ, LA DRAGOSTEA DE ȚARĂ

Sînt lecții pe care elevii le urmăresc cu sufletul la gură. Sînt lecții în care vocea profesorului vibrează cu căldură și cu convingere, lecții pe care întreaga clasă, toți elevii le ascultă, nu pot să nu le asculte, cuprinși de o adîncă și fierbîntă emoție: sînt lecții despre eroii neamului despre strămoșii noștri, despre vitejia poporului nostru, despre cel ce au luptat și s-au jertfit pentru libertatea, independența, unitatea și suveranitatea națiunii române. Sînt lecții despre trecutul și prezentul glorios al patriei noastre care, sub conducerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își construiește astăzi un falnic viitor. Sînt lecții de patriotism. Educația patriotică este una dintre cele mai frumoase forme ale muncii de educație — atunci cînd este făcută cu adevărată și adîncă înțelegere pentru profundele sale resorturi, fiindcă ea are marea nobile și generozitățile sentimentelor din care izvorăște și cărora li se adresează. Multiple, variate, nemăsurate sînt formele prin care dascălii cultivă în sufletul elevilor acest înălțător sentiment al patriotismului. Între acestea, însăși dragostea față de școală, în care elevii cresc, trăiesc, învață, se formează, este o părțică din marea forță a dragostei de țară. Și, nu cred să fie școală în care elevii, profesorii, să nu aibă un anumit cult al mindriei pentru școala în care trăiesc, învață și muncesc, pentru strînsle ei legături cu trecutul și prezentul de glorie al poporului român. Redăm, mai jos, cuvîntul unor profesori din două astfel de școli bucureștene, pentru care a sărbătorit ziua de naștere a școlii — eveniment pe care l-am consemnat recent, în această primăvară, cu toată onoarea cuvenită — se constituie într-o adevărată și plină de respect tradiție. Să le dăm cuvîntul, cu atât mai mult cu cît

1 Iunie — ZIUA INTERNAȚIONALĂ A COPILULUI

Cînd și de ce a fost aleasă dintre toate zilele 1 Iunie ca Ziua Internațională a Copilului? Puțini dintre noi ne-am gîndit. Cel mai mulți ne-am obișnuit să ne înșenîm și să ne bucurăm cînd vine această zi intrată în tradiție, ca și Ziua Femeii sau celelalte importante sărbători înscrise în calendarul nostru afectiv. Dar, dacă ne gîndim, ce altă zi mai potrivită putea fi aleasă pentru a-i da copilului sărbătoarea întregii sale copilării?

1 Iunie — începutul, încă timid, dar solemn și fermecător al verii, moment de maximă expansiune a luminii, oră de vîrf a pregătirii coronișelor pentru învingătorii Evreestului manualelor, promisiune solară a anotimpului nebanuit de frumoaselor vacanțe mari, Ziua Internațională a Copilului pare a fi aleasă spre a reaminti tuturor, an de an și peste ani, că omenirea nu poate intra în zodia roadelor sale vîntice fără a trece și pe sub arcul glorios al existenței fericite a copiilor. Ca un memento, dar invers, ca un

„adu-ți aminte de viață”, Ziua Internațională a Copilului pare să reactualizeze în noi sacra datorie a contribuției noastre universale la cauza viitorului. A viitorului planetei noastre, reprezentat de copii, închiși în ei ca o sămîntă. Dreptul copiilor la viața pașnică, armonios împlinită, pe măsura aspirațiilor lor curate și generoase, nimeni nu are dreptul să-l contrazică.

N-ai observat că de Ziua Internațională a Copilului privim, cu și mai multă mîndrie, spre profesii de părinte și de educator, care ni se arată, așa cum și sînt, ca profesii din cele mai nobile de pe pămînt?

Cu aceste gînduri, să așternem, așadar, de ziua lor, a tuturor copiilor lumii, pe abrazi de petale, pe creștete strălucite de învîțătură, un sărut delicat ca floarea speranței ce crește în noi, de solidaritate cu întreg viitorul patriei și al omenirii.

DOINA STERESCU

biografia respectivelor școli este și înrudită și profund implicată în mari evenimente din Marea carte a istoriei românilor, pe care le-am sărbătorit și le sărbătorim în acest an. Sărbătorile au fost dedicate, mai cu seamă, aniversării a 40 de ani de la eliberarea noastră, națională și socială, antifascistă și antilimperialistă. Este vorba de două școli din Cartierul „Pacii — Armata poporului”, fostul „Militari”, unul din noile mari cartiere ale Capitalei, construite în ultimii 40 de ani.

LICEUL „TUDOR VLADIMIRESCU” DIN BUCUREȘTI

În cel de al 40-lea an de la eliberarea noastră națională și socială, antifascistă și antilimperialistă, Liceul nostru, „Tudor Vladimirescu” a sărbătorit în această primăvară 39 de ani de la înființarea sa. Creată, inițial, în anul școlar 1945—1948, sub denumirea de „Gimnaziu unic”, școala noastră s-a înscris în prima etapă a planului de extindere și modernizare a școlii românești în perspectiva necesităților imperioase, ale noii societăți, pe atînci în curs de zămislire.

Înființat în cartierul „Militari”, în localul fostei școli primare, de pe strada

(Continuare în pag. 8 3-a)

Succese de prestigiu

În prima decadă a lunii mai, la Atena, s-a desfășurat Balcaniada de Matematică a elevilor. Cu multă bucurie, am primit la redacție știrea că echipa română s-a clasificat pe primul loc cu următoarele rezultate: **cinci premii I, cu punctaj maxim de 40 de puncte:** Mironescu Petru, clasa a XII-a, Liceul „Roman Vodă” din Roman, județul Neamț, Funar Louis, clasa a XI-a, Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova, Weiss Martin, clasa a XII-a, Liceul „Vasile Alecsandri” din Galați, Suciu Nicolae, clasa a XII-a, Liceul „C.D. Loga” din Timișoara și Tătaru Daniel, clasa a XI-a, Liceul „Petru Rareș” din Piatra Neamț, județul Neamț; **un premiu II cu 37 de puncte:** Văjilac Bogdan, clasa a XII-a, Liceul „Mircea cel Bătrîn” din Constanța.

Pe locul II s-a clasificat lotul de elevi din R. P. Bulgaria. Consemnând aceste rezultate, felicităm pe elevii premiați de la Atena și adresăm cele mai calde strângeri de mină și urări de succes în continuare, în activitatea lor, cadrelor didactice care i-au pregătit pe acești elevi și clase întregi de buni matematicieni, în spiritul indicațiilor conducerii partidului nostru, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind predarea științelor fundamentale în învățământul românesc.

În legătură cu faza pe țară a concursurilor pe discipline de învățământ, am publicat în numărul precedent al revistei noastre lista elevilor din clasele a VII-a și a VIII-a, care au luat premii, în care însă, din lipsă de spațiu, acolo unde s-au acordat mai multe premii I, II sau III, nu au apărut menționați decât cei mulți câte doi sau trei din premiați.

V. A.

Ele vor fi urmate de seminarii și de referate prezentate de cursanți. Societatea de Științe Matematice asigură cazarea, urmând ca transportul și costul mesei să fie suportate de cursanți. Cursul, cazarea și masa vor fi organizate în sălile, internatul și cantina Liceului Industrial din Predeal. Datorită numărului restrâns de locuri de cazare, cursanții nu pot fi însoțiți de membri de familie. Cererile de înscriere se vor depune până la 25 iunie a.c. la Societatea de Științe Matematice, Str. Academiei Nr. 14, Sector 1, București, cod. 70109 și vor avea avizul inspectoratelor școlare și al filialelor sau subfilialelor Societății de Științe Matematice de care aparțin solicitanții, cu mențiunea că desfășoară activitate în cadrul acestora.

Cursuri pentru profesorii de matematică

Societatea de Științe Matematice, prin filiala din București, organizează — în perioada 23 iulie — 13 august 1984 — cursuri de informare științifică pentru profesorii de matematică din gimnaziu și liceu, din întreaga țară. Tema cursurilor va fi axată pe Programă de perfecționare (definire în învățământ, reciclare și gradele didactice II și I) pentru profesorii de matematică. Prelegerile vor fi ținute de academicieni și cadre didactice din învățământul universitar și liceal.

RADIOȘCOALĂ

„Școala și viața”

Emisiunea de luni a Redacției de învățământ din cadrul Radioteleviziunii noastre și-a câștigat o binemerită popularitate, în mare măsură datorită faptului că reușește să contureze actualitatea universului de preocupări ale principalilor ei ascultători — elevii — temele dezvoltate ținând seama, riguros, de prioritățile perioadei în care se transmite. Ancorarea în cotidianul vieții de elev dau fiecărei ediții autenticitatea unor pagini de cronică a școlii românești, alcătuite din fapte semnificative, care relevă complexitatea procesului de formare multilaterală a tineretului generației. Meritul revine, desigur, în primul rând redactorilor realizatori — Ana Maria Sireteanu și Ion Chiulescu.

Așa cum ne indică și titlul emisiunii, ideea ei de bază, reliefând scopul principal al învățământului nostru — pregătirea viitoarelor generații de oameni ai muncii în spirit revoluționar — este legătura indisolubilă dintre școală și viață. Dar redacția își propune să abordeze această relație — și așa se și întâmplă — în special din punctul de vedere al elevilor, evidențind aspectele care le polarizează interesul: învățătura, activitatea în cadrul organizațiilor de copii și tineret, practica productivă, alegerea profesiei, creația tehnico-științifică sau artistică, etica școlară și socială.

Așadar, „Școala și viața” ne oferă posibilitatea de a ne întâlni, pe calea undelor, cu elevii din întreaga țară, întâlniri care constituie, în același timp, un mijloc de a-i cunoaște prin prisma propriilor lor gânduri și atitudini, adolescenți care au curajul opiniei și maturitatea opțiunii, mai sobri sau mai exuberanți, mai sensibili sau mai cerebrali decât cei cu care ne-am obișnuit zilnicile ore de curs. Făcând această observație, recunoaștem, implicit, priceperea celor doi redactori de a încheia un dialog firesc, deschis, alert cu tinerii lor interlocutori, capacitatea de a

și-i apropia. În discuțiile despre școală și viață — deși înregistrările „pe viu” cu prilejul reportajelor, interviurilor sau microanchetelor, se caracterizează prin oralitate — remarcăm desigur deosebită a redactorilor pentru respectarea normelor limbii literare.

O altă calitate — evidentă la fiecare ediție — este determinată de unitatea de structură, chiar atunci când nu este pusă în dezbatere o singură temă; liantul, în aceste cazuri, îl formează comperajul inteligent al realizatorului (exemplificăm cu emisiunea din 2 aprilie a.c. — redactor Ana Maria Sireteanu), care marchează punctele comune din cadrul diferitelor rubrici. De altfel, rubricile permanente sau periodice (Actualitatea școlii, Cu cuvint din banca întii, Telex școlar, Cărțile adolescenței, Cenaclul artelor, Vă place muzica? — Ce știți despre ea?, Elevi prezenți la Festivalul Național „Cintarea României”, Cenaclul de poezie), asigură ele însele această unitate.

Începând cu această lună, revizăm bogatul conținut de fapte și idei al noii rubrici „Cinstim anul 40 al libertății noastre”. Menționăm, de asemenea, emisiuni întregi care ilustrează politica înțeleaptă a partidului nostru în domeniul educației școlare, de pildă, emisiunea din 7 mai a.c. — redactor Ion Chiulescu — înfăptuită sub forma unui reportaj la întreprinderea „1 Mai” din Ploiești și într-un atelier școlar, unde elevii își desfășoară pregătirea tehnologică și practică.

În încheiere, cred că putem afirma — prin dovezi de incontestabilă profesionalitate, de bună cunoaștere a realităților învățământului nostru actual — că realizatorii acestei emisiuni și-au câștigat titlul onorific de „oameni ai școlii”, fapt care li obligă, firește, la aceeași exigență față de calitatea emisiunii de care răspund.

VALERIA BACIU

Întilniri colegiale

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice, absolvente ale liceelor, liceelor pedagogice, fostelor școli normale și institutelor pedagogice, care își sărbătoresc împlinirea unui număr de ani de la absolvire și integrarea în munca didactică, revista noastră publică anunțuri în mod gratuit. Primim și publicăm anunțurile numai dacă sînt avizate de conducerile școlilor sau institutelor în care urmează să aibă loc sărbătorirea. Rugăm ca textele să fie redactate clar și cit mai concis.

Promoția 1944 de absolvenți ai Școlii Normale de Învățători din Cimpulung-Museel organizează, în zilele de 14 și 15 iunie 1984, cea de-a VII-a întilnire, la patru decenii de la absolvire, în localul Liceului Pedagogic din Cimpulung, județul Argeș. Sînt invitați colegii, foștii profesori, învățătorii de la Școala de Aplicație, pedagogii, șefii de meditație.

Promoția 1944 a fostei Școli Normale de Băieți „Spiru C. Haret” din Buzău, anunță întilnirea în ziua de 7 iulie 1984, ora 10, după 40 de ani de la absolvire. Colegii sînt rugați să anunțe participarea pe adresa: Victor Bărsan, str. Mircea cel Bătrîn, Nr. 49, Bl. 36, sc. 2, ap. 19, Brașov — cod 2200, telefon 921/64934.

Promoția 1954 a Școlii Pedagogice de Băieți din Buzău, organizează întilnirea de 30 de ani, pe data de 18 iunie 1984. Relații la telefoanele: 30 625 (Popescu Constantin) și 13 189, 11 163 (Tache Constantin) Buzău.

Promoția 1954, Secția Română-Istorie a fostului Institut Pedagogic din București, organizează vederea după 30 de ani pe data de 2 iunie 1984, în clădirea Liceului Industrial Nr. 28 din cartierul Drumul Taberei. Relații la colegul nostru Constantin Gheorghe, telefon: 62 50 74.

Absolvenții Școlii Pedagogice de Băieți Nr. 2 din București, promoția 1954, sînt rugați să-și anunțe participarea la întilnirea de 30 de ani de la absolvire, pentru data de 22 iulie 1984, pe adresa dir. adj. Damian Ion, Casa de Copii Școlari „9 Mai”, Buzeni, str. Cezar Petrescu nr. 9, telefon 973/20 227 sau 973/21 454 — acasă.

Promoția 1964 a Liceului Teoretic din Fetești, județul Ialomița, anunță întilnirea de 20 de ani, pentru ziua de 23 iunie 1984, orele 12, la Liceul Industrial Fetești. Rugăm să confirmați participarea pînă la data de 20 mai 1984, pe adresa: Popescu C. Teodor, Școala Nr. 7, Fetești, județul Ialomița. Sînt invitați și foștii noștri profesori.

Absolvenții Școlii Normale de Învățători „V. Lupu” din Iași, promoția 1944, organizează întilnirea de 40 de ani, la data de 6 iulie 1984, orele 10, în localul fostei școli, în prezent Facultatea de

Horticultură a Institutului Agronomic din Iași. Rugăm confirmați participarea pe adresa: Costăchescu Gheorghe, str. V. Lupu nr. 83, bloc Dl, sc. E, etaj 5, apartament 17, Iași, cod. 6600, oficiul 4.

Clasa I—VI D învățătoare fete, promoția 1958—1964, se întrunește în ziua de 16 iunie 1984, orele 10, în localul Liceului Pedagogic din Bacău pentru sărbătorirea a 20 de ani de la absolvirea școlii. Relații de la Herciu E. (Matei) telefon: 31 947.

Clasa I—V D învățători băieți, promoția 1964—1969, se întrunește în ziua de 9 iunie 1984, orele 10, în localul Liceului Pedagogic din Bacău, pentru sărbătorirea a 15 ani de la absolvirea școlii. Relații de la Șerban Ion, telefon 37 421.

Absolvenții Liceului Pedagogic din Sighetu Marmației, promoția 1969, sînt invitați a lua parte, pe data de 7 iulie 1984, la întilnirea de 15 ani de la terminarea școlii. În acest sens se va lua legătura cu inv. Tomoioga Vasile, comuna Moisei, nr. 1188, județul Maramureș.

Promoția 1974 a Liceului Pedagogic Slatina, județul Olt, anunță întilnirea de 10 ani a primei promoții de învățători, pentru ziua de 2 iunie 1984, orele 9, la Liceul Pedagogic din Slatina. Sînt invitați toți colegii și foștii noștri profesori. Rugăm confirmați participarea pe adresa: inv. Pintescu Cornelia, Școala Nr. 8, Slatina, județul Olt, cod. 0500, telefon 15 470.

Promoția 1974 a Institutului Pedagogic de 2 ani din Botoșani, specialitatea învățătoare-maistre, anunță întilnirea de 10 ani pentru ziua de 19 iunie 1984, orele 10, la Liceul Pedagogic din Botoșani. Rugăm confirmați participarea pe adresa: Bacinski Tatiana, str. Parcul Tineretului, Bl. B14, ap. 7, Botoșani, telefon: 174 95.

Liceul de Filologie-Istorie din municipiul Craiova, str. Ion Mălorescu, nr. 4, telefon 941/12 353 și 941/12 614, aniversează 150 de ani de atestare documentară, în zilele de 26 și 27 mai 1984.

Conducerea liceului adresează fostelor cadre didactice, tuturor serilor de absolvenți și celor care, cunoscînd școala, au stimat-o și prețuit-o, invitația de participare la acest jubileu.

Tuturor le adresăm sincere felicitări, multă sănătate și deosebite succese în muncă, așteptîndu-i cu toată stîmă și prețuirea la acest deosebit eveniment din viața școlii noastre.

Promoția 1944 a Școlii Normale de Băieți din București, aniversează 40 de ani de la absolvire, în ziua de 10 iunie a.c., orele 10, la sediul școlii. Relații la telefoanele: 50 80 61, 43 02 79 și 17 55 76, între orele 19—21.

Seară de poezie

Este nu numai plăcut, dar și instructiv, să participi la un spectacol de poezie, în lectura unor actori cu vocație lirică, mai ales, atunci cînd la spectacol sînt prezenți și creatorii metaforilor respective. Ei bine, în ziua de 7 mai a.c., am participat la o manifestare organizată — în cadrul Festivalului Național „Cintarea României” — de Redacția Publicațiilor de Învățămînt în colaborare cu Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu” din București la care, pe lângă elementele mai sus-amintite, se mai adăuga încă unul — imaginea plastică! Gazdele, menționînd în primul rînd pe Ion Hulea, directorul adjunct al bibliotecii, au amenajat și o expoziție de carte alcătuită din lucrările redactorilor presei pedagogice.

Acele minute de intensă receptare a imaginii artistice — mijlocită prin cuvînt și prin culoare — au avut darul să ne amintească valorile specifice ale artei.

Așadar, vernisajul expoziției colegului nostru Mircea Ionel în acest lăcaș de cultură al Capitalei, a fost „prefațat” de un emoționant moment poetic, susținut de actorii Alina Victoria, Dobre — care a

recitat și dintr-un volum de poezii ce-i aparțin — Sanda Băncilă, Șerban Cantacuzino, Viorel Comănci și Dan Dinulescu de la Teatrul „Constantin Nottara”, care au citit din poezii din volume recente ale poezilor Mariana Filimon, Doina Sterescu și Dim. Raichid, redactorii la publicațiile de învățămînt.

Cu acest prilej, au fost lansate prosopetele volume apărute: Doina Sterescu — „Strigăt și șoaptă” (Editura „Eminescu” București, 1984) și Mariana Filimon — „Stampe” (Editura „Cartea Românească”, București, 1984).

Metaforele plastice ale lui Mircea Ionel au surprins peisaje inspirate din creațiile celor trei poeți-redactori, fiind realizate cu o mină sigură, cu un meșteșug pe care puțini îl cunoșteau.

Sîntem și noi de acord cu colegul nostru că poezia se citește, se recită și se ascultă și că tablourile se privesc, iar prea multe cuvinte în cazul picturii sînt întotdeauna de prisos.

Peisajele lui Mircea Ionel, realizate într-o cromatică originală, încintă privirea cu poezia culorilor izvorite din poezia cuvintului.

M. ROȘOGA

față de patrie ● Despre o excursie (mai puțin obișnuită) ne informează și profesorii Cornelia Mihăeșca și Dumitru Pomohaci de la Școala din Marginea, județul Suceava: a tarafului de elevi al școlii. Au fost vizitate fabrici, case memoriale, muzee, elevii au prezentat programe artistice, iar în Miorcani au fost primiți de întreaga suflăra a comunei. O excursie deosebit de instructivă — ne asigură corespondenții noștri — excursie prin care conducătorul și organizatorul ei, prof. Arcadie Mihăeșca, a înscris un număr rotund de 200 ● „Educația moral-politică și cetățenească a preșcolarilor și elevilor” — titlul unei suite de manifestări metodico-științifice în cadrul celei de a treia ediții a Săptămînii școlii Albei, la care au fost antrenati peste 1500 de educatoare, învățători și profesori, (Prof. Nicolae Ota, directorul Casei Personalului Didactic a județului Alba) ● La Școala nr. 13 din Arad, prin strădaniile profesoarei Elena Jură, aflată în pragul pensionării, au luat ființă un cabinet și un muzeu de istorie, „unicate” în județ — ne scrie prof. Gh. Cămăraș ● Cercul literar „Albatros” al Școlii Nr. 17 din Cluj-Napoca înscrie între acțiunile sale curente numeroase întilniri cu scriitorii locali. Cea mai recentă — întilnirea cu scriitorul Vasile Sălăjan, redactor șef al revistei „Tribuna”, autorul noului roman „Rodeo”, avînd ca erou principal pe Avram Iancu. (Prof. Ilie Radu-Nandra) ● Harnicul nostru corespondent, prof. Iosif E. Naghiu, ne amintește că s-au împlinit 50 de ani de la primul congres al profesorilor de filozofie, ținut la București în 1934 ● Educatori ai caselor de copii școlari din 17 județe ale țării au participat la un curs de perfecționare, în Capitală, ale cărui activități s-au desfășurat la Casa de Copii Școlari Nr. 6. (Prof. Gleb Statnic) ● O masă rotundă gen „Elevii întreabă, profesorii răspund” — ne scrie prof. Vasile Caleștru — a avut loc la Liceul „Cuza Vodă” din Huși-Vaslui, prin care profesori de chimie, fizică, biologie, științe sociale și geografie din această școală au dat răspunsuri la întrebările elevilor cu

privire la materialitatea lumii, urmărindu-se combaterea superstițiilor și misticismului ● Elevii Școlii din Erbiceeni, județul Iași, participă la două ample acțiuni de muncă patriotică, declanșate în comună: „Șantierul primăverii” și „Săptămîna colectării materialelor refolosibile”. Acțiuni care onorează! (Prof. Ioan C. Alistar). Filiala Satu-Mare a Societății de Științe Filologice, cu sprijinul Inspectoratului Școlar Județean și Casei Personalului Didactic, a organizat o sesiune de comunicări științifice cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la apariția „Tribunei”. Au participat, ca invitați, scriitorii, istoricii literari, redactorii al revistei „Tribuna” din Cluj-Napoca. (Prof. Angela Negreanu) ● Din Satu Mare ne scrie și prof. Viorela Mareiue, despre simpozionul: „Conștiința socialistă a tineretului și contribuția lui în procesul edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate”, organizat de Comitetul Județean U.T.C., în colaborare cu alte foruri sătmărene. Au fost prezenți președinții comitetelor cetățenești de părinți, reprezentanți ai comitetelor sindicatelor din întreprinderi și școli s.a. În aceeași zi, la Muzeul Județean s-a deschis „Salonul de primăvară al profesorilor de desen” ● „Buletinul de informare și documentare a cadrelor didactice” nr. 1 (21) 1984, editat de Casa Personalului Didactic din Suceava, conține, în întregime, materiale pentru studiul biologiei ● La Casa Personalului Didactic din Capitală au fost trecute în revistă câteva dintre realizările mai deosebite ale profesorilor de muzică din Sectorul Agricol Ilfov. Cu acest prilej, au prezentat reușite programe artistice orchestrele Școlii Nr. 185 și Școlii din Popești-Leordeni, și corala cadrelor didactice din sectorul amintit. Astfel de manifestări, prevăzute a-si mări numărul într-un viitor apropiat, constituie o emulație pe plan artistic între cadrele didactice ale tuturor sectoarelor Capitalei. (Prof. Silvan Georgescu).

D. CICHIRĂ

Breviar

„Sînt suflet din sufletul neamului meu” a fost titlul unui schimb de experiență între cenaclurile literare ale școlilor din județul Iași, desfășurat în comuna Buhalnița. Cu acest prilej a fost organizată și expoziția de desene „Culorile copilăriei” a cercului plastic „Prietenii culorilor” de la școala gazdă, care în cei cinci ani de activitate a obținut aproape 100 de diplome în țară și peste hotare. (Prof. Dumitru Ciobanu, directorul Școlii din Buhalnița — Iași) ● Tot din Iași primim știrea (trimisă de prof. Puiu Filipescu) despre sesiunea științifică județeană cu tema „Educația patriotică, revoluționară a elevilor prin orele și activitățile de limba și literatură română”, care a avut loc la Liceul „C. Negruzzi”, sub egida Inspectoratului Școlar Județean Iași și Casei Personalului Didactic ● Corului Sindicatului Învățămînt Rm. Vlcea, participant la Festivalul interjudețean „D.G. Chiariac”, ediția a VIII-a, de la Pitești, i s-a decernat premiul I și trofeul festivalului, iar dirijorul corului, prof. Mihai Ștefănescu, premiul special al Uniunii Compozitorilor și muzicologilor din R.S.R. (Pprof. Mihai Buharu) ● Elevii ciclului gimnazial de la Școala din Șeulia de Mures au efectuat o excursie de documentare istorică pe Itinerarul: — Șeulia — Ludus — Cimpia Turzii — Turda — Alba Iulia — Blaj — Tîrnăveni. Au fost vizitate, cu preponderență, monumente, muzee și locuri istorice, dar și obiective industriale, construite în anii socialismului. Excursia — cum ne scrie prof. Aurel Seulean — a urmărit cunoașterea nemijlocită a acestor locuri, cu profunde rezonanțe în conștiința neamului, și cultivarea în inimile elevilor a prețurii și dragostei față de strămoși,

Ne pregătim pentru marea sărbătoare

Educația moral-politică și patriotică a copiilor, a șoimilor patriei constituie o preocupare permanentă a colectivului didactic din unitatea noastră. Acțiunile din cadrul adunărilor organizate cu șoimii patriei, comisiile metodice au cuprins teme legate de sărbătorirea evenimentelor politice și istorice ale acestui an școlar — enumerăm acțiunile: „Unirea cea mare”; „Te slăvim Republică iubită”, „Te slăvim țară dragă”, „La mulți ani iubite conducător”.

În cinstea celor două mari evenimente politice din patria noastră: A 40-a aniversare a Revoluției sociale și naționale antifasciste și antiimperialiste și Congresul al XIII-lea al P.C.R., am întocmit un plan-cadru de acțiuni concrete care au drept scop atât cunoașterea trecutului istoric al poporului nostru, cât și cunoașterea realizărilor obținute după Congresul al IX-lea, de când la conducerea țării a venit cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din a cărui inițiativă a fost creată organizația „Șoimii patriei”.

Vom organiza vizite și excursii în scopul cunoașterii directe a realizărilor obținute în municipiul Slobozia și județul Ialomița, făcând referiri și la viața oamenilor în timpul regimului burghez-moșteresc. În cadrul municipiului vom observa platforma industrială a orașului, obiectivele social-culturale, iar în cadrul județului, ne-am propus vizitarea marilor complexe de pășări, vaci, porci. Statuina Amara și C.A.P. Gheorghe Doja. În cinstea zilei de 1 Iunie ne-am propus organizarea unei excursii pe Litoralul Mării Negre, unde vom vizita Acvariul și Deltafinariul. Cu ajutorul imaginilor și al proiectoarelor vom cunoaște o parte din frumusețile și realizările obținute în patria noastră.

Vom cunoaște activitatea neobosită desfășurată de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, împreună cu tovarășa

Elena Ceaușescu, veghează ca fiii patriei noastre să trăiască în pace și să se bucure de toate condițiile asigurate pentru învățatură și muncă. Poeziile și cîntecele patriotice publicate în revista „Șoimii patriei” și în alte publicații au fost culese și folosite în cadrul activităților organizate cu copiii în montaje și concursuri: „Copiii iubesc patria, iubesc partidul”; „Copiii cîntă patria și partidul”; „Cel mai bun recitator”; „Cel mai bun interpret”.

Împreună cu pionierii, vom organiza următoarele acțiuni, sub formă de concurs, între grupele de șoimi, sub genericile: „Ce știm despre orașul natal?”, „Ne iubim orașul?”, „Ce știm despre județul nostru Ialomița?”, „Ce știm despre eroii neamului?”, „Bogățiile și frumusețile patriei noastre”; „București, capitala patriei”, „Ani plin de soare”, „Copilărie fericită”. Cîștigătorii vor primi diplome. Copiii vor fi antrenați în întocmirea unor albume și fotomontaje ce au drept scop cunoașterea realizărilor din patria noastră. Paralel cu acțiunile menționate vom urmări educarea în permanență a dragostei de muncă, a stimei, a respectului față de profesiunile părinților.

Fiecare grupă de șoimi al patriei a primit sarcini concrete privind întreținerea spațiului legumicol, a spațiului de joacă pentru copii, a ordinii și păstrării bunului obștesc. Tot în scopul educării dragostei față de muncă, funcționează în cadrul unității noastre patru cercuri unde copiii lucrează cu diferite materiale din natură — recuperabile (boabe diferite, simbuli, ghindă, castane, paie, conuri), iar lucrările realizate sînt expuse la panoul „Ce pot face două mîini dibace”.

Educație. RAFIRA POPA
Directoarea Grădiniței cu Program
Prelungit cuplată cu Creșa Nr. 1 din Slobozia

Bogate surse documentare pentru cunoașterea trecutului

În școlile sătești izolate, lipsite de muzele din marile orașe ale țării, muzele școlare, dacă au exponate valoroase și sînt judicios organizate, pot constitui un important instrument de lucru pentru profesor.

La „Colțul muzelistic” din școala noastră sînt expuse: monografia istorică a satului Lăzești, pe care am întocmit-o folosind documentele muzeistice existente în școală și un bogat material documentar cules cu ajutorul elevilor de la bătrînii satului intitulat: „Dovezi locale lingvistice și etnografice, referitoare la continuitatea poporului român pe aceste meleaguri”.

În cadrul cercului de istorie „Prietenii istoriei” avem ca obiectiv permanent îmbogățirea colecției muzeistice cu noi obiecte, iar în cinstea sărbătoririi a 200 de ani de la Răscoala populară condusă de Horea, Cloșca și Crișan, am pregătit un material documentar intitulat: „Răscoala populară condusă de Horea, Cloșca și Crișan oglindită în folclor și literatură”. Tot pentru colecția muzeistică avem în curs de executare o reproducere a unui tablou (pictură în ulei pe pînză), reprezentînd trădarea și prinderea lui Horea, al cărui autor este un talentat fiu al satului.

Înfăptuirile din anii revoluției și construcției socialiste sînt redată prin setul de planșe și fotografii document înfățișînd unele obiective de interes național din zonă.

Acest material documentar este un prețios auxiliar în predarea lecțiilor de istorie, contribuind la o prezentare plastică, vie a faptelor istorice, la dezvoltarea interesului elevilor, la cunoașterea și cercetarea istoriei locale, încadrată în contextul istoriei naționale. Colțul muzeistic al școlii, la alcătuirea căruia și-au adus contribuția multe generații de elevi al mei, mi-a oferit posibilitatea să desfășor interesante lecții de istorie a patriei. Avînd la dispoziție un bogat material cules de la bătrînii satului am demonstrat, prin dovezi lingvistice și etnogra-

fic, continuitatea poporului român pe aceste străvechi meleaguri ale Țării Moșilor. Utilizînd aceste documente în procesul de predare-învățare, am reușit să creez la elevi o stare emoțională, deosebită, necesară trăirii faptelor istorice și înțelegerii lor.

În cinstea celor două importante evenimente pe care țara noastră, întregul popor le vor sărbători în acest an — 40 de ani de la Revoluția socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și cea de al XIII-lea Congres al partidului, evenimente care marchează dezvoltarea fără precedent a patriei noastre, mai ales de la cea de al IX-lea Congres al partidului, școala noastră se pregătește în mod deosebit. Pe lângă numeroase acțiuni și manifestări dedicate acestor evenimente la care este angajat întregul colectiv didactic, elevii școlii, Muzeul nostru se pregătește în vederea îmbogățirii sale cu noi exponate și documente care să ateste importanțele realizări obținute de poporul nostru în toate domeniile activității materiale și spirituale, împlinirile și succesele care au fost obținute de oamenii muncii din județ. Sînt astfel pregătite pentru a fi expuse în muzeu planșe, diagrame, imagini reprezentînd obiective industriale sau aspecte din activitatea desfășurată în fabrici, uzine și pe ogoare, majoritatea dintre ele fiind realizate de cadre didactice și elevi.

Lecțiile de istorie, precum și toate activitățile școlare și extrașcolare pe care le organizăm în muzeul școlii sau în afara sa, sînt ancorate, prin datele și exemplele pe care le furnizăm, în realitățile prezentului, ale acestui prezent încărcat de izbînză, luminat de nobilele idei și fapte ale celui mai iubit fiu al poporului, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prof. LAZEA ROMAN
Școala din Lăzești, comuna Scărișoara, județul Alba

40 de promoții

Promoția 1944 de absolvenți ai Școlii Normale de Învățători din Cîmpulung-Muscel este una din multele promoții care și-au încheiat studiile liceale în perioada celei mai mari încreierări a celui de-al doilea război mondial. Cel 57 de învățători (două clase), aparținînd promoției 1944, au participat la marea epopee a eliberării patriei, lupșind și dînd jertfe pe frontul de vest. Apoi, tinerii învățători și profesori, alături de juristi, economiști, ingineri, medici au participat cu entuziasm la toate marile acțiuni social-politice organizate și conduse de partid: alfabetizare, cooperativizarea agriculturii etc., fiind implicați în prefacerile revoluționare — în special în mediul rural —, în politica școlară și socială a partidului nostru, inițiată și condusă cu înțelepciune de ctitorul României moderne, de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sîntem o promoție ca toate promoțiile pe care le-a dat școala, în linie ascendentă, de atunci și pînă azi. Dar, promoția 1944 de absolvenți ai Școlii Normale Cîmpulung are o identitate. Noi ne-am născut odată cu țara și tot cu

țara odată-am crescut. Ne mindrim cu faptul că sîntem una din „Promoțiile eliberării” care s-a bucurat și se bucură de privilegiul de a-și număra anii și a-și aniversa vîrsta, odată cu țara.

Cu toate asperitățile, proprii școlii de atunci, colectivul clasei (claselor) noastre, trăindu-și timp de opt ani micile bucurii și necazuri ale vieții de internat, a stabilit legături de prietenie care sînt actuale și proaspete și astăzi, după patru decenii de la absolvire.

A fost instituit un sistem de modalități de intercomunicare ce a devenit tradițional. Odată pe an, de Anul Nou, fiecare — avînd caletul cu adresele tuturor colegilor — își felicită cîțiva colegi și foști profesori, iar șeful promoției îi felicită pe toți.

Cele șase întîlniri, organizate la 10, la 20 de ani și apoi din 5 în 5 ani, au prilejuit nu numai simpla revvedere, ci și reeditarea unor episoade din viața și activitatea școlară, între care o zi de școală (cu clopoțel, elev de serviciu, exerciții de înviorare, lecții ținute de foști profesori). O serie de însemne ca: insigna, drapelul, imnul promoției ș.a. dau întîlnirilor noastre o coloratură aparte. Această atmosferă caldă, de sărbătoare, colegială, a strîns într-un mănunchi nu numai pe foștii elevi și profesori, ci și familiile lor. De-acum, colegii noștri via la întîlnire nu

numai eu soțiile și copiii, ei și cu nepoții lor. Unul din colegii noștri exprimă, cu melancolie, amintirile vieții școlare în versurile următoare:

Din Cîmpulung cu pruni și meri în floare,
Peste grădina mea și peste luncă,
Prin ierni și primăveri nopieritoare,
Trec umbrele copiilor de-atunci.

Și vin spre noi cu brațele întinse
Iar noi, de-asemena, spre ei grăbim;
Dar ei se pierd în ceruri necuprinse,
Pe cînd în gene-o lacrimă strivim”.

(George Burcescu)

În zilele de 14 și 15 Iulie 1984, la Liceul Pedagogic din Cîmpulung, județul Argeș, promoția 1944 se va întîlni pentru a sărbători 40 de ani de la absolvire. Cea de a VII-a întîlnire a promoției noastre se înscrie în rîndul acțiunilor prin care țara sărbătorește patru decenii de la eliberare.

Colegii, profesorii noștri, învățătorii de la Școala de Aplicație, pedagogii și șefii de meditație sînt invitați la întîlnirea noastră.

Lector univ. dr. NICOLAE OPRESCU
Universitatea din București

PRIN DRAGOSTEA DE ȘCOALĂ. LA DRAGOSTEA DE ȚARĂ

(Urmare din pag. 1)

„Dealul Țugulea”, astăzi Școala Nr. 156, liceul și-a adus propria sa contribuție la opera de creștere și pregătire temeinică a noilor generații, de educare a lor în spiritul dragostei față de patrie, popor și iubitul său conducător, în condițiile grele, la început, și cu o dăruire demnă de remarcă, din partea tuturor slujitorilor școlii.

De ce denumirea de Liceul „Tudor Vladimirescu”? Pentru că acest nume consacrat în memoria tineretului român una dintre cele mai glorioase personalități ale luptei poporului nostru pentru libertate și dreptate socială și națională. Și, nu numai atât: Tabăra viteazului oltean a fost așezată la 17 martie 1821 la începutul cartierului „Militari”, dincolo de „Dealul Cotrocenilor”, la numai cîteva sute de metri de actuala clădire a liceului. Drept cinstire și prețuire a trecutului, figura marelui erou a fost aleasă drept model de patriotism pentru elevii de astăzi și pentru toți cei ce le vor urma și vor ieși de pe băncile școlii.

Pilda lui de contopire cu interesele poporului este și rămîne mereu vie în memoria tuturor și, în special, a tinerilor. „Că eu alta nu sînt, decât numai-un om luat de către tot norodul țării cel amărît și osădit din pricina jăfultorilor, ca să le fiu chivernisitor în treaba cererii dreptăților” spunea Tudor Vladimirescu — la 11 februarie 1821 — pătruns de nemărginită dragoste de țară. Acest om, puțin la vorbă și voinic la inimă și la suflet, cu multă minte, sănătos și curajos, mîndru și voluntar, energic, hotărît și furtunos, după cum îl zugrăvesc contemporanii, a știut să se dăruiească total unei mari iubiri, iubirea de patrie. „În toată viața mea sînt hotărît a sluji și a mă jertfi pentru binele patriei mele”, mărturisea el. Acest om trăia realitățile dure ale vremii sale, le trăia și le vedea profund nedrepte și voia să le transforme în rea-

lități revoluționare, așa după cum simțea el și vedea că își fac loc în lume.

Pentru toate acestea, consiliul profesoral a cerut, în unanimitatea lui, forurilor superioare, atribuirea numelui de „Tudor Vladimirescu”, pe care liceul nostru îl poartă, căci prețuirea eroilor patriei, a trecutului ei și pilda sa de glorie este o trăsătură prioritară a muncii noastre de educație. De aceea, am situat sărbătorirea zilei înființării școlii noastre în plină primăvară ca pe la vremea cînd marele erou își așeza prin preajmă eroica sa tabără. Și, poate, tot de aceea, nu întîmplător, în urmă cu un sfert de veac, prestigiosul om de litere și de cultură Mihnea Gheorghiu a acceptat ca piesa pe care a consacrat-o marelui erou să fie interpretată, în premieră absolută, de către elevii al liceului nostru, onorînd modesta, dar atât de importantă pentru noi reprezentare, cu distinsa sa prezență.

Integrat organic în ritmurile dezvoltării construcției socialiste, liceul nostru a crescut și s-a maturizat prin ani. Astăzi avem o clădire nouă, la fel cum nou este întregul cartier în a cărei arhitectură urbanistică abia dacă mai găsești vreo relievă din străvechiul sat. Liceul în care muncește un colectiv de profesori de o deosebită calitate profesională și morală este dotat cu numeroase cabinete, laboratoare și ateliere moderne, cu o bogată bază materială. Ne mindrim cu generațiile de elevi pe care le-am format pentru muncă și viață în aceste patru decenii, cu palmaresul de premii „întîl” și „doi”, dobîndite la faza finală republicană a diferite competiții științifice și artistice, cu numeroasele premii și mențiuni, pe care le-am obținut la întrecerile dintre elevi, pe Capitală și pe sector.

Liceul nostru, patronat de întreprinderea „Turbomecanica”, progătește cadre de o deosebită valoare pentru economia națională: mecanici și prelucrători prin așchieră pentru industria aeronautică. Stră-nepoții eroului care s-a jertfit pentru înălțarea poporului, nu numai că trăiesc

și se formează în spiritul acestei înălțări morale și materiale, dar se progătesc, în chip simbolic parcă, pentru a construi nave menite cuceririi înălțimilor astrale.

Prof. RODICA BRACACU
director adjunct
Liceul „Tudor Vladimirescu” din București

ȘCOALA NR. 156 DIN
„DEALUL ȚUGULEA”

În lăna anului 1877/1878 se întorceau din război ostașii români care luptaseră cu eroism și își dăduseră tributul de sînge la Grivița, Plevna, Smîrdan, pentru recunoașterea și consolidarea independenței de stat a României. Mulți dintre ei, fii de țărani din satele apropiate de București, își doreau ca, întorși la vatră, să-și întemeieze familiile și gospodăriile proprii, dar nu aveau pămînt, pentru că Legea rurală din 1864 nu rezolvase decît în parte problema agrară. Foștii ostași s-au adresat atunci guvernantului, au organizat marșuri spre București și au întreprins acțiuni revendicative pentru a obține îndeplinirea unor promisiuni făcute în timpul războiului. Ca rezultat al luptei lor, o parte dintre ei au fost împroprietăriți din domenii ale statului și au primit locuri de casă, aici la marginea Capitalei, întemeind satul care a luat numele de „Militari”. S-au întemeiat aici familii, au apărut gospodării și s-au născut copii, nu departe de locul pe care poposise Tudor Vladimirescu cu oastea sa de panduri.

Copiii au crescut, dar aveau nevoie de școală, și, la insistențele locuitorilor, primăria a aprobat în 1884, deci acum un veac, înființarea unei școlii primare în satul Militari. Că școala a luat ființă în acest an o dovedește și faptul că la finele anului școlar 1885/1886 se prezentau la examenul de sfîrșit de an un număr de 27 elevi care urmaseră cursurile claselor I, a II-a și a III-a, după cum se consemnează într-un proces verbal, semnat de oficialitățile vremii și descoperit în arhivă de fostul învățător al școlii, Gheorghe Tunșanu.

Dacă la început școala a funcționat în diferite case particulare, în anul 1897 s-a construit în Militari și primul local de școală compus din două săli de clasă și o cancelarie. Cu trecerea anilor așezarea s-a dezvoltat continuu și, odată cu ea, a evoluat și școala, atribuindu-i-se noi localuri în apropiere. Satul a devenit apoi comună, s-a transformat în suburbă a Capitalei, iar astăzi este unul din cartierele cele mai populate ale municipiului București; satul a fost integrat organic orașului. În 1946/1948, s-a construit un local cu încă opt săli de clasă în aceeași incintă, iar în 1963 un local nou cu alte 17 săli de clasă și laboratoare.

Dezvoltarea impetuoasă a cartierului a făcut să se ridice alte unități școlare noi, astfel că astăzi în cartier funcționează șapte școli de nivel primar și gimnazial, patru licee, mai multe grădinițe și alte instituții de educație în care sînt cuprinși peste 20 000 de elevi și copii.

Ilustrativă — asemenea multor alte școli — pentru dezvoltarea învățămîntului din România în ultimii 40 de ani, este însăși evoluția acestei unități care continuă să dăinuiească pe locul vechii școli primare a satului Militari de acum o sută de ani. Aici există astăzi un adevărat complex școlar care cuprinde o grădiniță cu orar prelungit cu un efectiv de circa 700 de copii, o casă de copii școlari cu 230 locuri și școala propriu-zisă care are în prezent 61 clase cu un efectiv de aproape 2 300 elevi.

Paralel cu creșterea numărului de elevi, Școala Nr. 156, care continuă, după o sută de ani, tradiția vechii școli a satului Militari, dispune astăzi de o puternică bază didactico-materială (23 săli de clasă, trei laboratoare, trei ateliere, bibliotecă, sală de festivități, bază sportivă, bazin de înot, cabinet medical, cabinet stomatologic etc.), de un colectiv didactic numeros și de prestigiu. Ea a adus și continuă să aducă o importantă contribuție la instruirea și educarea tinerilor generații, este o ilustrare semnificativă a dinamismului școlii românești contemporane.

Prof. CONSTANTIN MINCA
Școala Nr. 156 din București

RECAPITULARE FINALĂ

Cerințe specifice ale recapitulării finale

Comisia metodică a învățătorilor de la Școala Nr. 150 din Capitală — alcătuită din 14 învățători, repartizați în patru subcomisii, pe clase — și-a propus și a realizat la cabinetul metodic al școlii numeroase materiale și mijloace didactice utile în recapitularea finală: proiecte de tehnologie didactică, grupe pe teme și clase, fișe de muncă independentă, diferențiată și frontală, de cunoaștere și evaluare, ținând seama de cerințele programelor școlare și de baremele minime de cunoștințe, jocuri didactice, texte, subiecte pentru lucrările de sondaj, planșe, desene și reprezentări grafice. Obținând rezultate bune în pregătirea elevilor claselor I-IV — procent real de promovare de 100 la sută — și integrarea cu succes a acestora în ciclul gimnazial, învățătorii de la Școala Nr. 150 propun — prin colegii lor, învățătoarele: Maria Olariu (clasa I C), Ecaterina Pițuru (clasa I B), Magdalena Ștefănescu (clasa a II-a A), Aurelia Cristea (clasa a III-a C), Elena Foloștină (clasa a III-a B) și Elena Pițuru (clasa a IV-a A) — câteva metode și procedee, care au dat randament în anii școlari precedenți, selecționate și perfecționate, în vederea sporirii eficienței lecțiilor de recapitulare finală la limba română, matematică și cunoștințe despre natură, desfășurate în această etapă a trimestrului al III-lea.

PENTRU CLASA I

Inv. Ecaterina Pițuru: La citit-scriș, voi desfășura ora de recapitulare cu tema: „Munca, izvor de bucurii”, pornind de la prezentarea diferitelor forme de activitate din care să reiasă satisfacția și împlinirea pe care le dă munca cinstită și perseverentă, făcând referiri la conținutul unor lecții din abecedar (adecvate temei respective), din care se vor citi fragmente. În continuare, voi organiza jocuri didactice. Voi descoperi pe tablă cuvinte scrise din timp pe verticală. Jocul se numește: „Găsește cuvântul ascuns”. Cuvintele scrise se citesc; se discută sensul acestora, apoi le voi cere elevilor să găsească și să scrie, pe rând, pentru fiecare, cuvântul cu sens contrar. Prima literă de la fiecare cuvânt se va scrie cu cretă colorată. Elevii vor descoperi pe verticală titlul lecției de recapitulare: „Munca”. Un alt joc: „Să formăm cuvinte noi”. Voi scrie pe tablă cuvântul „Școala” (se citește, se discută cuvântul scris) și voi cere elevilor să taie prima literă, să citească, apoi, să scrie cuvântul nou format, până va rămâne o literă. Ca muncă independentă voi da elevilor să alcătuiască propoziții despre muncă, folosind cuvintele: „onoare”, „o”, „munca”, „de”, „este”, „datorie”. După aceea, prezint elevilor o planșă din activitatea oamenilor sau a copiilor, solicitând să alcătuiască propoziții, care apoi, se vor scrie cu două sau mai multe cuvinte. Pentru conștientizarea titlului descopăr pe tablă un text în care strecur o propoziție fără legătură cu conținutul. Elevii citesc în gând, apoi vor scrie pe caiete propoziția introdusă greșit în text.

Inv. Maria Olariu: La același obiect, la lecția „Patria mea ca o floare”, voi căuta să antrenez îndeosebi elevii cu ritm mai lent de învățare, prin alcătuirea de fișe în care acestea să completeze silabele care lipsesc sau cuvintele potrivite din propozițiile formate. Exemplu: ca (na, sa, pra), ma (ma, sa). Sau voi cere să sublinieze cuvintele formate din grupele de litere învățate dintr-un text scris de tipar și de mână. Pentru dezvoltarea unei scrieri mai rapide voi da transcrieri de texte și dictări, într-un timp limitat. De asemenea, voi folosi jocurile: „Citește și potriveste”, „Găsește litera”, „Cum se mai poate spune?”, și „Așează corect propoziția”. La matematică, voi alcătui fișe în care elevii să înlocuiască cifra care lipsește sau semnul operației efectuate. Voi cere să reprezinte prin riglete, bețisoare sau la tabla magnetică obiectele corespunzătoare numerelor învățate de la 0—100 și să efectueze adunări și scăderi cu aceste numere.

LA CLASA A II-A

Inv. Magdalena Ștefănescu: Atât pe parcursul învățării înmulțirii, cât și în această perioadă de recapitulare, pentru consolidarea cunoștințelor dobândite la acest capitol, se poate completa un tabel, care conține pe orizontal și pe vertical 11 pătrate, în care se scriu numerele de la 0—10. În interior, sint date câteva rezultate ale înmulțirii, corespunzător cifrelor de pe vertical și orizontal. Regula exercițiului: în fiecare căsuță se caută numărul corespunzător, pe orizontal și se înmulțește cu cel de pe vertical, scriindu-se produsele. Acest exercițiu poate fi și pretext pentru un concurs, organizat la lecția de recapitulare. O altă variantă: sint scrise numerele de la 1—100 într-un pătrat cu 10 căsuțe, atât pe orizontal, cât și pe vertical, unde sint notate cifrele de la 1—100. Se caută numerele obținute prin înmulțirea factorilor între 1—10, dar diferite de 1. Elevii cu ritm rapid de dezvoltare vor căuta și alte produse (rezultat al adunării repetate: 22+11+11=11×2). Acest exercițiu în care se încercuiesc toate produsele existente în tabla înmulțirii face apel la memoria vizuală și permite memorarea numerelor — produs din cadrul fiecărei zece. Exercițiul este util și la descompunerea produsului în factori.

CLASA A III-A

Inv. Aurelia Cristea: La lecția de recapitulare, de gramatică „Grupele de litere” mi-am propus să folosesc proverbe și zicături, din care să lipsască cuvintele care conțin grupuri de litere. Exemple: ...se scoală dimineața, departe ...; cu o floare, nu se ... primăvară; ... știe o meserie, nu moare de foame; ... e bun la carte, e bun la toate. De asemenea, ca muncă independentă, voi solicita elevilor să menționeze ce asemănări și deosebiri sint între grupurile de litere „ghe”, „și”, „ghi” și să dea exemple de cuvinte.

Inv. Elena Foloștină: Recapitulând lecția „Cerealele”, la cunoștințe despre natură, voi folosi o fișă selectivă, scrisă pe tablă — cu grad de dificultate sporit — despre griu, cu următoarele cerințe

tură, sălbatică, legumă, cereală); 2) Griul se seamănă... (toamna, iarna, primăvara, vara); 3) Griul are... (rădăcină, fructe zemoase, frunze late, tulpină cu măduvă, boabe, țepi); 4) Rădăcina griului... (fixează planta, este în formă de țărș, adică înfiptă, este ramificată, absoarbe apa cu substanțe hrănitoare).

CLASA A IV-A

Inv. Elena Pițuru: În proiectul de tehnologie didactică al lecției de recapitulare „Părți de propoziție și părți de vorbire”, am menționat ca scop consolidarea noțiunilor dobândite de elevii prin exerciții de recunoaștere. Ca obiective îmi propun efectuarea exercițiilor de limbă pentru dezvoltarea gândirii logice și creatoare a elevilor, a exercițiilor aplicative pentru formarea deprinderilor de alcătuire și scriere corectă a unor texte în care să se analizeze părțile de propoziție și de vorbire, precum și dezvoltarea sentimentului patriotic prin conținutul textelor alese. Apoi, la conversație, analiză gramaticală, exerciții, descoperire și problematizare, cu fișe, texte și lucrări la tablă, elevii își vor fixa aceste noțiuni de gramatică. Tema fiind anunțată la lecția anterioară, ora va începe solicitând elevilor, ca muncă independentă, să scrie pe caiete, în două coloane, pe verticală, părțile de propoziție, în stînga și părțile de vorbire în dreapta. După cinci minute voi descoperi pe tablă (sau pe o planșă) schema în care acestea sint scrise și se confruntă cu clasa. Pentru economisirea de timp și mai puțină verbalizare, voi expune două planșe, realizate conform schemelor din manualul de gramatică al clasei a IV-a, una reprezentând părțile de propoziție și cealaltă, părțile de vorbire. Fiecare parte de propoziție și de vorbire se exemplifică oral, solicitând, mai ales, elevii cu ritm lent de învățare. Se scrie pe tablă propoziția: „Tatăl Irinei este strungar frumos”, pe care elevii o copiază în caiete. Se face oral analiza propoziției, elevii notînd pe caiete cu simboluri. Apoi, unul dintre elevi analizează propoziția, alcătuită pe tabla schema. Se corectează în caiete. Mi-am propus să desfășor cu elevii activitatea independentă: 1) Alcătuiți o propoziție simplă, în care să existe un substantiv propriu cu rol de subiect; 2) Alcătuiți o propoziție simplă cu un substantiv propriu cu rol de subiect și un substantiv comun în alcătuirea predicatului; 3) Alcătuiți o propoziție dezvoltată cu un substantiv cu rol de subiect, urmat de un adjectiv cu rol de atribut, un adjectiv care să intre în alcătuirea predicatului și un substantiv cu rol de complement și în continuare, elevii primesc ca sarcină să citească numai subiectele care denumesc ființe, de genul masculin, numărul singular dintr-un text, apoi, trec câteva propoziții la numărul plural și compun un text cu substantivele și verbele: „București”, „fabrică”, „muncește”, „învăță”, „școlii”, „ateliere”, „oras”, „energ”, „muncitori”, dîndu-i un text pozitiv.

Spațiul nu ne permite să redăm și alte procedee și metode eficiente în recapitularea finală pe care învățătoarele de la această școală bucurăseam să le-au enumerat și descris în discuția purtată recent. Cu siguranță că, în această etapă de finalizare a activității desfășurate într-un an de învățămînt, fiecare învățător va selecta din experiența proprie cele mai valoroase tehnici, procedee și mijloace didactice, care, adaptate, diferențiat și individualizat, la nivelul colectivului de elevi și la cerințele programelor școlare, vor permite sintetizarea, consolidarea, operaționalizarea și evaluarea tuturor cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor elevilor, în vederea unei bune pregătiri și integrări în ciclul gimnazial.

VIOLETA APOSTOL

Recapitularea finală încheie șirul diferitelor forme de repetare a cunoștințelor, valorificînd și desăvîrșind această acțiune deosebit de necesară practicii școlare. Pentru cele trei-patru lecții de recapitulare am formulat teme care vizează aspectele esențiale ale disciplinei, înlînțuindu-le într-o altă logică decît cea din programă, cu intenția de a-i solicita pe elevi în a stabili legături multiple și de profunzime între cunoștințe și de a găsi aplicații practice.

Aceste lecții folosesc, cu prioritate, conversația, rezolvarea de exerciții și probleme, analiza pe text și chestionarea dirijată, care cuprinde întrebări cu grad de complexitate diferențiat, în funcție de rezultatele școlare ale elevilor.

De asemenea, utilizez materiale didactice noi față de cele prezentate în predarea lecțiilor, ca: diagrame, grafice și ilustrații, scheme recapitulative, diafilme, diapozitive, etc.

La clasa a IV-a, urmăresc (în principal), în etapa de recapitulare, sintetizarea și sistematizarea cunoștințelor elevilor, în vederea integrării acestora cu succes în clasa a V-a, calitatea deprinderilor și priceperilor dobîndite la nivelul baremelor minime pentru ciclul primar, precum și capacitatea de a aplica și folosi cunoștințele însușite.

Astfel, mi-am propus ca, pentru recapitularea lecțiilor de gramatică, să folosesc analize gramaticale pe text, cu scopul de a le consolida cunoștințele cu privire la părțile principale și secundare de propoziție și la părțile de vorbire.

La matematică, voi căuta să rezolv cît mai multe tipuri de exerciții și probleme, punînd accent pe creativitatea elevilor care le permite să rezolve o problemă prin mai multe procedee, acolo unde este cazul. Acolo unde am observat că elevii nu au cunoștințe și deprinderi temeinice, voi folosi munca individuală și activitatea cu microgrupuri de elevi.

La citire, pe baza unui plan, elaborat în comun cu elevii, vom dezvolta patru teme de recapitulare finală: I. „Trecutul de luptă a poporului”; II. „Munca, datorie de onoare”; III. „Frumusețile patriei”; IV. „Ani de muncă pentru înflorirea patriei”.

La tema „Frumusețile patriei” voi reliefa bogățiile și frumusețile patriei socialiste, creșterea necontenită a bunăstării poporului. În timpul lecției, cred că este necesar să prezint ilustrații și diapozitive adecvate, urmîrind exprimarea corectă a elevilor.

Una din temele planificate la geografie pentru a fi recapitate: „Dezvoltarea tuturor ramurilor industriale — condiție necesară pentru dezvoltarea țării” permite copiilor să-și consolideze cunoștințele despre ramurile industriale. Voi urmări realizarea însușirii conștiente a cunoștințelor și corecta cunoaștere a prevederilor Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea industriei în țara noastră.

Această lecție va permite elevilor să facă completări aduse din literatura de specialitate, filme, emisiunile de radio, dezvoltîndu-și astfel orizontul de cunoștințe.

La istorie, una din temele de recapitulare o voi desfășura la muzeu. Avînd expozite din realități ale istoriei, elevii vor consolida cunoștințele dobîndite în predarea lecțiilor la această disciplină de învățămînt.

Procedînd așa, consider că voi reuși să realizez atât o consolidare, cît și o sistematizare a cunoștințelor elevilor de la clasa a IV-a, ca verificare finală a nivelului capacității de integrare cu succes a acestora în activitatea clasei a V-a.

Inv. ANETA CLEOPATRA STANCIU
Școala nr. 3 din Videle,
Județul Teleorman

Activitatea cu elevii rămași în urmă

Permanent, am fost preocupat de calitatea pregătirii elevilor mei și am realizat o cunoaștere atentă a acestora, a cauzelor care determină unele nereușite în asimilarea cunoștințelor. Pe baza observațiilor am stabilit o planificare de pregătire suplimentară, recuperînd elevii rămași în urmă la învățatură, respectînd baremele minime de cunoștințe și deprinderi. Planificarea cuprinde rubrici cu numele elevilor, obiectivele instructiv-educative la limba română și matematică, pe trimestre, desfășurarea activității diferențiate și individualizate cu fiecare elev. La acest ultim punct am urmărit: date generale asupra elevului, măsurile corective ce se impun, pe trimestre, la cele două discipline de studiu și observații privind dezvoltarea (respectiv, progresele) elevului.

În baza programării generale de la primul punct al planificării, la fiecare început de trimestru, în mod detaliat, stabilesc obiectivele instructiv-educative pentru fiecare elev, pe care le realizează în perioada respectivă. La sfîrșitul trimestrului fac o scurtă analiză asupra progreselor fiecărui elev, menționînd acestea în cadrul ultimului punct al planificării. Redau această planificare eficientă în activitatea desfășurată la clasă.

Planificare suplimentară, cu caracter de recuperare. Pentru îmbunătățirea situației la învățatură a elevilor M.M.S., G.B.I. și G.D.-R.L. din clasa a II-a mi-am propus următoarele: 1. În trimestrul I: a) Limba română — să-și reamintească literalele, să le scrie corect și să citească corect cuvintele, folosindu-se de silabari; b) Matematică — să-și reamintească cifrele, să le scrie și să le recunoască, să numere corect din unu în unu pînă la 10, din 10 în 10 pînă la 100 și să facă adunări și scăderi în cercul 1—10; 2. În trimestrul al II-lea să-și consolideze cele însușite în primul trimestru, să-și însușească grupurile de litere: „ce”, „ci”, „ge”, „gi”, cu dezvoltarea citirii și scrierii a scurte propoziții; b) Matematică: consolidarea numerației pînă la 10, continuarea cu numerația în cercul 1—100, efectuarea de adunări și scăderi și cu zece întregi, adunarea unui număr de unități la un număr format din unități și zece. 3. În trimestrul al III-lea: a) Limba română: se vor consolida cunoștințele dobîndite în trimestrul al II-lea și se va continua cu scrierea și citirea grupurilor „che”, „chi”, „ghe”, „ghi”, a textelor din

manual la un nivel corespunzător; b) Matematică: voi consolida noțiunile însușite anterior și elevii vor continua să-și însușească numerația pînă la 1000, cu adunări și scăderi în cercul 1—1000, precum și înmulțiri și împărțiri.

Aspectele menționate le voi particulariza, la nivelul fiecărui elev, după cum urmează: Eleva Z.M.E.: 1. Date generale: Eleva are un frate mai mic. Condițiile de viață sint bune, dar fetița este slab dezvoltată psihic. Intirzierile din dezvoltarea psihică i-au rămas în urma unei boli din primii ani ai copilăriei. Se poate concentra, dar cu dificultăți vizibile; nu poate să adune 2+1, fără să numere pe obiecte; nu reține numărul degetelor de la o mînă, fiind necesar să le numere unul cîte unul de fiecare dată. În timpul orilor, caută să converseze cu vecinii (fapt care o distrage de la lucru), scrie toate cuvintele legate, dar numai cîte una-două litere din fiecare (la dictare), nu poate lega literele în silabe, decît două sau cel mult trei, care, de fapt, constituie un cuvînt și citește mecanic. Important: poezile și cîntecele le memorează cu destulă ușurință și îi plac — element valoros pentru organizarea muncii didactice — cu caracter recuperativ-formativ.

2. Măsuri corective. În trimestrul I: a) Limba română: să-și reamintească și să scrie corect toate literalele învățate, să scrie la dictare cuvintele separat și întregi, să copieze corect din manual cuvinte fără grupuri de litere și să citească pe unități silabice; b) Matematică: să numere corect pînă la 10 și din zece în zece pînă la o sută, să adune și să scadă, în cercul 0—10, folosindu-se de abac. În trimestrul al II-lea: a) Limba română: am reluat sarcinile din trimestrul I, insistînd asupra eliminării confuziilor scrierii literelor „g”, „h”, „d”, „p”, „v”, apoi am trecut la scrierea și citirea grupurilor „ce”, „ci”, „ge”, „gi”, la copiat fragmente din diferite lecții și am făcut scurte dictări. b) Matematică: am revenit asupra numerației în cercul 1—20 și am continuat numerația pînă la 100. Eleva a făcut calcule de adunare și scădere, fără trecere peste zece, în cercul 1—20 și cu zece întregi, în cercul 1—100. Pentru trimestrul al III-lea, după ce am evaluat progresele realizate, stabilesc, în prezent, obiectivele activității instructiv-educative pînă la finele anului școlar.

3. Observații asupra dezvoltării elevului: Trimestrul I: a) Limba română: cunoaște toate literalele, le scrie corect, dar confundă pe „p” cu „b”, „g” cu „d”, „t” cu „v”; copiază corect orice text, scrie după dictare scurte propoziții și citește mai corect cuvintele scurte și propozițiile scurte. b) Matematică: nu a reușit să stăpînească numerația pînă la 100 și nici calculul pînă la 10, fără să folosească degetele, bețisoarele sau abacul. Este necesar să continue intens munca cu ea și în celelalte trimestre.

1×2=2; ca să culegem 4 mere de două ori, adică 2×2=4 ș.a.m.d.; 2. Vrem să culegem frunze de trifoi, dar numai de pe acele fire care au exact trei frunze. La o aplecare culegem un singur fir. De cite ori să ne aplecăm ca să avem 3, 6, 9... frunze? Răspuns: Pentru trei frunze, ne aplecăm o dată, 1×3=3 pentru șase frunze ne aplecăm de două ori, 2×3=6, ș.a.m.d. De cite ori au de efectuat o înmulțire, elevii au fost puși în situații asemănătoare cu cele exemplificate mai sus, „văd”, în imaginația lor operația respectivă și găsesc, în timp optim, fără dificultăți, răspunsul corect.

Inv. MARIA CHINA
Școala cu clasele I—VIII din Făurești,
Județul Maramureș

Inv. emerit PRECUP ROMAN
Școala Nr. 1 din Tg. Lăpuș,
Județul Maramureș

Conștientizarea înmulțirii

În practica mea de învățătoare, de-a lungul anilor, am căutat și experimentat multe procedee prin care să exclud memorarea mecanică drept procedeu de însușire a noțiunilor matematice. Învățarea înmulțirii se începe de la operația de adunare repetată. Rămînînd numai la acest mod de lucru elevul nu reușește să „vadă” rapid multiplicității unui anumit număr decît dacă — în multe cazuri — începe numărătoarea din „n” în „n” de la început.

Pentru o „vizualizare” mai accentuată și de însușire de durată am procedat în felul următor: Exemplul 1. Presupunînd că într-o mină nu putem ține mai mult de un măr, spunem: mi, de cite ori este necesar să ne ridicăm ca să culegem 2, 4, 6, 8... mere? Răspuns: Ca să cule-

Comisia metodică a învățătorilor

Perfecționarea pregătirii

Eficiența perfecționării și a activității comisiilor metodice a învățătorilor de la Școala Nr. 1 din Făurei (cuprinde și învățătorii de la Școala Nr. 2) este confirmată de rezultatele obținute de elevi — procent de promovabilitate: 99,9 — 100% — verificate ulterior în buna integrare în ciclul gimnazial. Pregătirea pedagogică și metodică a învățătorilor a fost, de asemenea, apreciată și în cadrul a numeroase activități colective, organizate de Casa Personalului Didactic, cu învățătorii din comunele limitrofe și în cadrul cercului pedagogic, care își ține, de regulă, două ședințe, din trei, la Făurei, cu contribuția învățătorilor de la această școală. În ultima perioadă, din zece învățători șase au obținut gradele didactice I și II.

La fiecare început de an, comisia își stabilește un program de activitate pe întregul an școlar, aprobat de consiliul de conducere al școlii, cuprinzând obiective și sarcini concrete pentru toți membrii comisiei. Activitățile colective se țin cu regularitate, lunar, și cuprind lecții demonstrative, referate privind generalizarea experienței proprii și informări pedagogice cu articole din „Tribuna școlii”, „Revista de pedagogie”, ca și alte apariții editoriale de interes pentru învățători.

Toate acestea contribuie la desfășurarea unei activități susținute și determină sporirea rolului comisiei în stimularea dorinței de autoperfecționare a învățătorilor.

Modul cum își organizează activitatea și cum se desfășoară aceasta, ține, în primul rând, de exigența și competența conducerii școlii, de climatul de muncă, în general, și de perfecționare în special, precum și de dorința fiecărui membru al comisiei, ca element de cea mai mare însemnătate, care conduce la autoexigență, la înlăturarea rutinei și a oricăror aspecte de formalism și birocrație (referate copiate, procese verbale fără valoare, discuții superficiale, teama de critică și tendința exagerată de laude etc.).

Printre preocupările comisiei metodice a învățătorilor de la Școala Nr. 1 din Făurei menționăm: perfecționarea predării învățării cititului și scrisului, pentru evitarea mediocrității în pregătirea elevilor, folosirea simbolurilor în predarea și învățarea părților principale și secundare ale propoziției, modernizarea predării matematice, procedee de dezvoltare a calculului mintal la aritmetică și folosirea jocului matematic, ca și alte aspecte specifice legate de predarea istoriei geografiei, cunoștințelor despre natură etc. De

asemenea, a avut în vedere perfecționarea învățării pe grupe de nivel și aspecte metodologice legate de individualizarea învățării în ciclul primar, în vederea lichidării totale a repetenței. Anul acesta școlar comisia și-a orientat activitatea și spre perfecționarea continuă a tehnologiilor moderne, active de predare-învățare.

Prof. ILIE CARAMAN
Liceul Industrial din Făurei,
Județul Brăila

Lucrările de control

Obișnuitele lucrări de control pe care le dăm elevilor în diferite etape ale anului școlar și, în special, cele de la începutul anului, ne dau prilejul să constatăm nivelul de pregătire al elevilor, însușirea unor tehnici de lucru, precum și golurile existente, în care scop ne propunem măsurile de înlăturare a acestora, aplecându-ne cu grijă și responsabilitate asupra fiecărui elev.

În cadrul comisiei metodice a învățătorilor de la Școala Nr. 4 din Bacău s-au analizat rezultatele obținute la lucrările de control cu subiect unic, stabilindu-se măsuri în vederea însușirii tuturor cunoștințelor cerute de programa fiecărei clase: a) Momentul ortografic de cinci minute, la începutul fiecărei ore din cadrul disciplinei limba română, cuprinde: scrierea cuvintelor uzuale ce conțin litere duble și a celor cu sunete care, uneori, sint scrise greșit; alcătuirea unor propoziții cu expresii sau cuvinte date; b) Integrarea în context a ortogramelor ce nu sint corect însușite; c) Intocmirea evidenței cu greșelile tipice; d) Corectarea temelor cu analiza greșelilor în prezența elevilor; e) Exerciții de îmbogățire a vocabularului prin orele de dezvoltare a vorbirii, de gramatică și compunere.

La „Matematică” ne-am propus consolidarea operațiilor de adunare și scădere; aplicarea tabel inmulțirii în rezolvări de exerciții și probleme; dezvoltarea raționamentului logico-matematic prin utilizarea planului scris de rezolvare a problemelor; învățarea ordinii operațiilor aritmetice și aplicații; punerea problemelor în exerciții; formarea deprinderii de a rezolva exerciții și probleme și de a compune probleme simple.

Procedim în felul acesta, elevii își vor forma deprinderi pentru efectuarea, fără dificultate, a lucrărilor scrise în gimnaziu.

Inv. CLEMANSĂ MIHALACHE
Școala Nr. 4 din Bacău

Igiena școlară

Nu de puține ori ne-a fost dat să auzim învățătorii și profesorii exprimându-și nemulțumirea pentru calitatea scrisului și a cititului elevilor. Cel mai mult dintre acești nemulțumiri rămân, însă la simpla constatare, neabunind că ei înșiși sint colaboratori la crearea acestei situații.

Observații făcute pe mai multe loturi de elevi de la cîteva școli ne-au determinat să atragem atenția aici asupra unor cauze care nu numai că generează fenomenul în discuție, dar au și repercusiuni asupra sănătății școlărilor. Vom spune mai întâi că nici unul din cei peste o mie de elevi observați nu țin corect în mînă stiloul, pixul sau creionul. Distanța foarte mică de la vârful degetelor pînă la vârful uneltei de scris îi obligă să se aplece mult asupra caietului și să privească piezîș dinspre stînga înspre dreapta spațiul foarte mic pe care conturează litera.

În această poziție, mișcarea creionului se execută silit și incomod, numai din încheieturile degetelor, aportul articulației la antebraț fiind aproape nul. Poziția greșită a corpului obligă și la poziția greșită a caietului pe bancă. Foarte puțini elevi scriu ținîndu-și cotul pe bancă și își sprijină caietul cu mîna stîngă, adică așa cum e bine. Aplecarea pe bancă atrage după sine și poziția greșită a picioarelor.

Pixul este un instrument de scris cu totul nepotrivit pentru elevi, mai ales pentru cei din clasele mici, fiindcă tubul de pastă alunecă și deviază imprevizibil pe hîrtie.

„Sufocarea” elevilor cu notițe și cu teme multe și voluminoase este o altă cauză a deformării literelor, a ilizibilității unui text scris de ei.

E greșită practica cititului stînd în picioare. E bine ca elevul să citească stînd pe scaun cu spatele rezemat de bancă, cu picioarele sprijinite jos și ținînd cartea înclinată spre el, la o distanță de 30—35 cm de la ochi.

Fîndcă elevii „mîzgăresc” continuu prin sălile specializate se impune conceperea și realizarea, în viitor, a unui mobilier de tip telescopic, ușor de reglat de către fiecare elev.

Să conchidem, deci, că e absolut necesar ca elevii să fie deprinși cu poziții de lucru adecvate, corecte.

Sugerăm ca în activitatea de pregătire a studenților care vor îmbrățișa profesia de dascăl, precum și în diferitele activități de perfecționare ale învățătorilor și profesorilor, aspectele privind igiena muncii intelectuale și callitatea ei să fie abordate cu acuitatea necesară.

Prof. C. RĂDUCAN
Școala din Șăulia, județul Mureș

Orientîndu-ne eforturile spre apărarea sănătății copiilor și spre prevenirea boli-

părinți sau individual pe teme ca: „Relația familie-grădiniță în scopul apropierei familiei de grădiniță”; „Împreună cu copilul și alături de el”; „Ambianța familială și formarea deprinderilor elementare de disciplină și comportare civilizată”; „Contribuția familiei la educarea prin

muncă și pentru muncă în timpul cît copiii stau acasă și în timpul vacanțelor”.

Educ. LUCREȚIA CONSTANTIN
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 12,
I.U.C. Borzești
municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej

Valențele instructiv-educative ale jocului didactic

LITERATURA ROMÂNĂ

Elevii care vin în clasa a V-a sint receptivi la noutate, dornici de cunoaștere, autodepășire. Trecerea de la ciclul primar la cel gimnazial trebuie să se facă lin, pe nesimțite. Această trecere se poate realiza cu ajutorul unor activități atractive, care să le trezească interes și să le aducă satisfacții de pe urma muncii depuse. Una dintre multele modalități pe care le putem folosi pentru realizarea acestor obiective este jocul didactic.

Alături de variatele tehnici, jocul didactic ajută la dezvoltarea inițiativii, stimularea creativității, accentuarea formativului, accelerarea formării structurilor mintale, a capacităților combinatorii ș.a. Jocul este o verigă din lanțul care leagă viața de grădiniță, grădinița de ciclul primar și pe acesta de cel gimnazial. Prin joc, elevul trece pe neobservate de la distracție la munca intelectuală, serioasă și responsabilă.

Iată un joc didactic care poate fi folosit în orele de lectură literară. Un elev este invitat să extragă din pătrățele dintr-un teanc de cartonașe pe care s-au scris literele alfabetului. Se anunță litera, urmînd ca elevii să enumere, într-un timp limitat: nume de scriitori, titluri de opere, nume de personaje, localități întilnite în opere literare.

Un alt exercițiu la care elevii participă cu plăcere este „Jocul personalităților din literatură”. Profesorul se gîndește la o personalitate a literaturii române, iar elevii îi pun pînă la cincisprezece întrebări pentru a afla numele scriitorului. Acestea se referă la secolul în care a scris, zona geografică în care s-a născut, genul literar în care a excelat, reviste la care a colaborat, motive tematice abordate ș.a. Cîștigător este declarat elevul care, cu un număr minim de întrebări, reușește să contureze personalitatea respectivă.

Aceste jocuri trezesc interesul elevilor pentru lectură, și, în același timp, îl ajută pe profesor să-și dea seama de volumul lecturilor suplimentare parcurse de elevii săi.

Școlarii din clasa a V-a folosesc abuziv verbul „a spune” în comunicările orale și scrise. Pentru a evita repetițiile supărătoare, am folosit un exercițiu care se apropie de jocul didactic. Le-am cerut elevilor să găsească alte cuvinte care pot să înlocuiască, în diferite contexte, cuvîntul „a spune”. Ei au găsit un număr mare de verbe: a afirma, a arăta, a adăuga, a argumenta, a lămuri, a brusca, a zice, a declara, a demonstra, a exclama, a dojeni, a îndemna, a sfătui, a povățui, a cuvînta, a compătimi, a invita, a prezenta, a destăinuia, a povesti ș.a.

Un astfel de joc creează în clasă o atmosferă de competiție, elevii concurîndu-se în găsirea multor cuvinte. De la acest joc am trecut la o altă etapă — scrierea verbelor găsite pe cartonașe cu dimensiunile 33 cm/4 cm, pentru a fi folosite ca semne de carte și a le avea oricînd la îndemînă. Cu acest prilej, elevii observă că multe cuvinte pot fi folosite în locul altora, deoarece au același sens sau unul apropiat. Exercițiul acesta și altele asemănătoare inițiază elevii, încă din clasa a V-a, în analiza stilistică.

Antrenarea efectivă a elevilor se poate realiza și în alte jocuri cum ar fi: „Găsește finalul”, „Ghicitori literare”, „Rebus” ș.a.

Pentru jocul „Găsește finalul”, am selectat și scris pe miniplanșe perechi de cîte două versuri. Am așezat din timp ultimul cuvînt, elevilor revenîndu-le misiunea de a-l găsi pe cel folosit de poet. Iată exemple:

„Din zori pînă-n noaptea neagră și tîrzie
O vezi printr-o albă perdea străvezie
Căci tu ești frumoasă, chiar ca și o sîntă
Ochiul tău cel dulce și umbrît m-alintă”

(M. Eminescu, Viața)

Acest exercițiu oferă posibilitatea de a verifica achizițiile elevilor privitoare la cunoașterea versurilor, a ritmului, rimei și măsurii, trezînd, în același timp, și gustul lor pentru lectură, pentru poezie.

Foarte agreeate de elevi sint și ghicitoriile literare. În dezlegarea lor se antrenează întreg colectivul și rămîn plăcut surprinsă cînd răspunsurile bune vin și de la elevii care, în alte împrejurări, obțin rezultate mediocre. Acesta este încă un argument pentru integrarea jocului didactic în orele de literatură română.

Prof. GEORGETA ARSENESCU
Școala din comuna Pipirig,
județul Neamț

MATEMATICA

Metoda consacrată formării deprinderilor matematice este exercițiul, ca formă de antrenament sistematic, organizat, re-

alizînd repetarea unor factori constanți în condițiile variabilității și schimbării altora. Spre a deveni eficient, exercițiul se cere conceput ca o formă suplă de învățare afectiv-activă. Avînd în vedere aceste aprecieri, în conceperea exercițiilor pentru formarea deprinderilor matematice, am creat și introdus, în școala unde funcționez, un sistem de exerciții de tip joc didactic — sisteme docimologice, în același timp — pentru predarea formulelor de calcul prescurtat la algebra.

Jocul poate fi folosit atît în lecțiile care au ca obiectiv formarea sau consolidarea unor deprinderi, cît și în lecțiile de verificare sau evaluare a cunoștințelor. El este intitulat „Domino” și este constituit dintr-un număr variabil de cartonașe, număr pe care îl stabilește profesorul în funcție de cantitatea de exerciții care sint necesare spre a fi supuse rezolvării.

Pentru fiecare din formulele „produs prin sumă și diferență”, „pătratul binomului sumă”, „pătratul binomului diferență”, „cubul binomului sumă”, „cubul binomului diferență” și „pătratul trinomului” sint mai multe seturi de cartonașe care cuprind exerciții cu diferite grade de dificultate în rezolvare. Cartonașele au forma unor dreptunghiuri împărțite pe vertical și în două spații egale. În fiecare spațiu se găsește exercițiul date spre rezolvare și exerciții rezolvate, elevii avînd sarcina să așeze aceste cartonașe conform regulilor jocului Domino.

Cartonașele cuprind exerciții aplicative ale formulelor și urmăresc aplicarea acestora în anumite condiții date; de exemplu: exerciții de aplicare a formulei $(a + b)^2$;

$(x + 2y)^2$, $(\frac{1}{2}a + \frac{3}{5}b)^2$ — precum și

exerciții în care se dă o formulă particulară și se cere recunoașterea formulei generale de la care s-a pornit; de exemplu: $x^2 + 8xy + 16y^2$ se analizează comparativ cu formula $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$. Analiza remarcă existența a două patrate perfecte x^2 și $16y^2$ deci $a^2 = x^2$ și $b^2 = 16y^2$ și deci $a = x$ și $b = 4y$, trecînd apoi la verificarea dacă $8xy = 2ab$, $2x4y = 8xy$.

Fiecare cartonaș este notat cu o literă mare, pentru ca, în final, elevul să ne spună combinația de litere obținută, spre a putea, în acest fel, să verificăm dacă elevul a lucrat corect sau nu. Astfel, avem la îndemînă și un proces rapid de verificare și evaluare a cunoștințelor și deprinderilor de a folosi calculul prescurtat.

Jocul matematic pentru predarea formulelor de calcul prescurtat la algebra constituie o formă de muncă independentă, utilizată în rezolvarea exercițiilor; în același timp, permite controlul înțelegerii și al învățării, în condiții de individualizare a învățămîntului.

Profesorul poate repartiza seturile așa cum au fost alcătuite, adică diferențiat, pentru a permite elevilor mai buni să lucreze la capacitatea lor, iar celor cu goluri în cunoștințe, să-și poată remedia lacunele.

Se înțelege că jocurile didactice nu reprezintă un scop în sine, ci doar o modalitate de lucru, alături de celelalte, la care profesorul — fără a abuza de ele — apelează în diversele etape ale lecției și, eventual, în afara orelor de clasă, în cadrul activităților școlare sau pionierești.

Într-un asemenea joc, copiii sint dornici să-și pună la încercare iscusința și urmăresc cu perseverență atingerea performanțelor. În consecință, alcătuirea de jocuri didactice și alternarea lor cu grijă în cadrul celorlalte metode euristice de învățare constituie unul din cele mai active procedee didactice.

Prof. MONICA SINTIMBREANU
Școala Nr. 5 din Blaj — Mănăradă,
județul Alba

RECAPITULAREA FINALĂ, PRILEJ DE DESCHIDERE SPRE VIITOARE ACUMULĂRI

O etapă superioară a învățării

Convorbire cu conf. univ. dr. IOAN CERGHIT,
șeful Catedrei de Pedagogie a Universității București

Moment superior al învățării, prilej de bilanț și deschidere, totodată, spre o etapă următoare de studiu, lecția de recapitulare finală poate fi considerată, în cadrul anului școlar, punctul culminant al studiului fiecărei discipline de învățămînt, al operaționalizării cunoștințelor, momentul în care elevii pot recompune, pe o treaptă superioară, sistemul general de cunoștințe, recompunere ce le va da deschiderea spre viitoare și necesare acumulări.

Red.: Vă rugăm, stimate tovarășe profesor, să definiți conceptual de recapitulare ca procedeu didactic și apoi lecția de recapitulare.

I. Cerghit: Importanța recapitulării finale este bine cunoscută în teoria și practica pedagogică. Aceasta se datorează contribuției ei deosebite la realizarea cerințelor de calitate și eficiență ale întregii activități școlare.

Faptul că recapitularea oferă un prilej în plus de interacțiune cognitivă și afectivă cu materia parcursă, efectele generate de ea sînt puternice și de profundă semnificație psiho-pedagogică.

Astfel, abordată din perspectiva teoriei dezvoltării progresive a învățării și a intelectului uman, revenirea sistematică și organizată asupra materialului studiat în cursul anului școlar se definește ca o operație de legătură și de continuitate ce facilitează salturi vizibile de la etape inferioare atinse, la etape superioare, susținînd treceri de la structuri de cunoaștere simple la structuri mai complexe. Una este logica cu care elevul pătrunde un material amplu și complex la primul contact cu el, și alta la reluarea lui, pe o bază nouă. Recapitularea finală plasează elevii într-o altă situație, care le permite să privească oarecum altfel materialul studiat anterior, să sesizeze noi aspecte, să descopere noi relații și legi fundamentale, să studieze ansamblul de cunoștințe și noțiuni într-un sistem, să emită judecăți de valoare, să ajungă la o viziune integrativă, sintetică, să realizeze o consolidare a esențialului. Posibilitățile de activizare a gândirii, imaginației și memoriei sînt foarte mari acum învățarea putînd să capete cu adevărat un pronunțat caracter creator, ajutînd elevii să realizeze un salt calitativ, o trecere la o treaptă superioară de generalizare a celor învățate pe parcursul anului.

Privită prin prisma teoriei generale a instruirii, recapitularea constituie unul din procedeele generale și practice, sistematic utilizat în cadrul activității di-

didactice, ce are loc la sfîrșit de an școlar; este un procedeu legat nemijlocit de organizarea și conducerea procesului de învățămînt în această etapă.

Particularitatea esențială a recapitulării finale constă nu în întoarcerea simplă la vechiul material, nu în reluarea mecanică, pe dinafară, într-o formă identică sau deplină a ceea ce a fost parcurs. Totodată, ea nu este nici o repetare exactă a căilor odată parcurse. De data aceasta, este vorba de o întoarcere parțială, rezumativă (concisă) și generalizată la materialul studiat, în funcție de necesitățile trecerii la o nouă etapă a învățării și dezvoltării intelectuale, în sensul celor mai sus menționate. Avem de-a face, prin urmare, nu cu un procedeu de reproducere a condițiilor inițiale în care s-a produs prima învățare și nici a acelorași date. Este o întoarcere, în mod necesar, la materia parcursă, realizată însă, de fiecare dată, în alte condiții, pe o bază nouă, prin reținerea și reluarea numai a ceea ce are caracteristic și esențial această materie (eventual și a unor detalii semnificative). Am putea spune că recapitularea este expresia prescurtată și esențializată a învățării parcurse, organizată cu scopul de a da un nou impuls învățării depline și dezvoltării intelectuale a elevilor.

Așa după cum arată cercetări notabile din ultima perioadă, alături de alți factori (condiții) care concurează la optimizarea învățării, care influențează rezultatele acesteia (cum ar fi: participarea activă, aplicarea cunoștințelor achiziționate, tratarea diferențiată, cunoașterea rezultatelor, stimularea motivației învățării și organizarea conținutului), în tabloul general al procesului de învățămînt, recapitulările se impun ca un moment important al întăririi ordonate și într-o formă generalizată a învățării.

Red.: Care sînt aspectele specifice ale lecției de recapitulare, în raport cu celelalte tipuri de lecție și ale celei de recapitulare finală, în special?

I. Cerghit: Cadrul principal de organizare a recapitulărilor de la sfîrșitul anului școlar îl constituie lecțiile de recapitulare finală. Firește, acest tip de lecție prezintă unele aspecte speciale, atît prin natura obiectivelor, structura componentelor reactualizate, combinația variatelor metode și materiale didactice utilizate, cît și prin organizarea diferită a desfășurării unei asemenea lecții. De exemplu, lecțiile de recapitulare finală

urmăresc în mod precumpănitor reactualizarea consolidării și sistematizării cunoștințelor, aprofundarea și sintetizarea acestora, consolidarea și perfecționarea deprinderilor, clarificarea mai bună a noțiunilor complexe și înlăturarea ambiguităților sau confuziilor, corectarea eventualelor erori de înțelegere, întărirea convingerilor comuniste și dezvoltarea conștiinței individuale. Implicit, aceste lecții asigură un feedback (conexiune inversă), extrem de profitabil pentru elevi și profesor, intrucît prilejuiesc testarea corectitudinii cunoștințelor reținute, sesizarea punctelor slabe, care reclamă un efort diferențiat, concentrat, de aprofundare a materiei parcurse.

Sub alt aspect, ele realizează o restructurare a conținuturilor parcurse în jurul unei idei principale, acordînd prioritate problemelor (conceptelor) complexe, esențiale, cu o importanță specială, care oer o revenire asupra lor, o aprofundare mai serioasă. Gruparea materialului se face într-un mod deosebit, altul decît cel urmat în predare, sub forma unor teme cuprinzătoare, cu accent pe relevarea variațiilor corelații logice, ce deschid perspective unei mai largi înțelegeri și interpretări, din partea elevilor, a fenomenelor realității obiective.

Noutatea selecționării și regrupării materialului este dublată de elemente de noutate de ordin metodologic, recomandîndu-se folosirea în combinații noi a unor metode, procedee și materiale didactice, altele decît cele utilizate în timpul predării (tabele recapitulative, scheme, planșe, seturi de diapozitive, filme didactice, exerciții și probleme noi, actualizări, activități cu caracter creativ etc.), care facilitează consolidarea și sistematizarea cunoștințelor și deprinderilor, sintetizarea cuprinzătoare a materialului repetat, întreprinș, în același timp, o vie participare din partea elevilor. În condiții contrare, lecțiile de recapitulare riscă să se desfășoare uniform, după un anumit șablon, devenind neinteresante și plictisitoare pentru elevi, avînd ca rezultat o învățare formală și lipsită de eficiență.

În ce privește structura unei lecții de acest tip, ea este relativ simplă, avînd în vedere următoarele etape (evenimente) principale:

1. Anunțarea, din timp, a subiectului lecției și a planului de idei după care se va desfășura recapitularea (deci, se precizează: ce se va repeta, indicîndu-se nu numai problemele mari, ci și capitolele sau paginile din manual, eventual și alte surse bibliografice și cum va decurge munca de parcurgere a materialului dat).

2. Desfășurarea propriu-zisă a recapitulării după planul enunțat anterior (susținută de alcătuirea de scheme, tabele recapitulative etc.).

3. În final, profesorul aduce comple-

tări, subliniază legături, trage concluzii, face aprecieri parțiale și generale și apreciază rezultatele recapitulării.

4. Se anunță (dacă este cazul) subiectul lecției următoare de recapitulare și se comunică planul de idei după care se vor pregăti elevii.

În general, lecțiile de recapitulare finală cer o foarte bună organizare a repetării materiei, comunicîndu-se elevilor temele tuturor lecțiilor respective, variațiile acestora (de consolidare-sistematizare, de recapitulare-verificare, de sinteză, de excursie sinteză, de vizită-sinteză, de consolidare prin aplicații practice, de consolidare prin rezolvări de exerciții și probleme, de consolidare prin experimente de laborator etc.). Asemenea lecții dau rezultate bune numai atunci cînd elevii sînt bine pregătiți pentru desfășurarea lor.

Red. Am dori să vă referiți, în conținut, la câteva dintre particularitățile recapitulării finale pe trepte și profilul de învățămînt, pe discipline.

I. Cerghit: Recapitularea finală trebuie, într-adevăr, să se desfășoare diferențiat. După opinia noastră, în învățămîntul primar, ea ar urma să fie centrată pe însușirea instrumentelor fundamentale ce vor asigura progresul muncii intelectuale pe viitor al elevilor, adică pe însușirea temeinică a deprinderilor de citire, de scriere și de calcul matematic, pe aprofundarea și sistematizarea noțiunilor de gramatică și de matematică.

Pe măsura înaintării pe treptele învățămîntului gimnazial și liceal, a dezvoltării capacităților de abstractizare și generalizare ale elevilor, materialul de recapitulat ar trebui în așa fel selecționat și restructurat, încît să asigure sesizarea unor corelații mai largi, intradisciplinare (între conceptele și principiile fundamentale proprii unei discipline), dar și interdisciplinare, evidențiînd multiplele aplicații și fațete ale fiecărui concept sau principiu în sfera disciplinelor în care sînt aplicate (corelații între științele naturii, între științele naturii și științele social-umane, între științele naturii, tehnica și tehnologie, între științe și artă etc.) și chiar pluridisciplinare, polarizînd unele noțiuni din discipline variate în jurul unei probleme de mare interes pentru actualitate.

O asemenea abordare a recapitulării ar favoriza dezvoltarea optimă a gândirii elevilor, ar contribui la cristalizarea mai intensivă și deplină a concepției științifice despre lume și viață a acestora, ar adînci considerabil caracterul educativ al învățării, dezvăluînd mai profund semnificațiile social-umane, ale științei și tehnicii contemporane.

Convorbire realizată de
CORNELIA GIRMACEA

Pornind de la experimentul didactic

Lecțiile de recapitulare finală sînt prevăzute în planificarea profesorului pe parcursul ultimelor două-trei săptămîni de școală, încă de la începutul anului școlar. În trimestrul al III-lea devine necesară, însă, reformularea și elaborarea acestor lecții, cu scopul de a clarifica unele noțiuni asupra cărora profesorul nu a avut timp să insiste în timpul anului, de a puncta esențialul din materia parcursă și, în sfîrșit, de a fixa și generaliza cunoștințele de bază. În cadrul orelor și lecțiilor de fizică, se pune mare accent pe metodele active care acordă importanță activităților proprii, efortului personal al elevului.

O lecție recapitulativă interesantă și utilă pentru elevii clasei a VII-a este „Echilibrul mecanic al corpurilor”, lecție căreia i-am rezervat o oră. Scopul acestei lecții, în afară de cel de recapitulare a principalelor noțiuni, este de a consolida și completa cunoștințele, de verificare și evaluare a asimilării noțiunilor de bază, de a constata în ce măsură au devenit ele operaționale. Pornind de la experiențe simple (noi sau reluarea unor efectuate), trebuie urmărit permanent dacă noțiunile asimilate au devenit noțiuni generative, dacă elevul poate lucra cu ele și dacă poate trage concluzii noi.

În această lecție de recapitulare finală, accentul va cădea asupra unui experiment pe care elevii l-au observat calitativ în timpul anului (modul de producere), dar cu care, de data aceasta, se caută a se obține date și informații cantitative, pentru a trage concluzii noi, și calitative, pentru a putea face generalizări ale situației de echilibru.

Pentru realizarea acestui experiment se folosește un paralelipiped de lemn așezat pe masa de lucru a elevului. Așezarea a două rigle gradate pe direcțiile verticală și orizontală va avea sensul de a solicita elevul să efectueze măsurători ale centrului de greutate al corpului pe cele două direcții, făcîndu-se, astfel, apel la cunoștințele din anul anterior de studiu. Acesta este elementul nou al experimentului.

Cerîndu-l să scoată corpul din echilibru, vom aștepta ca elevul să observe

și să răspundă că există zăi multe stări posibile de echilibru. Măsurătorile ce se efectuează ne furnizează date asupra „gradului de stabilitate”, adică asigurarea sau greșirea de a-l scoate din echilibru într-o anumită poziție. Acesta este momentul referinței la o noțiune importantă din fizică, „Jocul mecanic”. (mărimea fizică ce măsoară efortul de scoatere a corpului din echilibru). Elevii vor preciza cu siguranță forța care trebuie învînsă, greutatea corpului, deoarece sînt obișnuiți să țină cont de ea.

Gîndirea divergentă a elevului este solicitată prin cerința stabilirii centrului de greutate al corpului, iar creativitatea — prin solicitarea elevilor de a încerca să pună în evidență măsura și deplasarea centrului de greutate, cu un dispozitiv (cu un ac indicator, un fir cu plumb). Lecțiile de recapitulare prilejuiesc profesorului posibilitatea de a imagina și proiecta situații de „aplicație”, utile realizării unui transfer creativ de cunoștințe.

Asimilarea și valorificarea cunoștințelor de fizică depind, în egală măsură, la toate nivelele de învățămînt, de cunoștințele de matematică. Pornind de la acest deziderat, consider util a solicita elevilor să întocmească un tabel în care să treacă datele obținute în urma măsurătorilor, deplasarea pe orizontală $x_1, x_2, \dots, x_n$ și pe verticală $y_1, y_2, \dots, y_n$ ale centrului de greutate. Elementul dificil, deoarece elevii sînt încă destul de puțin obișnuiți cu aceste noțiuni, va fi trasarea efectivă a graficului (variației), celor două mărimi măsurate cu ajutorul datelor din tabel. Consider că elevii nu rețin în suficientă măsură conținutul predat, atîta vreme cît nu participă activ la elaborarea unor noi cunoștințe.

Acest procedeu de măsurare și trasare a unui grafic are scopul de a-l ajuta pe elevi să tragă concluzii noi cu privire la modul în care variază energia potențială a corpului în cursul procesului studiat.

Corelația dintre stările de echilibru posibile și valorile energiei potențiale va conduce la concluzia, observabilă și grafic și experimental, că starea de echilibru este cu atît mai stabilă, cu cît energia potențială are valoare mai mică;

aceasta echivalează cu găsirea unei metode pentru determinarea stării celei mai stabile de echilibru.

Flexibilitatea gândirii elevului va fi solicitată, cerîndu-i să exemplifice echilibrul mecanic al altor corpuri, modul în care se gîndește la construcția unor aparate și dispozitive și chiar a clădirilor.

Scopul unei asemenea lecții recapitulative — experimentale — este de a-l face pe elevi să stabilească legături multiple și de profunzime între noțiuni, de a observa utilizarea cunoștințelor matematice și fizice, de a găsi variate aplicații practice pentru acestea.

Notiunile utilizate, ca: echilibru, centru de greutate, simetrie, lucru mecanic, energie, energia potențială dau posibilitatea organizării „pe verticală” a unei astfel de lecții de recapitulare, lărgind posibilitatea elevului nu numai de a constata, ci și de a explica.

O altă experiență necesară desfășurării acestei lecții este studiarea realizării echilibrului unui resort, ca urmare a atîrnării unor greutăți la extremitatea lui. Revenirea la echilibru determină o formă specifică de mișcare, oscilația în jurul

poziției de echilibru. Regăsirea echilibrului se face aici prin conexiunea inversă: resort în repaus și stare de echilibru. O referință la noțiunea de „forță” se dovedește a fi necesară. Corpul este în echilibru dacă forțele care acționează asupra lui sînt în echilibru (forța rezultantă trebuie să fie nulă). Un astfel de echilibru este de fapt un „echilibru static”.

Întrebarea, răspunsurile și exemplificările unor situații de „echilibru dinamic” vor încheia o astfel de lecție recapitulative.

Un alt punct important al lecției, care trebuie urmărit pe parcursul întregii ore, este aspectul verificării și evaluării modului în care elevii și-au însușit adevărurile fundamentale din fizică, modul în care ei pot integra firesc în structuri coerente tot ceea ce au învățat.

Evaluarea și notarea se realizează ca o consecință a modului în care elevii au efectuat și reușit să facă determinări (măsurători) exacte, a modului în care au reușit să prelucreze aceste date și să traseze graficul, iar, în ultimă instanță, modul în care au putut trage concluzii

și generaliza (cu ajutorul graficului).
 Secvența se realizează în cadrul
 grupului de elevi care efectuează experi-
 mentul, iar următoarele, individual (prin
 servarea directă a graficului de pe
 etel elevului) și colectiv (întrebare-
 răspuns).

Organizatorul lecției de recapitulare-
 teză, printr-o astfel de metodologie, îi
 vine sarcina de a căuta să faciliteze
 interpretarea proceselor, fenomenelor și
 faptelor implicate în problematica lec-
 ției în structuri de ordonare, ierarhizare,
 relație, anticipări cognitive.
 Concepția modernă asupra învățămîn-

tului se reflectă și prin însușirea științei,
 nu numai ca un bilanț de cunoștințe, ci
 și ca un proces, prin asimilarea metode-
 lor de investigație științifică și înțelege-
 re a evoluției istorice a ideilor și teori-
 lor. Printr-o astfel de lecție de recapitu-
 lare se accentuează caracterul practic-apli-
 cativ al procesului de învățămînț, prin
 orientarea gândirii elevilor spre verifi-
 carea valabilității informației, operațio-
 nalizarea ei și însușirea unor tehnici de
 lucru și de organizare a activității.

Prof. CARMEN SIPOȘAN
 Școala Nr. 198 din București

Sinteza literară — Literatura de după Eliberare

Proiectarea strategiei didactice a unor
 li de sinteză capătă complexitate prin
 faptul că acestea sînt mai bogate în con-
 ținut și sînt corelate cu obiectivele ge-
 nerale ale studiului literaturii. Față de
 capitulările curente sau periodice, lec-
 țiile de sistematizare diferă prin conți-
 nutul și volumul și scopul lor este evaluarea
 ceea ce știu elevii să opereze, cu ceea
 au acumulat în activitățile anterioare.
 Aceea, evitarea nesemnificativului și
 completarea cu noutăți de conținut și de
 interpretare, selectarea atentă a opere-
 model de artă literară înălțură mo-
 monia și supraincercarea.

Există rețete infailibile în care să
 fixeze tipul unei astfel de lecții de
 teză literară, dar eficiența ei se ma-
 nifestă în îmbogățirea sferei gândirii și
 a interesului elevului, în sporirea interesului
 pentru formație și cultură. Cadrul des-
 cursului poate fi sala de clasă, dar pen-
 tr-o analiză repede și eficient a volumelor,
 documentelor, antologiilor, asemenea lecții
 pot desfășura în sala specializată de
 lectură, bibliotecă școlii sau muzeul
 școlii.

Stabilitatea celor învățate depinde de
 receptivitatea fiecărui elev, iar elevii
 din clasa a XII-a sînt deja pregătiți să de-
 scrie cititori avizați de literatură mo-
 dernă. În plus, prin autoinstruire, pot să
 înțeleagă esențialul din operele literare (ca-
 racteristicile prefacerilor revoluționare,
 al-politice după Eliberare, partinitatea
 a literaturii), să sistematizeze ideea
 și-o formulă proprie și critică.

Recapitularea și sistematizarea impun
 cunoștințele după o anumită
 și susținută prin claritatea și precizia
 lor. Concepută în unități de timp di-
 verse (de la două la trei ore), fragmen-
 tarea în unități didactice variabile aduce
 la sine un număr divers de idei și
 metode instructiv-educative. Asamblarea
 acestora este ușor de realizat, dacă la re-
 tulările curente, trimestriale și anua-
 le elevii au fost obișnuiți cu un anume
 tem de lucru. Astfel, utilizarea cunoș-
 tințelor anterioare clasei a XII-a (vezi
 tema: Privire sintetică asupra literaturii
 române actuale — direcții, tendințe,
 probleme în domeniul poeziei, prozei
 și dramaturgiei, Limba și literatura ro-
 mână — manual pentru clasa a X-a pag.
 100) duce la îmbogățiri succesive cu noi
 aspecte ale fenomenului literar actual.

Strategiile de proiectare și desfășurare
 a activității vizează, mai ales, activa-
 zarea elevilor antrenanți în efortul intel-
 lectiv și afectiv.

Cunoștințele dobîndite în cel patru ani
 de studiu se cer ordonate și dirijate prin
 urmărirea din timp a elevului cu tema
 de recapitulare și planul de discuție, cu
 sarcinile de cercetare și de lucru, cu mo-
 dățile de studiu bibliografic, al anto-
 logiilor, schemelor etc. Sînt utilizate și
 metodele de ecranizare după operele
 reprezentative: Marin Preda — La porțile
 nopții; Aureliu Baranga — Marea singuratic;
 Titus Popovici — Iubire; Titus Popovici —
 Vinul, Atunci i-am condamnat pe toți
 moarte; Horia Lovinescu — Surorile
 mele; Dinu Săraru — Vinătoare de vulpi.
 Planul general este anunțat pentru în-
 gura clasă cu câteva săptămîni înainte.
 Sarcinile, pentru exemplificare, o parte a
 problematicii literaturii contemporane,
 reprezentative pentru poezie, proză și dra-
 maturgie.

Viziunea realistă și umanistă a scriitorilor
 asupra epocii contemporane (Titus
 Popovici — Seta, Străinul; Marin Preda
 — Desfășurarea, Moromeții, volumul al
 II-lea; Aureliu Baranga — Opinia publică;
 Horia Lovinescu — Lupta cu ineria; Eugen
 Ionesco — Surisul Hiroșimei; Adrian
 Păunescu — Repetabila povară).

Patria — spațiu de timp și istorie
 (Mihail Petrescu — Un om între oameni;
 Marin Preda — Desculț; Paul Anghel
 — Iubirea Nicolae Labiș — Primele iu-
 rări; Nichita Stănescu — Un pămînt
 românesc; Ioan Alexandru — Im-
 periu Moldovei; Marin Sorescu — Matca).
 Condiția umană și țărănul, muncii
 și intelectualului și raportul in-
 telului cu lumea (Titus Popovici —
 Seta; Marin Preda — Moromeții; Dinu
 Săraru — Clipa; Alexandru Ivasiuc —
 Iubire; Constantin Toiu — Galeria cu
 sălbatică; Horia Lovinescu; Marin
 Sorescu — Iona).

Condiția creatorului modern (Mihail
 Petrescu — Mărul de lingă drum; Augu-
 stin Doinaș — Mistrețul cu colți de ar-
 gură; Nichita Stănescu — Andru plin-
 t; Horia Lovinescu — Moartea unui
 bătrîn; Marin Sorescu — Paracislerul).
 Noutatea literaturii contemporane și
 rolul ei în universalitate (Marin
 Preda, Alexandru Ivasiuc, Marin Sorescu,
 Nichita Stănescu, Ana Blandiana).
 Planul orientativ de mai sus poate fi
 completat cu alte subiecte date elevilor

(Poezia poeziei lui Nichita Stănescu,
 Drama căutării în opera lui Macedonski,
 Doinaș, Labiș, Fănuș Neagu, Ivasiuc —
 Caracteristicile liricii meditative etc.).
 În ajutorul elevilor care au întâmpinat
 greutăți în receptarea operelor folosesc
 fișe de probleme cu plan detaliat (de
 exemplu: Destinul țărănului evocat în
 opera lui Mihail Sadoveanu, Liviu Re-
 breanu, Zaharia Stancu, Marin Preda;
 Caracteristicile dramelor de idei etc.).

Ilustrarea temei se realizează prin lec-
 țiile suplimentare aparținînd literaturii
 române și universale, prin setul de fișe-
 conspect, fișe-citat, cu trimitere la arta
 realizării personajelor, la expresivitatea
 limbajului poetic, observații asupra stilu-
 lui și vocabularului, extrase critice din
 opera lui Eugen Simion „Scriitorii români
 de azi” etc. Prin aceste activități se ve-
 rifică dacă elevul este în stare de recep-
 tivitate, sensibilitate și mobilitate intel-
 lectuale.

Pentru că structura unei asemenea
 lecții este complexă, obiectivele operațio-
 nale și finalizate lor privesc sarcinile
 concrete. Obiectivele impun filmul lecției
 și dezvoltarea, prin stabilirea structurilor
 logice, un șir de elemente ce au în ve-
 dere măsura în care elevii cunosc opera
 literară, noțiunile de teorie a literaturii,
 caracteristicile curentelor și răsfrîngerea
 lor asupra literaturii române. În acest
 mod, lecția se transformă într-o activi-
 tate de preluare și integrare a ideilor,
 într-un sistem original ce stimulează gin-
 direa independentă, accesibilitatea și spi-
 ritualul creativ.

Obiectivele operaționale ale sferei cog-
 nitive urmăresc modul în care elevii în-
 clud specii literare diferite (pastel, elegie,
 baladă, roman, eseu, drama de idei)
 în genurile literare specifice și în con-
 textul cultural actual. Cunoașterea direc-
 țiilor din creația contemporană facilitează
 interpretarea legăturii dintre tradiție și
 inovație. Existența modelului clasic con-
 ținut de conceptul de valoare literară pen-
 tru opera actuală care nu a fost supusă
 probei timpului.

Descoperirea limbajului modern al
 operei este punctul de la care se inițiază
 receptarea textului, pentru că „în stră-
 fundul fiecărui lucru nu există pină la
 urmă decît un cuvînt” (Nichita Stănescu).
 Deprinderea comentariului stilistic ușu-
 rează înțelegerea sensului profund al
 operei, pentru că „Scăpat de sub contro-
 lul semnificației, orice semnificant devine
 semn și încetează să mai comunice
 emoții estetice” (H. Wald — Limbaj și
 valoare). Cultivarea corectitudinii limbii
 materne este motivația fundamentală a
 obiectivelor propuse în vehicularea unor
 idei despre cultură și umanism.

Obiectivele sferei afective îi pregătesc
 pe elevi să-și aleagă un model de viață
 după exemplul unui personaj literar.
 Exemplele literare întăresc convingerile
 patriotice și atitudinea estetică, interesul
 artistic și apropierea valorică.

Metodele interogative determină inves-
 tigarea informației elevilor și descoperă,
 prin reorganizarea informației, noi valen-
 te educative. Important în sistemul
 lecției de sinteză sînt întrebările de eva-
 luare, care solicită formularea unor idei
 personale despre valoarea operei. Dia-
 logul dinamizează relația profesor-elev,
 ajutînd să se verifice cit și știu și ce știu
 elevii să facă cu ceea ce au acumulat.
 Pentru că întrebările fragmentează firul
 lecției, propun elevilor scurte dizertații
 (de exemplu: Raportul dintre libertate și
 necesitate, sursă de conflict în opera lui
 M. Preda și Alexandru Ivasiuc; Conflic-
 tele psihologice anticipate de cina Moro-
 meților); Opinia, după ce elevul este pus
 în fața a două aprecieri critice, dezvoltă
 deprinderi și atitudini critice (explicați
 afirmative: poezia lui Labiș reprezintă
 „buzduganul unei generații” — E. Simion;
 Nicolae Labiș e „Un Ionuț Jder al
 lirei” — Constantin Ciopraga). Pentru
 elevii cu receptivitate literară deosebită
 se pot da microcompuneri despre: Ex-
 presionismul influențează opera lui Blaga
 și Ioan Alexandru? De la poezia „Oul
 dogmatic” a lui Ion Barbu la Elegia ou-
 lui, a noua de Nichita Stănescu.

Profesorul și clasa pot aproba sau sanc-
 ționa argumentele cu ajutorul completărilor
 sau explicațiilor. Evaluarea participării
 elevilor din clasa a XII-a la lecție, nu ar
 trebui să o facă profesorul. Elevii din
 clasele terminale și-au format un sistem
 de autoevaluare, prin care se evidențiază
 bogăția informației, participarea dinamică
 la lecție, gândirea creatoare aplicată unor
 noi interpretări, capacitatea de sinteză și
 analiză. Concluziile se pot insera după
 fiecare secvență recapitulativă sau la sfi-
 rșitul recapitulării sistematizării temei
 propuse.

Prof. OLGA CHIȚU
 Liceul Industrial Nr. 6 din Piatra Neamț

Corelații interdisciplinare

Intrucît programa de biologie nu pre-
 vede ore de recapitulare, vom rezerva
 una sau, cel mult, două ore de recapitu-
 lare finală. Profesorul va pregăti aceste
 ore cu multă grijă, pentru a realiza o
 eficiență maximă a lecției într-un timp
 minim.

Mai întii, este necesar ca profesorul
 să-și stabilească obiectivul, selectînd cu
 discernămint lecțiile care răspund la
 realizarea acestuia.

Dacă obiectivul urmărit este realizarea
 relației interdisciplinare, profesorul va
 alege lecții în care biologia face apel la
 cunoștințele de chimie, fizică, geografie,
 matematică etc. După stabilirea obiecti-
 vului și a lecțiilor de recapitulat, acesta
 întocmește un plan schematic, pe baza
 căruia se va desfășura recapitularea.
 Înainte cu una-două săptămîni, elevii
 vor fi anunțați pentru a pregăti lecțiile
 și a se gîndi asupra aspectelor care vor
 fi puse în discuție. Se recomandă a li se
 comunica și planul discuțiilor. De aseme-
 nenea, vor fi îndrumați pentru o lectură
 suplimentară, care le poate îmbogăți cu-
 noștințele și lărgi orizontul de înțele-
 gere.

În continuare, intenționez să mă refer
 la recapitularea finală la clasa a IX-a,
 (profil de mecanică), pentru care o să-mi
 rezerv o singură oră. Tema aleasă este
 „Realizarea relației interdisciplinare”, iar
 planul discuțiilor va fi următorul:

1. Înțelegerea originii și evoluției ma-
 teriei vii. Stabilirea legăturii dintre ma-
 teria vie și nevie, prin procesul de me-
 tabolism.

2. Evidențierea unității lumii vii prin
 compoziția chimică, structura fizică, or-
 ganizarea celulară și însușirile fiziologice.

3. Contribuția organismelor vegetale la
 circulația și transformarea continuă a
 materiei.

Lecțiile recomandate pentru a fi reca-
 pitulate sînt „Originea vieții pe pămînt”,
 „Insușirile fundamentale ale materiei
 vii”, „Celula”, „Hrănirea heterotrofă, sa-
 profită și „Respirația anaerobă”. Ca ma-
 terial didactic voi folosi „Sistemul perio-
 dic al elementelor”, iar în ceea ce prive-
 ște metodele folosite, lecția se va des-
 fășura în maniera celei problematizate,
 în care voi pune un mare accent pe con-
 versația euristică, antrenînd întreg colec-
 tivul de elevi.

La prima problemă, elevii vor enunța
 ipotezele asupra originii vieții pe pămînt,
 subliniind ipoteza lui A. I. Oparin, după
 care viața a apărut pe planeta noastră,
 în mediul acvatic, pe calea evoluției chi-
 mice, pornind de la elementul carbon și
 a compusilor săi, pînă la apariția celor
 mai simple sisteme biologice. Elevii vor
 evidenția legătura dintre condițiile fizi-
 co-chimice care au dus la apariția coacer-
 vatorilor. În condițiile unui PH ridicat al
 mediului în jurul coacervatului, s-a pu-
 tut diferenția o membrană proteică, ase-
 mănătoare cu membrana proteică plas-
 matică. Sub influența unor catalizatori
 sau a radiațiilor ultraviolete, a avut loc
 o absorbție activă a substanțelor din me-
 diu, ceea ce a dus la creșterea coacerva-
 telor. Produsul reacțiilor chimice se acu-
 mulau sau erau eliminați; în acest fel a
 apărut un schimb de substanțe între coa-
 cervate și mediul înconjurător, adică o
 formă primitivă de metabolism. Pe lingă
 metabolismul primitiv, a apărut și o for-
 mă elementară de autoreproducere. Ipo-
 teza lui A. I. Oparin este dovedită experi-
 mental. Viața, ca o etapă calitativ su-
 perioară în evoluția materiei, a apărut
 atunci cînd formațiunile au atins un anu-
 mit grad de organizare și au devenit ca-
 pabile de autoreînnoire și autorepro-
 ducere. Primele forme au avut o alcătuire

simplă, acelulară, s-a ajuns la structura
 celulară — unicelulară. Din ele au deri-
 vat pluricelularele, superior organizate.
 Primele forme de viață aveau o hrănire
 heterotrofă, consumau substanțe organice
 sintetizate pe cale chimică. Mai tîrziu, au
 apărut organismele capabile de fotosin-
 teză.

Al doilea aspect la care ne vom referi
 va fi: „Lumea vie are un caracter uni-
 tar”. Elevii vor arăta că cele 105 elemente
 chimice cunoscute pînă în prezent for-
 mează circa 640 000 substanțe compuse.
 Dintre acestea, 93,7 la sută sînt combi-
 nații ale carbonului, numite substanțe
 organice și numai 6,3 la sută constituie
 substanțele anorganice. Din compoziția
 chimică a materiei vii fac parte pro-
 teinele, glucidele, lipidele, acizii nu-
 cleici, apa și sărurile minerale. Din
 punct de vedere fizic, materia vie
 se prezintă ca soluție coloidală com-
 plexă, un sistem polifazic complex,
 în care au loc fenomene de coacer-
 vare și procese biologice. Prin asi-
 milarea diferitelor substanțe ale materiei
 nevie, materia vie capătă o structură spe-
 cială numită biostructură. Biostructura
 imprimă materiei vii caracteristici proprii
 ca autoconservarea și autoreproducerea.

După ce s-a arătat originea, evoluția și
 unitatea de structură a materiei vii, foarte
 pe scurt elevii se vor referi la cîteva
 noțiuni despre celulă și anume, că aceasta
 este unitatea fundamentală, structurală
 și funcțională a materiei vii, capabilă de
 a-și duce viața independent sau în com-
 plexe interdependente, în cazul organis-
 melor pluricelulare. Celula este un sis-
 tem biologic deschis, aflat într-un per-
 manent schimb de materie și energie cu
 mediul înconjurător.

În sfișrit, un al treilea aspect pus în
 discuție va fi: „Contribuția organismelor
 vegetale la circulația și transformarea
 continuă a materiei vii”.

Elevii își vor aminti că pentru nutri-
 ție, plantele autotrofe au nevoie de apă,
 bioxid de carbon și săruri minerale. În
 sinteza substanțelor organice, pe lingă
 aceste substanțe anorganice, ele utilizează
 energia luminoasă sau energia chimi-
 că. Fotosinteza și chemosinteza realizează
 o etapă în circulația materiei în natu-
 ră. Organismele vegetale, după moarte,
 sînt transformate de către plantele sapro-
 fite, bacterii și ciuperci, punîndu-se în
 libertate substanțele minerale care pot fi
 folosite din nou de alte plante. De exem-
 plu: proteinele din cadavre sînt trans-
 formate în amoniac de către bacteriile
 saprofite, iar acesta este transformat în
 azotit și azotați de către nitritbacteriile
 și nitratbacteriile, redînd azotul solului,
 sub formă de compus chimic, ce pot fi
 absorbiți și asimilați de plantele auto-
 trofe.

Se poate observa că studiul originii,
 organizării structurale și funcționale a
 materiei vii se face cu ajutorul cunoștin-
 țelor de chimie și fizică. Folosirea cu-
 noștințelor de chimie și fizică în expli-
 carea proceselor vieții este un imperativ
 al realizării lecțiilor de biologie. Se ob-
 servă că în orice lecție despre mecanis-
 mele vieții este necesar să ne referim și
 la procesele chimice.

Această lecție îmi permite ca, în afară
 de relația biologiei cu chimia și fizica,
 să pot consolida concepția materialist
 dialectică despre natură, observînd că
 natura este materială, iar materia se află
 într-o continuă mișcare, că viața este o
 etapă calitativ superioară în evoluția
 formelor de mișcare a materiei.

Prof. BUCURA PENU
 Liceul de Filologie-Istorie din Craiova

LICEUL SERAL

Dezvoltarea unei concepții integratoare

Lecțiile de sinteză și recapitulare fi-
 nală la clasele serale au un caracter spe-
 cific, determinat de particularitățile pre-
 dării-învățării la această categorie de
 elevi, particularități ce decurg din statu-
 tul lor social, de oameni ai muncii, mulți
 avînd o bogată experiență de viață, care
 aduce cu sine și o mai mare capacitate de
 înțelegere a fenomenelor și proceselor
 din natură, societate și gîndire. Dar,
 majoritatea dintre ei deținînd un volum
 mai restrîns de cunoștințe științifice, teo-
 retice, revine școlii — mai exact, profes-
 orilor — sarcina de a le îmbogăți aceste
 cunoștințe, de a le forma capacitatea de
 analiză și sinteză a lor.

Avînd în vedere scopul lecțiilor de
 sinteză și recapitulare finală în învățămîn-
 tul seral, la filozofie, precizez că e
 necesar ca ele să se desfășoare pe baza
 unui plan tematic elaborat din vreme —
 eventual împreună cu elevii — transmis
 acestora odată cu un minim de biblio-
 grafie (de preferință, din materialul do-
 cumentar aflat în cabinetul de științe
 sociale), la începutul trimestrului, și dis-
 cutat amănunțit (fapt impus și de bugetul
 de timp redus al seraliștilor). Personal,
 mi-am propus să realizez prin aceste
 lecții o sinteză nouă a cunoștințelor acu-
 mulate în etapele anterioare, urmîrînd
 fixarea lor într-un sistem, completarea
 acestora cu noi informații științifice și
 filozofice esențiale, precum și formarea
 unei concepții de ansamblu asupra filo-

zofiei, ca disciplină integratoare. În acest
 scop, cunoștințele de filozofie vor fi
 abordate în strînsă legătură cu cele de
 matematică, fizică, biologie, chimie, geo-
 grafie, literatură română, lingvistică, eco-
 nomie politică, discipline tehnologice, în-
 globarea acestora fiind absolut necesară
 pentru înțelegerea dialectică a tuturor
 conceptelor, proceselor, relațiilor, feno-
 menelor care fac obiectul filozofiei. Pen-
 tru că la aceste lecții rolul profesorului
 este, în principal, de a îndruma și or-
 ganiza activitatea elevilor. El îi ajută
 să-și ordoneze cunoștințele siste-
 mic, să elaboreze opinii proprii, să-și
 folosească experiența de muncă și viață
 în cristalizarea conceptelor fundamen-
 tale, în discutarea problemelor filozofice,
 să facă asociații și comparații
 pertinente, să problematizeze conținutul
 de idei puse în discuție.

Procedeele întrebunțate la lecțiile de
 sinteză și recapitulare finală la filozofie
 sînt alese în funcție de particularitățile
 fiecărei clase serale. Personal, consider
 că sînt adecvate lecțiile recapitulative
 concepute pe baza referatelor susținute
 de elevi și cele sub formă de dezbateri
 — între elevi, pe de o parte, între profes-
 sor și elevi, pe de altă parte.

(Continuare în pag. a 12-a)

Prof. SUZANA ONIȚĂ
 Liceul Industrial Nr. 2 din Focșani

În împlinirea marilor evenimente din viața partidului și poporului nostru

În fiecare clipă, și cu atât mai mult în acest an aniversar, toate gândurile curate se îndreaptă către copiii țării, viitorul în suși al națiunii noastre socialiste, speranța în mai bine a umanității, simbolul perenității poporului.

Putem afirma cu adincă mândrie că astăzi copiii României, România socialiste, născuți și crescuți în cea mai luminoasă epocă a istoriei, „Epoca Nicolae Ceaușescu”, dispun de tot ceea ce

este necesar pentru formarea sa personalității multilaterale dezvoltate, ca cetățeni liberi, demni și egali, participanți activi și conștienți la transformările revoluționare ale societății noastre.

Prin grija permanentă a partidului și statului nostru, cele mai tinere vârstare ale patriei au acces neîngrădit la învățământul de toate gradele, beneficiarii de gratuitatea asistenței sociale și sanitare, de un număr mereu crescut de locuri în creșe și cămine, în tabere și colonii. An de an, pe întreg cuprinsul țării, se sporește baza materială destinată folosirii instructiv-educative a timpului liber al copiilor (locuri de joacă, terenuri sportive, baze de agrement, parcuri de distracții ș.a.). Dezvoltarea ascendentă a culturii și civilizației socialiste românești permite tinerei generații însușirea celor mai de preț cuceriri ale genului uman, valorificarea plenară a capacităților și aptitudinilor ei.

Exemplul strălucit al vieții și activității secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, opera și activitatea sa revoluționară, reprezintă un izvor nesecat de învățăminte pentru fiecare copil, un model de viață pusă în slujba dăruirii totale pentru cauza socialismului și comunismului în patria noastră.

Cu ocazia fiecărei acțiuni politico-educative, șoimii patriei și pionierii își exprimă omagiul lor fierbinte, dragăstea și profunda recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, părintele iubit și prietenul cel mai apropiat al tinerei generații, pentru minunatele condiții de viață, muncă și învățatură care le sunt asigurate, spre a se forma ca devotați constructori ai socialismului în România.

Pionierii și șoimii patriei dau glas, totodată, sentimentelor de aleasă prețuire și grațitudine față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru grija și preocuparea statornică acordată dezvoltării învățământului, științei și culturii românești. În vederea însușirii de către toți copiii a celor mai înalte valori spirituale, a formării acestora ca patrioți înfăptuiți.

Întimpinarea zilei de 23 August și a celui de al XIII-lea Congres al P.C.R. constituie un nou și minunat prilej pentru pionierii și șoimii patriei de a dovedi, prin fapte demne de muncă și învățatură, că sînt la înălțimea încrederii pe care partidul și poporul nostru, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu o acordă tinerei generații, că se pregătesc cu responsabilitate pentru a deveni demni urmași ai comuniștilor.

Acționind în spiritul Programului ideo-

logic al partidului, al orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind creșterea și educarea comunistă, revoluționară a copiilor, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei pun în centrul preocupărilor lor dezvoltarea sentimentelor de dragoste față de patrie, partid și popor, cunoașterea trecutului istoric, a tradițiilor revoluționare de luptă ale clasei muncitoare, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte.

În concordanță cu sarcinile mereu sporite ce stau în fața școlii, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei manifestă o preocupare permanentă pentru formarea la copii a atitudinii înaintate față de învățatură — principala lor îndatorire patriotică, a unor deprinderi de muncă necesare exercitării diferitelor meserii.

În egală măsură, cele două organizații își îndreaptă atenția în direcția educării moral-cetățenești a copiilor, a cultivării hărniciei, cinstei, modestiei, responsabilității, spiritului de întruajutorare, a deprinderilor de comportare civilizată.

Răspunzind cerințelor educării materialist-științifice a pionierilor și școlarilor, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei sînt preocupate constant de înțelegerea de către copii a fenomenelor naturii și societății, de combaterea, prin forme și mijloace adecvate vârstei, a prejudecăților mistice și a superstițiilor, de cultivare a încrederii în viitor, în progresul științei și tehnicii, al civilizației în ansamblu.

Cu prilejul marilor evenimente din viața partidului și poporului nostru, la nivelul tuturor grupelor de șoimi ai patriei, al detașamentelor și unităților pionieresti, vor avea loc ample manifestări politico-educative și cultural-sportive, prilej de manifestare a recunoștinței tinerelei vîrstare ale țării pentru coplișaria fericită, pentru frumusețea vie de aur pe care îl trăiesc. Astfel, se vor organiza întîlniri cu activiști de partid și de stat, vizite în unități economice, la monumente și locuri istorice, recitaluri de poezie și cîntece patriotice, audiții muzicale, vizionări de filme, spectacole de teatru și teatru de păpuși, expoziții de artă plastică, concursuri și demonstrații tehnico-aplicative și sportiv-turistice. Se vor desfășura, de asemenea, acțiuni de înfrumusețare și întreținere a spațiilor școlare, a locurilor de joacă, a spațiilor verzi, a străzilor și localităților. Formațiile artistice ale șoimilor patriei și ale pionierilor, laureate ale Festivalului Național „Cîntarea României”, vor susține spectacole dedicate colegilor din grădinițe și școli.

Întimpinând cele două mari evenimente din viața poporului și a partidului nostru — a 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român — Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei își vor intensifica întreaga activitate de educație comunistă, revoluționară, prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor, de mobilizare a lor pentru a contribui la înflorirea României socialiste.

CONSTANȚA NICULESCU
vicepreședinte al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor,
președinte al Comisiei Naționale
a Organizației Șoimii Patriei

„Creștem biruitori sub flamuri tricolore”

În cadrul importantelor acțiuni politico-educative, organizate de către Consiliul Județean Arad al Organizației Pionierilor, consacrate aniversării a 35 de ani de la crearea Organizației Pionierilor din țara noastră, menționăm și expoziția de filatelie a pionierilor și școlarilor „Creștem biruitori sub flamuri tricolore”, deschisă în sala de expoziții a C.P.S.P. Arad, realizată în colaborare cu Filiala A.F.R. Arad și care a ilustrat entuziasmul cu care pionierii și școlarii, cadrele care lucrează cu aceștia împlinesc sărbătorirea organizației purtătorilor cravatei roșii cu tricolor, mărețul eveniment pe care-l sărbătorim cu toții la 23 August: aniversarea a 40 de ani de la Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

Expoziția a cuprins 12 exponate cu o tematică variată: „Pionierii, primăvara țării” (Dan Erika — Școala Nr. 21, Arad), „Pentru viața lor vrem pace” (Hoch Wilfrid — Școala din Frumușeni), „Pagini

din istoria neamului” (Carmen Lazea — C.P.S.P. Pincota), „Agricultura socialistă” (Adriana Tomodan — C.P.S.P. Pincota), „P.C.R., exponent fidel al intereselor vitale ale poporului nostru” (Diana Zăvoianu — Liceul Industrial Nr. 12, Arad). De asemenea, au fost prezentate și ștampile mecanice publicitare ale poștei din Arad cu aspecte din fauna R.S.R., „Crucea roșie în slujba umanității”, exponate realizate de elevii Liceului „Ioan Slavici” din Arad. Participanților la deschiderea expoziției li s-au prezentat două comunicări ale pionierilor Mihaela Olari (C.P.S.P. Pecica) și Adriana Tomodan (C.P.S.P. Pincota), cu temele: „Filatelie ca mijloc de educație estetică a pionierilor” și, respectiv, „Filatelie și educația patriotică a pionierilor și șoimilor patriei”.

TEODOR PĂTRAUȚĂ
președintele Consiliului Județean Arad
al Organizației Pionierilor

Activități cu șoimii patriei

Un obiectiv important al activității culturale-artistice îl reprezintă stimularea capacității de exprimare și creație, a simțului estetic, practicarea artei în forme specifice copilăriei, potrivit unor preferințe, interese, inclinații și aptitudini.

Datorită specificului grădiniței noastre — grădiniță cu program săptămînal — pentru diversificarea activităților desfășurate cu copiii, pentru crearea unui cli-

mat propice educării și dezvoltării copiilor, pentru a le asigura petrecerea timpului, cit stau în grădiniță, în mod util și plăcut, pentru a stimula dorința copiilor să frecventeze grădinița, organizăm frecvent cu șoimii patriei șezători, concursuri pe diferite teme, montaje literar-muzicale, serbări, expoziții prilejuite de unele evenimente din viața copiilor sau a grădiniței, de evenimente social-politice, de

unele zile festive sau evenimente istorice și naționale.

O formă superioară a desfășurării activității cultural-artistice cu șoimii patriei este și participarea la Festivalul Național „Cîntarea României” care stimulează descoperirea copiilor înzestrați, verificarea atență a talentului lor, prin pregătirea stăruitoare și competentă.

Grădinița noastră a participat la manifestările Festivalului Național „Cîntarea României” cu formația artistică alcătuită din cei mai buni recitatori, interpreți de muzică populară și dansatori.

Datorită muncii stăruitoare a tovarășelor educatoare și a interesului lor pentru aceste activități, în anul școlar precedent, la concursul „Copiii cîntă patria și partidul”, desfășurat la Zimandul Nou, cu participarea șoimilor patriei de pe raza comunei, formația artistică a grădiniței noastre a obținut patru locuri I la: recitator; solist vocal de muzică populară; montaj literar-muzical; gimnastică ritmică cu cerucule.

Educ. ELISABETA CIUR
Grădinița I.A.S. Uviniș, județul Arad

Inițiative demne de urmat

În zilele de 11—12 mai a.c. au avut loc în localitatea Nehou (jud. Buzău) două interesante manifestări cu caracter pedagogic, care au beneficiat de participarea acad. prof. univ. dr. Mihai Băcescu, directorul Muzeului de Istorie Naturală „Gr. Antipa”, a cercetătorului științific dr. Gheorghe Neamu și a conf. univ. dr. Emil Păun, de la Universitatea din București.

Prima dintre ele — organizată de cercul de ocrotire a mediului al Casei pionierilor din localitate (condus de prof. Viorica Dellu) a avut ca temă: „Apa — leagănul vieții” și a reunit peste 250 de pionieri din Nehou și din zonele învecinate, ca și cadre didactice ce conduc cercuri similare din județ (întîlnirea constituind, astfel, și un util schimb de experiență). Au fost prezenți, de asemenea, reprezentanți ai organelor locale de partid, ai consiliilor naționale și județene ale Organizației Pionierilor. În cadrul manifestării, acad. M. Băcescu și cercetătorul Gh. Neamu au prezentat două instructive expuneri pe tema: „De pe mările și oceanele lumii”. Însoțite de proiectii de diapozitive, expunerile au fost urmărite cu deosebit interes de către cei prezenți, transformîndu-se apoi într-un dialog între pionieri și invitați. În continuare, pionierii din Nehou au prezentat, într-o manieră foarte atractivă, lucrarea acad. M. Băcescu, „Uzina aqua”, urmată de un moment artistic intitulat: „Alarmă în natură”. Întreaga manifestare a fost plină de sensuri educative majore, referitoare la necesitatea protejării

mediului ambiant și la rolul pe care școala și organizația pionierilor îl pot avea în această privință.

Cealaltă manifestare a avut un pronunțat caracter metodic-științific și pedagogic și a fost organizată de Comitetul Sindicatului Învățămînt din Nehou (președinte, prof. Constantin Moiseanu). Numeroase cadre didactice prezente au urmărit cu interes expunerile prezentate de acad. dr. M. Băcescu („Urbanizarea și implicațiile ei asupra ecosistemului din zonă”) și conf. univ. dr. E. Păun („Modalitățile de cunoaștere a personalității elevilor”). Expunerile au fost punctul de plecare pentru declanșarea unui fructuos dialog pe teme actuale ale perfecționării activității de instruire și educare a elevilor. Au fost, astfel, abordate probleme ale proiectării didactice, ale evaluării elevilor, ale orientării școlare și profesionale etc.

Dialogul purtat a evidențiat, pe de o parte, interesul pe care cadrele didactice îl manifestă pentru problematica psihopedagogică a procesului de predare și învățare, iar pe de altă parte, necesitatea de a răspunde acestui interes cu acțiuni pedagogice eficiente și bine organizate. El a arătat, în același timp, rolul pe care-l pot juca organizațiile sindicale în această direcție. Ambele manifestări sînt exemple pentru ceea ce se poate realiza atunci cînd există inițiativă și interes.

EMIL PĂUN

Colaborarea școală — organizația U. T. C.

Activitatea educativă în dezbateri

În vederea ridicării calității și eficienței muncii educative din școli, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în colaborare cu Comitetul Municipal Suceava al Uniunii Tineretului Comunist au organizat în ziua de 11 mai 1984, la Liceul Industrial Nr. 3 din Suceava, un interesant schimb de experiență. La acest valoros dialog pe tema „Atribuțiile profesorului-diriginte ca îndrumător U.T.C. al clasei” au participat directorii adjuncți cu problemele muncii educative ai liceelor din județ.

Participanții au avut prilejul să asiste la o oră de dirigenție, la o activitate de cerc, la o dezbateri politico-ideologică și adunare generală U.T.C. de analiză a rezultatelor în muncă și la învățatură. În același cadru, a fost prezentat și referatul intitulat „Modalități concrete de activitate a diriginților din Liceul Industrial Nr. 3 din Suceava, ca îndrumători U.T.C. ai clasei în munca de educare comunistă a colectivelor de elevi”.

Modul de desfășurare a lecțiilor susținute, precum și referatul prezentat au constituit pentru participanți un real prilej de confruntare a opiniilor, clarificîndu-se unele probleme de conținut și metodologie care s-au desprins atît din lecțiile susținute, cit și din lucrările de cuvînt.

Acest viu dialog pe teme educative se înscrie într-un program de cultivare a spiritului revoluționar, inspectoratului școlar propunîndu-și ca, lunar, să dezbate întreaga activitate educativă desfășurată în școală, urmărind evitarea suprapunerilor de sarcini ale dirigințului cu cele ale instructorului U.T.C. și ale organizației U.T.C. pe clase și pe școală.

Precizările făcute de Aurel Stavarache — activist al Comitetului Județean Suceava al P.C.R. — au contribuit la lămurirea unor probleme ridicate în lecțiile desfășurate și în intervențiile vorbitorilor.

Concluziile expuse de inspectorul general adjuncț Rodica Oprea, de la Inspectoratul Școlar Județean Suceava, s-au axat pe trei aspecte distincte ale muncii educative din școală:

I. Rolul și locul dirigințului în sistemul muncii educative din școală, precizînd că este necesar ca diriginții-instructori U.T.C. să acorde atenție problemelor privind: — educația politico-ideologică și revoluționar-patriotică a elevilor; formarea și cultivarea la elevi a atitudinii comuniste față de muncă și avutul obștesc; orientarea școlară și profesională a elevilor; urmărirea și sprijinirea succesului la învățatură și în activitatea tehnico-practică, întărirea disciplinei în rîndul elevilor; formarea profilului moral-cetățenesc al elevilor în spiritul principiilor normelor și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, educația ateist-științifică; educarea igienico-sanitară a elevilor, grija pentru sănătatea și fortificarea fizică a acestora.

II. Sistemul muncii educative a dirigințului: — organizarea și educarea colectivului de elevi; studiul și cunoașterea temeinică a colectivului de elevi; colaborarea dirigințului cu profesorii cla-

sel, cu Organizația Pionierilor și U.T.C., cu familia. Valorificarea contribuției altor factori cu răspunderi educative și sociale în rîndul elevilor.

III. Aspecte psihopedagogice și metodice ale orelor de dirigenție. La acest important capitol, diriginții au în vedere: specificul orei de dirigenție și locul ei în sistemul muncii dirigințului; conținutul și metoda orelor de dirigenție; pregătirea, desfășurarea și eficiența orelor de dirigenție. Toate aceste obiective și preocupări se realizează prin planul anual al activității politico-educative, care se îmbogățește ori de cîte ori este necesar.

Schimbul de experiență, organizat de Inspectoratul Școlar Județean Suceava poate fi considerat ca o importantă acțiune de perfecționare a pregătirii politice a cadrelor care se ocupă de desfășurarea muncii educative din școală, pentru traducerea în viață a sarcinilor mobilizatoare ce se desprind din documentele de partid, din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe linia formării omului nou, pentru educarea patriotică, revoluționară a elevilor.

Sesiune de comunicări și referate

Aflată la a V-a ediție, Sesiunea de referate și comunicări, organizată de către Comitetul Municipal al U.T.C. Suceava și de Filiala Societății tehnico-științifice și culturale „STUDIUM”, a avut loc în ziua de 11 mai 1984 la Liceul de Chimie Industrială „Petru Rareș” din Suceava.

Manifestarea a fost dedicată aniversării a 40 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și împlinirii celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Lucrările în plen au fost deschise de Fănică Hrușcă, secretar al Comitetului Municipal Suceava al U.T.C., după care au fost prezentate comunicări legate de dezvoltarea și modernizarea învățămîntului românesc în etapa actuală. În acest sens, o reală contribuție a adus comunicarea „Integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția prin activitatea cercurilor științifice și tehnice ale elevilor”, susținută de Rodica Oprea — inspector general adjuncț la Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Cu interes deosebit a fost audiat și referatul intitulat „Contribuția oamenilor muncii din județul Suceava la sprijinirea războiului antihitlerist”, susținut de Cristina Enceanu de la Liceul Industrial Nr. 3 din Suceava.

Lucrările s-au desfășurat pe secțiile: limba și literatura română, limbi moderne, istorie, științe sociale, matematică, fizică, chimie, biologie și geografie, tehnologie chimică, electronică, electrotehnică, mecanică, tehnologii industriale.

În secțiile respective, elevii din școlile și municipii, îndrumați competent de cadrele didactice de specialitate, au prezentat scurte comunicări, relevînd o reală capacitate de operaționalizare a cunoștințelor asimilate.

SILVIA DIMA

INCHEIEM ANUL ȘCOLAR

Formarea deprinderilor de înțelegere după auz

Cu rezultate bune și foarte bune

In primii ani de învățare a limbilor străine

Moara Vlășiei este o comună, ca oricare alta, de pe raza Sectorului Agricol Ilfov și, probabil, ca oricare alta de pe harta țării. Este populată cu oameni harnici și omenoși, dornici să-și vadă copiii cit mai repede ieșiți de pe băncile școlilor, pregătiți temeinic pentru viață și muncă, gata să se integreze social alături de ei, să activeze alături de ei pentru propășirea comunei, a județului și a țării. Poate că de aceea Moara Vlășiei este una dintre comunele aflate în plin avânt economic și social.

Se înțelege că buna pregătire a copiilor pentru viață și muncă nu depinde numai de calitatea intențiilor părinților și de capacitățile elevilor, ci, mai cu seamă, de școală. Cum se materializează, deci, preocupările directorului, ale profesorilor și învățătorilor, de la Școala Nr. 247 din Moara Vlășiei pentru încheierea anului școlar cu rezultate bune și foarte bune?

Tovarășul director Gheorghe Ulieru începe discuția noastră subliniind necesitatea de a pregăti elevul, tânărul, în raport cu cerințele etapei actuale de dezvoltare a țării, a societății.

Dat fiind acest obiectiv, împletit strins cu dezideratul formării și dezvoltării multilaterale a individului, pentru cadrele didactice de la școala pe care o analizăm, instrumentul principal de lucru rămâne tot lecția. Lecția înțeleasă nu numai ca element component al procesului de învățământ, ci, în primul rând, ca segment de deschidere a unei teme către materia respectivă, ca punct de intersecție între discipline multiple. „Cu cât corelația cu celelalte materii este mai amplă și mai metodic făcută în cadrul fiecărei teme predate, cu atât vom încheia anul școlar cu rezultate mai bune”, ne spune tovarășul director Gheorghe Ulieru.

Pentru elevii clasei a IV-a, metoda verificată drept maxim eficientă, la Școala din Moara Vlășiei, este cea a baremurilor. Ea oferă criteriul unitar și selectiv de promovare a elevilor, în funcție de nivelul lor real de învățare. Pe baza și prin intermediul acestei metode, învățătorii au reușit întotdeauna să decidă pe o bază riguroasă situația școlară a fiecărui elev și, în felul acesta, a clasei întregi. De altfel, eficacitatea acestei metode l-a determinat pe profesorii școlii să o aplice și la celelalte clase ter-

minale (școala cuprinde X clase), mai ales la disciplinele fundamentale.

Desigur, lecția recapitulativă, asociată cu verificarea cunoștințelor a căpătat, în această etapă de final, o pondere mai mare. Se verifică, prin intermediul ei, modul în care s-au fixat cunoștințele predate în răstimpul acestui an școlar, nivelul mediu și general de învățare.

Am înțeles că, la Moara Vlășiei, deși mai există elevi rămași în urmă (nu atât din cauza frecvenței nesatisfăcătoare sau unor devieri de comportament, ci mai ales a unui ritm mai lent în gândire), aceștia sunt sistematic recuperați prin intermediul orelor de consultații și meditații, a căror frecvență este în funcție de necesitățile de ridicare și egalizare a nivelului general de pregătire școlară.

„In ce privește disciplinele fundamentale, precizează tovarășul director, el însuși profesor de matematică, una din metodele prin care am deținut an de an rezultate spectaculoase și pe care o aplicăm și anul acesta este munca diferențiată, pe grupuri de elevi cu același nivel de cunoștințe. Metoda — continuă dînsul — prezintă un dublu avantaj: elevii se stimulează reciproc, în cadrul fiecărei grupe, iar cei cu rezultate mai slabe la învățare doresc și încearcă să promoveze în colectivitate cu o pregătire mai temeinică”.

La Școala Nr. 247 din Moara Vlășiei, una dintre pirghiile importante în optimizarea rezultatelor acestui trimestru este și legătura permanentă între: director-diriginte-profesori-părinți. În cadrul acestei relații, dirigintii au (și și-o respectă) îndatorirea de a semnaliza permanent, atât conducerea școlii, cât și părinților, orice „accident” survenit la nivelul fiecărei clase, fiecărui elev.

Nu trebuie neglijat rolul pe care îl are practica în cadrul acestui efort general de instruire. Cadrele didactice care predau obiecte de profil, ca și maiștrii instructori, pretind elevilor rezultate care să exprime nivelul de cunoștințe dobândite.

Am aruncat o ultimă privire asupra Școlii de la Moara Vlășiei: o clădire sănătoasă, clase curate și pline de lumină, profesori inimoși și bine pregătiți. Schimbul de miine este asigurat, aici, ca și pretutindeni.

SILVIA PARASCHIV

AM CITIT — VĂ RECOMANDĂM:

Cu doi dintre autori despre lucrarea:

„Pedagogie pentru învățământul superior tehnic”

de IOAN BONTAȘ, SIMION CIOATĂ, IONEL DOROFTE, NICOLAE JURCAU, VASILE V. POPESCU, ION STRĂCHIANU, Editura Didactică și Pedagogică, 1983

Red.: Recenta apariție editorială care îmbogățește literatura pedagogică din țara noastră aduce nu numai o valoroasă contribuție la procesul de continuă perfecționare a cadrelor didactice, ci și clarificări specifice la adăncirea procesului de perfecționare a învățământului superior, cartea înscriindu-se ca o prestigioasă elaborare teoretică. Discutind cu doi autori, vă rugăm să menționați care sint, tovarășe conf. univ. dr. Ioan Bontaș, aspectele particulare specifice ale acestui tratat de pedagogie generală?

I. Bontaș: În primul rând, vreau să spun că am abordat întreaga lucrare în perspectiva problemelor fundamentale ale pedagogiei generale. Specific este faptul că la baza lucrării se află concepția și strategia revoluționară a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind integrarea învățământului cu cercetarea și producția. În acest sens, au crescut importanța și modalitatea de abordare a capitolelor privind educația tehnică, pregătirea pentru muncă, orientarea școlară și profesională. Un alt cadru particular îl constituie referirea, pe parcursul lucrării, la modalitățile specifice ale învățământului tehnic și la finalitatea activității pe care o vor desfășura viitorii specialiști în domeniul învățământului tehnic. Mai semnalam, de asemenea, faptul că a crescut ponderea acordată principiilor, metodelor și mijloacelor de învățământ care — la rîndul lor — dețin un loc mai însemnat în predarea disciplinelor tehnice în învățământul general și, mai ales, în învățământul liceal și profesional.

Red.: Tovarășe lector univ. dr. Simion Cioată, vă propunem să menționați modul în care colectivul de autori care a elaborat tratatul a rezolvat dificultățile pe care le ridică o lucrare adresată studenților, avînd în vedere situația specifică a acestora în procesul educațional universitar, fiind pe de o parte „școlarii” iar pe de altă parte „aduții”?

S. Cioată: Lucrarea se adresează, în primul rând, studenților din anul III de studiu care — pe lângă pregătirea general-umanistă pe care au parcurs-o în anii anteriori în cadrul cursurilor de filozofie și economie politică — manifestă un real interes pentru studiul problemelor de pedagogie, psihologie pedagogică și sociologie. Prin structura sa, cursul de pedagogie răspunde în bună măsură acestor interese, fiind în seama cu precădere de următoarele:

a) În primul rînd, se înfățișează ca o lucrare de cultură generală pentru cunoașterea și înțelegerea tuturor fenomenelor și proceselor educative, a substratului antropologic al acestora și, mai ales, al funcțiilor lor sociale:

b) În al doilea rînd, facilitează studiul individual cu o lucrare concepută pentru autoformare și autoperfecționare;

c) În al treilea rînd, înmagazinează reale virtuți didactice, pregătind viitorul specialist atât pentru practica didactică în școală, cât și pentru conducerea acțiunilor de perfecționare, reciclare, calificare și policalificare a adulților din întreprinderile în care aceștia vor lucra.

★

Tratatul, elaborat de un colectiv inter-universitar de cadre didactice de la catedre de pedagogie, reprezintă nu numai rezultatul unei prodigioase cercetări și referiri din literatura de specialitate, nu numai înmagazinarea celor mai recente idei și realizări din domeniul științelor educației, dar și valorificarea unei experiențe personale a autorilor, ridicată la rangul de generalizare cu caracter operațional.

ȘTEFAN TUDOR

„Predarea la clasele I—IV”

Vol. 3, Biblioteca Centrală Pedagogică, 1983, București, 192 pag., 13 lei

Cel de-al 3-lea volum al lucrării documentare „Predarea la clasele I—IV”, purtînd numărul de apariție XXXV al Colectiei „Modernizarea învățământului”, elaborată și editată de Biblioteca Centrală Pedagogică sub redacția prof. Alfred Lauterman, directorul bibliotecii, reușește, ca și volumele anterioare, să cuprindă o informare amplă și la zi asupra tendințelor ce se manifestă pe plan mondial în aria conținutului, metodelor și mijloacelor cu care se operează în ciclul primar.

Prima parte a volumului cuprinde o valoroasă sinteză documentară, întocmită de S. Lăzărescu, pe care o apreciem ca cea mai bogată sinteză alcătuită pînă acum în literatura noastră pedagogică, privind „Combaterea insuccesului școlar în clasele primare” (cf. Definirea și tipurile insuccesului școlar; evoluția concepției pedagogice despre insuccesul școlar; măsuri didactice de combatere a insuccesului școlar; adnotări bibliografice pentru circa 200 de lucrări).

În cea de-a doua parte — peste 70 de pagini de text — sint grupate opt referate cuprinzătoare despre influențarea copilului la începutul frecvenței școlii; evoluția intereselor micilor elevi; predarea eficientă la vîrsta școlară mică; tipologia stilurilor de predare; exigența față de lecția modernă ș.a.

În scopul însușirii sistemului fonologic al unei limbi străine este necesară educarea la elevi a aparatului articulatoriu cit și a celui auditiv, deoarece o pronunție corectă (codificarea mesajului) este condiționată de o percepere corectă (decodificarea a mesajului emis). Exercițiile de identificare și discriminare a unităților sonore din limba străină vor precede de aceea pe cele de producere, de emiteră a unor enunțuri semnificative.

1. Primul pas pe care-l fac elevii în învățarea limbii străine este ascultarea, audiția unor structuri simple, care să-i obișnuiască cu fluxul sonor al noii limbi. Începînd din prima oră de curs a anului I de studiu, profesorul va rezerva cîteva minute acestui tip de exercițiu. În cadrul lecțiilor introductive orale, el va rosti fiecare propoziție, referitoare la imaginile din manual, de cîteva ori, indicînd, în același timp, ilustrația din carte sau materialul didactic adus în clasă (obiecte, planșe, folii pe retroproiector). În timpul ascultării, elevii vor bate ușor cu palma pe pupitrul, pentru a marca accentul în propoziții. Acest exercițiu de început în formarea deprinderilor de înțelegere după auz are ca scop obișnuirea elevilor cu ritmul și accentul (în cuvînte și propoziții) caracteristice limbii străine studiate.

Pentru exerciții de ascultare, profesorul poate folosi și comenzi, pe care elevii le ascultă și execută, sau poezii scurte, pe care le recită elevilor, aceștia marcînd accentul în propoziții. De asemenea, profesorul se poate referi la anumite obiecte sau persoane din clasă, pe care elevii le indică cu mina pentru a dovedi înțelegerea. Alternativ, profesorul rostește cîteva propoziții despre obiecte din clasă, curtea școlii, strada etc., iar elevii ridică mina doar atunci cînd se menționează, de exemplu: tabla, terenul de fotbal, autobuzul etc.

2. În scopul discriminării sunetelor și a sintagmelor scurte se folosesc perechile minimale, perechi de cuvînte care se deosebesc printr-un singur sunet, deosebire fonetică ce produce o diferență de sens. Manualul de limba engleză pentru anul I de studiu conține la sfîrșit cîteva sugestii de practicare a acestui tip de exercițiu. Profesorii pot să-și completeze listele de perechi minimale din cuvîntele studiate de-a lungul anului. De exemplu, la limba franceză: bon — bonne; long —

longue; blond — blonde; rond — ronde. Procedura este următoarea: profesorul pronunță, pe rînd, cuvîntele din primul grup, apoi pe cele din al doilea. Elevii ascultă. Urmează pronunțarea de către profesor a cuvîntelor perechi, sarcina elevilor fiind de a indica prin da sau nu, dacă cele două cuvînte sint identice sau nu. De exemplu: profesorul: blond — blonde / elevii: nu / profesorul: long — long / elevii: da.

3. Pentru identificarea accentului în cuvînte, elevii vor specifica numărul și label accentuate din fiecare cuvînt rostit de profesor.

4. Intonația — ascendentă sau descendentă — va fi indicată de elevi prin mișcarea minii — ridicarea sau coborîrea — în funcție de mesajul emis de profesor. Exemplu: profesorul: Qu'est ce que c'est? Elevii: ridică mina / profesorul: C'est un bureau. / Elevii: coborî mina.

5. Identificarea unor sintagme mai lungi are loc prin efectuarea unor exerciții de tipul corect/gresit. Profesorul va face afirmații în legătură cu textul din manual, vremea, situația din clasă, activitatea zilnică a elevilor etc., iar aceștia vor arăta dacă profesorul are sau nu dreptate. De exemplu: profesorul: Peter ist ein Mädchen. / Elevii: Nu / Grest. / Profesorul: Die Tafel ist schwarz. / Elevii: Da / Corect.

Profesorul va rosti propoziții incomplete, pe care elevii le vor completa după sens: Daya are short in... / We go to school in the...

Exercițiile pentru dezvoltarea înțelegerii după auz se vor desfășura de-a lungul celor patru ani de studiu și vor fi gradate ca dificultate (perechi minimale — anul I; răspunsuri la întrebări pe marginea unui text ascultat — anul IV). Este suficientă efectuarea unui singur exercițiu într-o oră de curs, sau la interval de cîteva ore — rezultatele se acumulează în timp. Este important însă ca, de la început, enunțurile rostite de profesor în scopul formării deprinderilor de înțelegere după auz să fie emise la o viteză normală de vorbire, respectîndu-se topica normală, eliziunile, legăturile, ritmul și intonația, caracteristice limbii vorbite.

GIORGIANA FĂRNOAGA

A treia parte abordează diferențiat unele din disciplinele predate la clasele I—IV în perspectiva valorificării superioare instructiv-educative a resurselor și apurturilor specifice ale acestor discipline.

O lucrare deosebit de utilă pe care o putem procura de la Biblioteca Centrală Pedagogică (București, Strada Zalomit Nr. 12, Sector 1, cod 70 714), sau prin casele personalului didactic din reședințele de județ.

A.B.

„Metodica predării geometriei în gimnaziu”

de OLIMPIA POPESCU și VALERIA RADU, Editura Didactică și Pedagogică București, 1983, 260 pagini

Am parcurs cu plăcere „Metodica predării geometriei în gimnaziu”, cu un entuziasm sincer, iscat de contactul cu o scriere vie, inteligentă, marcată de spirit creator: o scriere cu multe referiri la aspectele metodic-practice ale muncii profesorului de matematică, asupra cărora stăruie cu o vădită perseverență.

Intr-un mod ingenios, autorii — dotați cu o vastă experiență în domeniul învățământului matematic actual — îmbină armonios metodele clasice de predare, ce nu vor să „îmbătrinească”, cu tehnologia didactică modernă, care capătă tot mai mult spațiu în activitatea de zi cu zi. Această lucrare are o dublă importanță — cea de documentare și cea de „ghid”, plină de sugestii pentru un creator tentat să realizeze un învățământ matematic eficient, la nivelul cerințelor actuale.

Cartea este structurată, conform unui plan bine conceput, în patru părți. Prima dintre ele (Cap. I. Obiectivele predării geometriei în gimnaziu; Cap. II. Proiec-

„Făurirea Statutului Național Român. Contribuții documentare bănățene 1914—1919”

coordonator dr. IOAN MUNTEANU, București, 1983, 253 pag.

Lucrarea cu acest titlu a fost realizată prin îngrijirea Serviciului publicații și valorificare din Direcția Generală a Arhivelor Statului, abordînd un moment de importanță crucială în istoria noastră națională, făurirea statului român unitar, care a încununat lupta consecventă și neobosită a poporului român pentru libertate, unitate și independență. Volumul se referă, în special, la aportul Banatului, străvechi teritoriu românesc, la această luptă, izvorită din secolele de existență și aspirații comune ale românilor. Prin conținutul lor, cele 253 de documente cuprinse în lucrare — acoperînd aria celor trei județe, Arad, Caraș-Severin și Timiș — pun în lumină și subliniază clar faptul că unirea Banatului cu România a fost rezultatul voinței maselor populare, exprimate într-un mod democratic, plebscitar, în cadrul unor impresionante adunări unioniste ale populației

bănățene. Prin puterea faptelor autentice pe care le consemnează, documentele reliefează convingător rolul decisiv al maselor populare în înfăptuirea marelui act istoric de la 1 Decembrie 1918, dorința și hotărîrea lor de făurire a statului național unitar român. Unirea Banatului cu celelalte provincii românești, făurînd statul național unitar, a constituit rezultatul logic al luptei maselor bănățene, indiferent de naționalitate, al voinței și năzuinței lor de veacuri.

Lucrarea constituie un document de valoare pentru profesorii de istorie, cercetătorii ai istoriei, elevii, materialul documentar istoric inedit pe care îl prezintă puțînd fi integrat în lecții, în activitățile cercurilor de istorie, în alte acțiuni cu caracter educativ, constituînd un mijloc de cunoaștere a istoriei Banatului, a istoriei patriei noastre, de animare a sentimentelor patriotice.

Prof. MIRCEA DINULESCU
Liceul de Filologie-Istorie
din Timișoara

„AVEM UN TRECURT GLORIOS, CARE REPREZINTĂ CEA MAI PREȚIOASĂ MOȘTENIRE A POPORULUI NOSTRU.”

NICOLAE CEAUȘESCU

CUNOSCÎND TRECURTUL, MUNCIM PENTRU PREZENT ȘI VIITOR

Alături de lecții desfășurate într-un cabinet conceput și dotat corespunzător, un rol hotărâtor pentru statornicirea în memorie a faptelor istorice și trezirea de stări emoționale îl au vizitele și evocările făcute cu elevii la locuri și monumente istorice, la șantier arheologic, la muzeu, acolo unde se păstrează măturile viei ale faptelor și operei înaintașilor.

Reflectând asupra valorii excursiilor, expedițiilor, vizitelor de documentare organizate, re trăiesc momente care au imprimat copiilor impresii de neuitat, sădindu-le simțământul prețurii valorilor create de popor, a frumuseților țării în care trăiesc.

De la Cetățile dacice din Munții Orăștiei și ruinele Ulpiei Traiane-Sarmizegetusa, la vetrele de țară românească Zărand și Maramureș, de la Albaul, Cărpinișul, Vidra și Tebea Apusenilor, la Argeș, Tirgoviște și ruinele cetăților grecești de pe țărmul mării, din Banat în Moldova, elevii școlii noastre au străbătut, cel mai adesea cu pasul, înnoptând în corturi și pregătindu-și singuri hrana, nefructând, nu de puține ori, timpul nefavorabil, pământul strămoșesc.

În vacanțele de iarnă, primăvară și vară, grupuri de elevi au poposit, cu pioșenie, în localitățile Avram Iancu, Tebea, Putna, Doftana și Mărășești, la casele memoriale G. Coșbuc, L. Rebreanu, A. Vlaicu, I. Creangă, au contemplat frumusețile văilor Otului, Prahovei, Arișului, Jiului și Mureșului, pitorescul pasurilor Prislop, Bran, Rodna, Tihuța, Mestecăniș, au intuit efortul de apărare al românilor privind grandioasa cetățiuă Neamț și Suceava, au admirat capacitatea de creație a poporului la Curtea de Argeș, Voroneț, Agapia, Bicăz, Vidraru ori Porțile de Fier.

An de an, lecțiile de istorie au fost fundamentate pe izvoarele trecutului, exemplificate la muzeele din Cluj-Napoca, Alba Iulia, Deva, București sau cele locale din Mediaș, Sibiu și Sighișoara.

Măturie acestor constante preocupări, stau și fotomontajele a șapte expoziții

organizate (una răsplătită cu „mențlune” la Faza Națională a Expedițiilor „Cutezătorii” — 1960), cele ale excursiilor de la Doftana și Cetățile dacilor, apoi colecțiile muzeistice (arheologie, numismatică, etnografie) și, nu în ultimul rând, prin valoarea lor, seturile tematice de diapozitive: **Locuri și măturii ale vieții și luptei pentru libertate a românilor din „Tara Moților”, Vestigii dacice din Munții Orăștiei, Măturii ale civilizației greco-romane în Dobrogea, Cetăți de apărare și monumente din epoca lui Ștefan cel Mare, Frumuseți ale patriei, intrate în dotarea cabinetului de istorie.**

Aceste valoroase forme și mijloace de stimulare a interesului elevilor pentru istorie, le rezerv cea mai mare prețuire, în primul rând pentru atmosfera de interes și dorința de participare la asemenea activități, întreținută în rindul elevilor de azi ai școlii.

Sint profund mișcat și trăiesc momente de aleasă satisfacție cind, în fața colecțiilor muzeistice, a fotomontajelor, surprind elevii ai școlii reconstituind în amintire itinerarul unei expediții sau excursii, cind îmi cer să le reproiectez imagini din activitățile la care au participat.

Pe temeiul unei experiențe acumulate în timp, subliniez în concluzie că elevii trebuie deprinși să evalueze trecutul prin măturile sale, să cunoască și să aprecieze prezentul prin contactul direct cu marile sale întâmplări, străbătând vatra străbună și cercetind chipul nou al patriei, conștii și sensibilizați cu orice prilej de dascăli lor, al căror principal obiectiv trebuie să fie în permanență creșterea la tinăra generație a sentimentului răspunderei față de moștenirea înaintașilor și viitorul patriei, prefigurarea de partid și realizat, etapă cu etapă, prin fapta eroică a întregului nostru popor, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prof. ION FLOCA
Școala Nr. 6 din Mediaș

CONVINGERI ȘI SENTIMENTE

TRAINICE

Colectivul de cadre didactice de la Școala Nr. 13 din Arad a făcut cu elevii vizite la Muzeul Județean care ne-au oferit argumente probatorii pentru formarea unor convingeri și sentimente necesare formării profilului moral și conștiinței revoluționare, patriotice a elevilor.

Prin vizitarea expoziției permanente de istorie, prin expoziția temporară de etnografie și artă populară, prin cea de artă decorativă deschisă recent — „Apariția vieții pe pământ” și „Aradul în actul istoric de la 1 decembrie 1918”, — am pus accent deosebit pe cultivarea sentimentelor de dragoste și atașament față de partid, față de popor, față de pământul străbun, locul atitor măturii ale creației materiale și spirituale, dar și al multor momente de sacrificiu și eroism. Am mai vizitat expozițiile: „Unitatea națională — ideal de faptă la români”; „Pagini din istoria Aradului”; „Monumente istorice și de arhitectură ale Aradului”; „Aradul în anii construcției socialiste”.

Am vizitat cu elevii și Casa memoriaală Cicio-Pop de pe actuala stradă 6 Martie nr. 3 din Arad, casa în care își avea sediul, la 2 noiembrie 1918, Consiliul Național Român Central, arătând elevilor că Aradul a devenit ințila capitală a primului organism de guvernare românească asupra întregii Transilvanii.

Cu ocazia sărbătoririi a 65 de ani de la unirea Transilvaniei cu România, am vizitat cu elevii monumente arădene de mare importanță patriotică.

Vizitind case memoriale, expoziții, cetăți istorice, întreprinderi, dezvăluim și explicăm elevilor tradițiile și marile realizări din anii construcției socialismului, spre a le forma atașamentul față de locul natal, a le arăta grija pe care au purtat-o înaintașii noștri, mândria pentru tot ce au realizat ei, admirația față de înfăptuirile mărețe ale socialismului.

Prof. GH. CAMĂRAS
Școala Nr. 13 din Arad

LECȚII ÎN MUZEUL ȘCOLII

La Școala din Cipău, județul Mureș, a fost înființat un colț muzeistic care, cu timpul, s-a transformat în „Muzeul războiului de la Oarba de Mureș”. Adunarea materialelor a început din anul 1970. Obiectele expuse: căști, proiectile, șenile de mașini blindate, măști de gaze, încărcătoare, cataramă, benză de mitralieră ajută pe elevi să cunoască mai bine crințele lupte desfășurate în toamna anului 1944 în această parte a Transilvaniei. În urma expedițiilor pionierești, elevii au avut ocazia să vadă locul fostelor lupte, să stea de vorbă cu mai mulți veterani de război, iar relațiile acestora au fost înregistrate pe benzi magnetice, constituind fondul sonor al muzeului. Muzeul a fost îmbogățit și cu planșele primite de la muzeul județean, în schimbul unor obiecte (materiale) adunate de copii.

În acest an școlar s-au pus și bazele unui interesant muzeu etnografic. Astfel, într-o sală separată, sint expuse obiecte de uz casnic, unelte, costume naționale, vase de lut folosite de localnici în trecut. Toate aceste obiecte expuse vin să confirme iscusința meșterilor populari de aceste meleaguri. În același timp ele oferă o bună ocazie elevilor de a compara viața din trecut cu viața de azi a oamenilor din sat.

Toate aceste materiale au fost folosite cu succes la orele de istorie, de limba și literatura română, la dirigenție, la diferite concursuri cu teme istorice. Efortul pionierilor de la Școala din Cipău a fost recompensat prin acordarea locului II pe județ în cadrul acțiunii „Patrie română, țară de eroi”.

Prof. TOLOKAN MARTIN
Școala din Cipău, comuna Iernut, județul Mureș

La casa Iancului

Intrăm cu sfială, ca de fiecare dată, în Casa Iancului. Pe ferestrele înguste pătrund numai câteva raze rătăcite, luminând fața moșului Tomuș Iosif, zis Iosivu Măriștii, cel mai în vîrstă și mai știutor bătrîn al satului și al acelora dintre noi care se așază în jurul lui ca să-l asculte. N-apucăm să ne așezăm pe lăști, că moșul prinde a ne întreba: „D'apu a căror sinteți voi pruncilor?” „Io is n-apatu lu Augustinu Onului. Io is pruncu lu Netotea”. „D'apu tu a cui ești?” „Io is n-apatu lui Dinu Ciriții”. „No că nu stați pi d'parte. Fost-am io d'cîtă ori cu moș-tu cu ciubere ca să le vinz la țirg. Voi n-aveți d'undă să știți traiu bunilor voștri, feții mei”. Se oprește, înghite nodul suferințelor trecute ce i se pusese în gît, oftează adinc și continuă: „În aceleași suferințe nă zbat'am tați, grofulor n'satui n'mic nu le ajunge. Scornon't-am pamintu ș-apoi pt'atra alasta sacă fă-o să rodască, scos-am gramezi citu munt'le'd'p'atră d'mari”. Chipu-l brăzdat de dire adînci era oglinda suferințelor trecute. Fiecare cută își avea tragica ei poveste de parcă mina unuia sculptor ar fi săpat în obraz propria lui durere.

Așa își aduse aminte de acele vremuri ale tinereții. Tristă și amarăică viață. Cine avea drum prin Tara de piatră, înțilnea șiruri lungi de căruțe cu „ierneu”, ca „grorile”, caravane de cai mărunți transportînd vase din brad și făg de toate mărimile, străbătînd zi și noapte drumurile Țării pentru ca să le „deie” pe nimica toată. Săptămîni în șir călătoreau moșii în calea lor de Tară, iar somnul și-l alinau în țarga dîmăinte, ori pe pămînt sub căruțe, învelii în bunzi. Cîți moși, în lunga luptă a existenței, istoriți de muncă și foame, roși de boli, anchilozati de reumatism își sfîrșeau zilele la margine de drum. Cite guri deznădăjduite își așteptau în zadar tații, să sosească cu de-ale gurii, care însă niciodată n-au mai sosit... De-și pleci urechea peste colții cruzi, nu-i modru să nu auzi cite pătămîră-n veacuri moșii: au îndurat sudalme și temnițe și furci, dar n-au rînit moșia nimănu.

Casa Iancului e casa noastră de români. Trecînd pragul Casei Iancului, trăim la timpul prezent trecutului atît de bogat în învățăminte al acestor locuri, trecut scris cu fapta de Horea celor mulți și Iancu durerii, și suferințelor neamului nostru. Iată de ce noi, mereu în semn de aducere aminte, îl căutăm, dincolo de pragul casei lui, pe Iancu.

Prof. IONEL GOMBOȘ
Școala de 10 ani
din comuna Avram Iancu,
județul Alba

TEZAUERE ALE ISTORIEI

Încercînd cu acest an școlar și-a reluat activitatea, cu rezultate fructuoase, cercul de istorie și arheologie „Romula-Malva”, cuprinzînd un număr de 15 elevi din clasele V—X de la școala noastră, cerc ce își desfășoară activitatea lunar.

Printre obiectivele urmărite se numără: cunoașterea și valorificarea elementelor de istorie locală, participarea elevilor la săpăturile arheologice ce au loc anual în perimetrul cetății antice Romula Malva, îmbogățirea muzeului școlar cu noi exponate, activități cu caracter practic-aplicativ în acest domeniu și altele.

Dintre temele puse în dezbatere exemplific: Decebal — regele erou al dacilor; Continuitate pe meleagurile Daciei Malvensis; Drumuri romane pe teritoriul Daciei.

În cadrul ultimei activități a cercului, la care au participat și profesorii de științe sociale din zona orașului Caracal, au avut loc comunicări pe teme: „Romula-Malva — trecut, prezent și viitor”. S-au purtat discuții cu privire la așezare și condiții biogeografice, cercetări și săpături arheologice, elemente epigrafice și necropole, controversate în legătură cu localizarea Daciei Malvensis și aspecte din monografia localității.

Vizitarea muzeului școlar, a apeductului roman, reconstituit în incinta școlii cu ajutorul elevilor, bogatul material arheologic și bibliografic consultat au reliefat atît istoria străveche a acestor meleaguri, realizările prezentului, cit și minunatele perspective de dezvoltare a localității în anii următori.

Pe lîngă manifestările propriu-zise înscrise în programul de activitate, membrii cercului și-au propus în perspectivă și desfășurarea unor activități extrascolare cum ar fi: vizitarea muzeelor din Caracal și Scornicești, a Muzeului de Istorie Națională din București, culegerea de material folcloric cu caracter istoric local, organizarea unei sesiuni de comunicări cu participarea unor profesori de istorie din localitate și împrejurimi cit și a unor profesori și arheologi de prestigiu de la universitățile din București și Craiova. Activitatea cercului îmbracă o gamă variată de forme și metode începînd cu dezbaterile, expunerea și continuînd cu dialogul, comunicările, vizitele, alcătuirea de albume și mape tematice etc.

Considerăm că prin întreaga activitate a cercului ne aducem o contribuție substanțială atît la valorificarea elementelor de istorie locală, cit și la formarea și educarea elevilor în spiritul dragostei față de patrie și popor și al iubirii meleagurilor natale.

Prof. NICOLAE IONESCU
Școala de 10 ani din comuna Roșca,
județul Olț

IUBIREA DE PATRIE SE ÎNVĂȚĂ DIN PRIMA CLASA

Ca învățătoare, îmi stă permanent în atenție cunoașterea de către copii a trecutului glorios al poporului nostru, popor ce n-a precupețit nici un efort, în orice împrejurare, pentru realizarea mărețelor idealuri de civilizație, bunăstare și progres.

Redau mai jos o parte din desfășurarea unei ore de citire, în care am urmărit însușirea de către elevi a unor evenimente istorice deosebit de importante.

Elevii au avut de pregătit lecția „Sunetul și litera «u»”. După ce lecția a fost citită în întregime, am distribuit elevilor citate din ziare, pregătite în prealabil. Am avut grijă ca citatele să cuprindă și cuvîntul „unire”.

Sarcina elevilor a fost de a încercu litera „u” și cuvinte scrise cu litere învățate. Elevii au încercu cuvîntul „unire”, iar un elev a încercu și cuvîntul „unim”. Am luat citatul „Noi vrem să ne unim cu țara!” și am explicat copiilor cind s-a petrecut acest eveniment, făcînd legătura cu un cîntec patriotic, cunoscut de copii.

M-am oprit asupra evenimentului de la 24 Ianuarie 1859, încheind cu Unirea de la 1 Decembrie 1918, precum și cu faptul că anul trecut am sărbătorit prin muncă, prin rezultatele deosebite la învățătură, 65 de ani de la înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România.

Nu am încercat memoria elevilor cu

date istorice, ci m-am oprit asupra celor trei mari evenimente care au stat la baza formării statului național unitar român.

Acum elevii mei știu că: Mihai Viteazul este voievodul care a unit pentru prima dată în istorie cele trei țări române: Țara Românească, Transilvania și Moldova; în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza s-a înfăptuit unirea Moldovei cu Țara Românească; ideea Unirii a stărut în inimile tuturor românilor, culminînd cu Adunarea de la Alba Iulia, cind s-a hotărît pentru totdeauna Unirea Transilvaniei cu România.

Inv. Maria DAMIAN
Școala Nr. 1 din comuna Jariștea,
județul Vrancea

Un prețios factor de educație

Muzeul școlii a încurajat cercetările arheologice de suprafață și, în același timp, participarea elevilor pe șantierul arheologic din Cimpia Bolanului.

Această activitate formează elevilor o gândire operațională, științifică, integrînd studiul istoriei cu cercetarea științifică, stimulînd interesul lor pentru cunoașterea sa.

Colecționînd izvoare istorice de mai bine de 17 ani, cu ajutorul elevilor și oamenilor din sat, a crescut și zestrea patrimoniului muzeistic la peste 100 de piese, unele dintre ele de interes național. Organizîndu-ne muzeul școlii în funcție de spațiul pe care îl avem, fiecare din elevi are posibilitatea să-și aducă aportul la îmbogățirea colecțiilor sale.

De pildă, colecția numismatică deține monede, bancnote, insigne, decorații și medalii care se ridică la peste 1.000 de piese; colecția arheologică însumează ceramică de diferite vîrste aparținînd diferitelor culturi materiale, unelte folosite de locuitorii satului de-a lungul istoriei, obiecte de cult etc.; colecția armelor de luptă cuprinde virfuri de săgeți, virfuri de lănci, lănci, topoare de luptă, cea a documentelor de arhivă, acte de improprietărire, brevete militare, situații cerute Sfatului comunal de Administrația Plășii Șerbănești, acte de numire în învățămînt, de studii, acte de vizinare-cumpărare etc.

Deținem și fotografii inedite ale unor personalități politice din zonă (Nicolae Titulescu), fotografii ale foștilor dascăli ai satului, fotografii cu chipuri de bătrîni ai satului.

Prof. GHEORGHE VIERU
Școala de 10 ani din comuna Stoicănești,
județul Olț

PLENARA COMITETULUI UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ Pe teme ale ordinii și disciplinei în învățămînt și ale protecției muncii

Vineri 11 mai a.c. s-au desfășurat la Casa Universitarilor din București, lucrările primei plenary pe acest a Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură. La lucrările plenary au participat, alături de membrii Comitetului Uniunii și ai Comisiei de cenzori, reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, ai Consiliului Cultural și Educației Socialiste, președinți ai comitetelor sindicatelor din învățămînt, reprezentanți ai Ministerului Muncii, de la Inspectia de Stat pentru Protecția Muncii și de la Inspectoratul Municipiului București pentru Protecția Muncii. Au participat de asemenea, tovarăsa Maria Dușescu, adjunct al șefului Comisiei pentru activitatea politică și culturală educativă de masă a Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, și tovarășul Iosif Tripsa, secretar de stat în Ministerul Educației și Învățămîntului.

În prima parte a lucrărilor au fost susținute dezbaterile plenary „Raportul privind activitatea desfășurată de organele și organizațiile sindicale, împreună cu organele de conducere și colective, pentru instaurarea unui climat de ordine și disciplină, creșterea responsabilității și angajării cadrelor didactice în perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ”, prezentat de tovarăsa Dobrița Tigăran, președinta Comitetului U.S.I.S.C.; „Raportul cu privire la modul în care au acționat organele sindicale și consiliile de conducere din învățămînt, știință și cultură pentru îmbunătățirea activității de protecția muncii”, prezentat de tovarășul Constantin Stăiculescu, vicepreședinte al Comitetului U.S.I.S.C. și „Execuția bugetară pe anul 1983 și primul trimestru al anului 1984” și „Planul de venituri și cheltuieli”, prezentat de tovarășa Cristina Luca, secretar al Comitetului U.S.I.S.C. Pe marginea rapoartelor prezentate au luat cuvîntul tovarășii: Marieta Beuran, președintele Sindicatului de la Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, membru al Biroului Executiv al Comitetului U.S.I.S.C.; Maria Trifan, președintele Sindicatului Învățămînt Galați; Felicia Cornea, președintele Consiliului Sindicatelor din Centrul Universitar București; Domnica Murgoci, inspector școlar general al județului Iași; Mircea Dumitru, actor la Teatrul Giulești, membru în Biroul Executiv al Comitetului U.S.I.S.C.; Constantin Chirilă, președintele Sindicatului Institutului Agronomic „Nicolae Bălcescu” din București; Viorela Piscot, inspector școlar general al județului Bihor; Alexandru Matei, președinte al Comitetului Sindicatului Studenților Cinematografic Buftea-București; Cornelia Tatu, președintele Sindicatului la Universitatea din Brașov; Iuliana Inze, directoarea de grădiniță din Cluj-Napoca; Mitrică Leucă, de la Inspectia de Stat pentru Protecția Muncii; Gheorghe Avram, inspector general în Consiliul Cultural și Educației Socialiste; Maria Dușescu din partea U.G.S.R. și Iosif

Tripsa din partea Ministerului Educației și Învățămîntului. La momentul organizatoric al ordinei de zi s-a propus ca tovarășul Nicolae Burcea, membru în Comitetul Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură, să fie ales în Biroul Executiv al acestuia. Propunerea a fost aprobată în unanimitate.

Rapoartele prezentate, cit și intervențiile vorbitorilor care au luat cuvîntul pe marginea acestora, s-au axat pe probleme esențiale, de stringență actualitate ale tematicii luate în discuție. Au fost subliniate cu îndreptățită mîndrie patriotică înfăptuirile poporului român din ultimele patru decenii care au trecut de la eliberarea pe care o aniversăm în acest an, precum și înfăptuirile cu care întîmpinăm cel de al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Accentuînd cu deosebită pregnanță faptul că întreaga activitate a organizațiilor sindicale din învățămînt, știință și cultură, a tuturor cadrelor didactice, s-a desfășurat în acest an școlar în lumina indicațiilor cuprinse în cuvîntările rostite la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative de la Mangalia din august 1983 și cu prilejul deschiderii anului de învățămînt 1983—1984, la Cluj-Napoca, plenary a subliniat cu deosebit de pozitiv faptul că în adunările grupelor sindicale din învățămînt, știință și cultură a fost dezbătută, cu înaltă responsabilitate, problematica amplă a climatului de ordine și disciplină.

Subliniînd rezultatele bune obținute de marea majoritate a organizațiilor sindicale, plenary a evidențiat faptul că există încă unele verigi ale muncii sindicale în care s-au constatat abateri de la ordine și disciplină și care au fost condamnate cu vehemență. Plenary a luat atitudine și și-a exprimat hotărîrea de a combate cu fermitate faptele și manifestările incompatibile cu calitatea de educator, care, plecînd de la ușoarea concesiă, ajung pînă la cazurile de grave abateri de la normele eticii și echității socialiste și chiar de grave eludări ale legilor statului, fapte care evident au fost prompt și sever sancționate.

Luînd în considerație numeroasele observații, propuneri și sugestii făcute de participanți la dezbateri pe marginea celor două rapoarte prezentate, plenary a adoptat „Planuri de măsuri” operative și eficiente pentru ambele domenii analizate. Astfel, pentru întărirea spiritului de ordine și disciplină și ridicarea calității muncii, a climatului de muncă, de ordine și disciplină, să se realizeze la nivelul grupelor sindicale dezbateri semestriale și trimestriale, să se ia măsuri pentru analiza periodică a aspectelor legate de respectarea regulamentului de ordine interioară, pentru sporirea grijii față de avutul obștesc în grădinițe, școli, facultăți, internate, cămine și laboratoare.

În cuvîntul său, tovarăsa Maria Dușescu, aducînd aprecierile conducerii U.G.S.R. pentru activitatea oamenilor muncii cuprinși în Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură, pentru

rezultatele dobîndite de aceștia în efortul de educare a omului nou, a ridicat cîteva probleme referitoare la măsurile necesare pentru îmbunătățirea activității viitoare, subliniînd faptul că este necesar mai cu seamă ca sindicatele să fie cit mai mult implicate în ridicarea nivelului calitativ al procesului instructiv-educativ.

De asemenea, tovarășul Iosif Tripsa a transmis aprecierile conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului pentru aportul sindicatelor la îndeplinirea sarcinilor ce revin întregului învățămînt, în îndeplinirea sarcinilor trasate de partid în acest domeniu. Tovarășul Iosif Tripsa a amintit cîteva dintre acțiunile comune care au dat substanțiale roade atît în do-

menul ridicării calității procesului instructiv-educativ cit și în acela al întăririi ordinii și disciplinei, al îmbunătățirii măsurilor de protecția muncii.

În încheierea lucrărilor plenary, tovarăsa Dobrița Tigăran, președinta Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt Știință și Cultură, a mulțumit celor prezenți și participanților la dezbateri pentru contribuția adusă la proiectarea viitoare activități a Comitetului Uniunii, a întregului activ sindical în efortul său de traducere în viață a politicii Partidului Comunist Român în domeniul învățămîntului, științei și culturii.

OCTAVIAN BUZESCU

Colaborarea cu familia în orientarea școlară și profesională

(Urmare din pag. 1)

elevilor din clasele gimnaziale se pune un accent sporit pe popularizarea liceelor de profil și a sectoarelor de activitate prioritară la nivelul județului. Astfel de lectorate reușite se întînesc frecvent la Școala Nr. 18, Școala „Mihal Eminescu” și Școala Nr. 22 din Cluj-Napoca. La lectoratele cu părinții elevilor de liceu se insistă mai ales asupra posibilităților multiple existente de cuprindere în treapta a doua liceală, în școli profesionale și în producție, precum și asupra formelor de pregătire postliceală. Un accent mare se poate pune pe posibilitățile familiei de sprijinire a elevilor în autocunoaștere, ca pe baza ei să se realizeze o autoorientare conformă propriilor capacități și cerințelor sociale. Dezbateri eficiente de această natură s-au întîlnit frecvent la Liceul Industrial „George Cosbuc”, Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu”, Liceul de Filologie-Istorie „Ady-Sincai” din Cluj-Napoca ș.a.

Reținem, de asemenea, preocuparea de a cere sprijinul Laboratorului Județean de orientare școlară și profesională, prin solicitarea sugeriilor temelor celor mai potrivite de dezbateri cu părinții, prin apelarea, la personalul laboratorului, pentru pregătirea materialului de dezbătut sau prin invitarea lui să participe la astfel de lectorate și să contribuie la mobilizarea familiei în pregătirea tînrului pentru viață.

De preferință este ca lectoratele cu părinții cu un conținut de orientare școlară și profesională să se țină pe grupe de clase. Astfel, pentru părinții claselor V—VI pot fi teme ca: „Ce știm despre copiii noștri?”, „Copiii și profesiunea noastră”, „Să oferim copiilor cit mai multe informații despre profesiuni”, „Cu copilul meu prin variatele domenii de activitate”. Pentru părinții elevilor din clasele VII—VIII: „Dreptul de a alege școala și profesiunea”, „Să analizăm opțiunile copiilor noștri după capacitățile lor și nevoile societății”, „O vizită prin licee, școli profesionale și întreprinderi”, „Posibilitățile de opțiune școlară la finele clasei a VIII-a”, „Drumul spre profesiune trece prin familie și școală” etc. Pentru părinții elevilor din treapta I de liceu: „Copiii noștri nu mai sînt copii”, „Adolescentul de astăzi, maturul de mîine”, „Între noi părinții, despre disciplina muncii”, „Să-l introducem pe copiii noștri cit mai mult în producție”, „Perspectivile tinerilor după absolvirea treptei I

liceale”. Pentru părinții elevilor din treapta a II-a: „Tineretul și domeniile prioritare ale economiei noastre”, „Nobila misiune de a alege profesia”, „Munca în producție deschide calea succesului”, „Industria și agricultura județului nostru cer cadre bine pregătite”, „Școala și familia pregătesc elevii pentru autoorientare”, „Posibilitățile de alege a profesiunii după absolvirea liceului” ș.a.

Pe grupe de părinți, dirigențele desfășoară discuții cu acela ai căror copii doresc să urmeze, în continuare, un anumit tip de școală sau care aspiră spre un anumit domeniu de activitate ori spre aceeași profesiune. Mai poartă discuții în grup cu părinții elevilor nehotărîți, ai celor oscilanți în opțiuni, ai elevilor—„problemă”.

Se consideră, însă, că eficiența cea mai mare se asigură prin tratarea individualizată a părinților. Consultația profesională pentru părinți, care are loc la școală, la domiciliul elevului sau în cadrul Laboratorului Județean de orientare școlară și profesională, este calea cea mai potrivită de asigurare a unui dialog rodnic între școală și familie. În unele școli s-a încetățenit practica fixării unor ore de consultații profesionale pentru părinți. Acolo unde există „Punct de orientare școlară și profesională”, consultația profesională se realizează și pentru părinți într-un asemenea cadru.

Mai există și alte posibilități de activizare a părinților în procesul orientării școlare și profesionale a propriilor copii. Așa sînt ședințele comune elevi-profesori-părinți pe teme de orientare; inițiativa consultațiilor profesionale pentru părinți. Acolo unde există „Punct de orientare școlară și profesională”, consultația profesională se realizează și pentru părinți într-un asemenea cadru.

Prin urmare, se impune o preocupare susținută și în privința orientării școlare și profesionale în rîndul părinților, pentru ca, la rîndul lor, aceștia să-și aducă, în cunoștință de cauză, contribuția la pregătirea propriilor copii pentru o încadrare armonioasă în noi forme de școlarizare și în profesiune.

LICEE DIN CRAIOVA

La 150 de ani de activitate

Liceul de Filologie-Istorie din Craiova aniversază 150 de ani de atestare documentară. Parcurînd filele istoriei acestui lăcaș de cultură, vom înțelege mai bine contribuția sa spirituală și educativă pe care a adus-o, în timp, la luminarea și ridicarea culturală a poporului nostru.

Prin reforma învățămîntului din 1948, școala primește numele de „Liceu Teoretic de Fete Nr. 1”, la conducerea căreia a fost numită profesoara emerită Aristia Stoia.

O cotitură radicală s-a produs în învățămîntul românesc după Congresul al IX-lea al P.C.R., din anul 1965, cînd în fruntea partidului a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitorul școlii moderne.

Datorită grijii și atenției deosebite pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., o acordă școlii românești, Liceul de Filologie-Istorie a devenit o școală modernă, într-o continuă dezvoltare.

Liceul a dat țării, în cei 150 de ani de existență, valoroase generații de absolvenți. Elevii de azi se mîndresc cu înaltașii lor și se cuvîne, la acest ceas aniversar, să amintim că pe băncile acestui lăcaș de cultură și civilizație au învățat: Alexandrina Magheru, Agatha Birseacu, Aristia Romanescu, poeta Violeta Zamfirescu, Tina Coveliu, doctor în chimie, actrița Margareta Pogonat și alte personalități proeminente care, prin munca, talentul și dăruirea lor, au devenit cunoscută în întreaga țară.

Urmînd exemplul lor, elevii de azi obțin rezultate deosebite în procesul

instructiv-educativ, exprimate firească a eforturilor noastre comune. Ne mîndrim, bunăoară, că în anul școlar 1982—1983, elevii școlii noastre, participanți la olimpiadele școlare, au obținut 188 de premii județene și 29 de premii naționale, la care se adaugă un premiu I, medalia de aur, precum și premiul special pentru cea mai bună lucrare practică la Olimpiada internațională de chimie.

Rezultate bune și foarte bune au fost înregistrate și în primele două trimestre ale anului școlar 1983—1984 de elevii noștri, atestate de un număr sporit de premii obținute la faza județeană a olimpiadelor școlare (210) — primul loc pe județ —, de succesul celor 40 de elevi care au primit investitura de a reprezentanți județului Dolj la faza națională.

La baza lor stau munca unui harnic și competent colectiv de cadre didactice și strădanile elevilor care și-au înțeles pe deplin menirea.

În confruntările culturale-artistice din cadrul Festivalului Național „Cîntarea României”, ediția 1983, formațiile reprezentative ale liceului nostru au fost, de asemenea, remarcate, obținînd locul I la montajul literar-muzical-coregrafic și la recitări, iar la cor (fete) locul al II-lea.

În acest an jubiliar, sîntem ferm hotărîți să facem totul ca elevii noștri să fie în așa fel pregătiți, încît, după absolvire, să contribuie la înălțarea pe noi culmi a națiunii noastre socialiste, pentru ca aceasta să ocupe un loc tot mai demn în rîndul națiunilor înaintate ale lumii.

Prof. HARITON V. STOICULESCU
directorul Liceului de Filologie-Istorie

Ridicarea calității pregătirii elevilor — obiectiv major al activității noastre

În actualul an de învățămînt, activitatea tuturor oamenilor școlii se desfășoară sub semnul și imperativele întîmpinării cu rezultate deosebite a marilor evenimente din viața poporului nostru: Congresul al XIII-lea al P.C.R. și cea de-a 40-a aniversare a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă.

Inscriindu-se în aceste eforturi și preocupări generale, pe fondul ridicării nivelului de pregătire a întregului colectiv de elevi al școlii, catedra de matematică de la Liceul de Matematică-Fizică „Nicolae Bălcescu” din Craiova a acordat o atenție prioritară îndrumării lotului de elevi care ne-a reprezentat la actuala ediție a Olimpiadei școlare de matematică. Făcînd bilanțul muncii noastre, după desfășurarea fazei naționale, am constatat cu satisfacție că rezultatele obținute în ediția 1983—1984 confirmă și depășesc rezultatele anilor precedenți: 1 premiu I (la clasa a IX-a), 1 premiu II (la clasa a XI-a), 1 premiu III (la clasa a IX-a), 3 premii speciale și 4 mențiuni. În urma probei de baraj, 4 elevi sînt selecționați pentru lotul lărgit în vederea olimpiadei internaționale.

Îndrumarea individualizată și diferențiată a elevilor selecționați pentru lotul olimpic, în urma unei testări exigente, înțepuț în orele de clasă, a continuat în cercurile de elevi ale secției „Gheorghe Țițeica” a Societății „Ioan Maloiescu”. Aici, o gamă variată de activități: dezbateri de teme teoretice, rezolvarea unor probleme de mare dificultate din revistele de specialitate române sau străine („Gazeta matematică”, „Revista matematică a elevilor din Timișoara”, „Kvant”, „Matematică v Școle” etc.), compunerea unor probleme originale contribuie la lărgirea orizontului matematic al elevilor, pregătindu-i pentru concursurile

școlare și sesiunile de comunicări și referate.

Trebuie să menționăm că pregătirea elevilor nu este abandonată în perioada vacanțelor școlare. Dimpotrivă, vacanța de vară este punctul de demarare a unei noi bătălii pentru autodepășire, pentru ridicarea stachetelor. În taberele organizate de conducerea liceului, cu sprijinul comitetului cetățenesc de părinți, în stațiunile din zona de munte și de deal (la Breaza, Rîmnicu Vilcea) asigurăm continuitatea pregătirii elevilor din lot, imbinînd studiul organizat și temeinic cu odihna și fortificarea lor fizică.

Se cuvîne să spunem că taberele naționale organizate de Ministerul Educației și Învățămîntului, cercul de matematică organizat la nivelul municipiului Craiova de Inspectoratul Școlar Județean Dolj, în colaborare cu Universitatea din Craiova, au avut, de asemenea, o contribuție prețioasă la obținerea unei noi calități în pregătirea elevilor liceului nostru.

Într-o atmosferă de emulație, generată de rezultatele tot mai bune obținute de la an la an, atît la olimpiadele de matematică, cit și la Concursul interjudețean „Gheorghe Țițeica” organizat de Universitatea din Craiova, precum și la edițiile precedente ale Sesiunii naționale de comunicări științifice ale elevilor — unde reprezentantul liceului nostru, Louis Funar, a obținut de două ori consecutiv premiul I (tot el fiind și deținător al unui premiu al III-lea la Olimpiada internațională de matematică de la Paris), continuăm tradiția unui liceu prestigios care a dat științei românești și universale personalități ca Gheorghe Țițeica, Gogu Constantin, Simion Stoilov.

Prof. IULIANA CORAVU,
Prof. VIRGILIU SCHNEIDER
Liceul de Matematică-Fizică
„Nicolae Bălcescu”

„Transilvania — străvechi pământ românesc”

de General-locotenent dr. ILIE CEAUȘESCU

Volumul „Transilvania străvechi pământ românesc”, operă de înaltă tinută, obiectivitate și rigurozitate științifică, elaborată de General-locotenent dr. Ilie Ceaușescu și apărută recent în Editura Militară (București, 1984, 142 pag. + 24 hărți), oferă cititorului una dintre cele mai valoroase și mai cuprinzătoare retrospectivități care înfățișează Transilvania — această permanentă vatră de locuire și organizare social-politică românească — în procesul mult milenar al zbuciumății și glorioasei ei deveniri istorice.

Parte integrantă a teritoriului locuit de geto-daci — acești „cei mai viteji și mai drepți dintre traci”, așa cum avea să scrie acum aproape 2.500 de ani Herodot, părintele istoriei — spațiul transilvan s-a aflat, laolaltă cu toate celelalte teritorii locuite de geto-daci, în statul dac centralizat și independent al lui Burebista, marea vatră pe care s-a desfășurat elogeneza poporului român, „prin preluarea de către geto-daci a limbii latine și altor elemente ale vieții materiale și spirituale, în perioada conviețuirii cu romanii, adică în secolele I—III”.

Dominantă, ideea continuității străvechi fără excepție toate perioadele și epocile istorice, cum citim, spre exemplu, în subcapitole ca: „Românii și organizarea lor politică în epoca migrațiilor de populații” sau „Formarea statelor feudale românești” — Țara Românească, Moldova și Transilvania.

Cu prezentarea unei alte dominante a istoriei poporului nostru — lupta pentru independență și unitate —, cuprinzând acțiuni de la sfârșitul secolului al XIV-lea și în secolele următoare și cu memorabilul moment al Unirii din anul 1600 sub Mihai voievod Viteazul, se încheie primul capitol al cărții dedicat originii, unității și continuității poporului român în spațiul carpato-danubiano-pontic.

Cu cel de al doilea capitol, „Transilvania — parte integrantă a spațiului carpato-danubiano-pontic, vatră milenară de trăire a poporului român”, pătrundem și mai mult în istoria acestui fiut, componentă inseparabilă a pământului românesc, care a fost centrul puterii dacice în vremea marelui Burebista, leagăn al primelor formațiuni politice românești de pe aceste plaiuri, voievodat românesc autonom, avind ca pregnantă și de necontestat realitate istorică, unitatea românească în epoca medievală.

Un al treilea capitol al volumului ne introduce în cunoașterea amplificării luptei de eliberare națională a românilor din Transilvania în condițiile intensificării politicii de aspirare națională și socială din perioada de la sfârșitul secolului al XVII-lea și până la Marea Unire, în cunoașterea unor momente defazierii ale

luptei de emancipare națională și socială a românilor transilvăneni, relevând momentul constituirii programului luptei politice românești, revoluția populară din 1784, condusă de Horia, Cloșca și Crișan, momentul Supplex Libellus Valachorum (1791), episoade ale rezistenței românilor transilvăneni împotriva dualismului austro-ungar, mișcarea memorandistă și Marea Unire din 1918.

În capitolele finale, autorul înfățișează liniile definitorii ale evoluției României după înfăptuirea statului național unitar, apreciat cu îndreptățită justețe drept condiție obiectivă pentru dezvoltarea economică și socială a României, pentru apărarea independenței și suveranității țării; sint prezente momentele istorice ale erei noi deschise în istoria milenară a României de Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din august, 1944.

Privirea de sinteză, cu care autorul examinează momente fundamentale și idei dominante ale istoriei Transilvaniei, a acestui străvechi pământ românesc, evidențiază încă o dată caracterul științific cu care este abordată această parte integrantă a istoriei poporului român, efortul incantant de succes al autorului de a stabili adevărul în perspectiva unui impresionant studiu al izvoarelor istorice, al mărturiilor care de-a lungul vremurilor și peste vremuri confirmă realitățile istorice. Este o lucrare care, prin forța argumentelor și documentelor științifice, se ridică împotriva acelor elemente necinstite care, prin metode, forme și căi pedemne de epoca în care trăim, încearcă în fel și chip să denatureze adevărul istoric, falsifică faptele istorice, inventează formule care mistifică realitatea, denigrează poporul român. Istoria sa milenară, pomegind lupta eroică a poporului român pentru apărarea ființei sale.”

Capitolele volumului, pe care îl prezentăm și care constituie o strălucită înfățișare a unor pagini din „Istoria născută de tronul, de clar și de măreț în fapte a poporului român”, constituie un prețios izvor de studiu și de îmbogățire a acțiunilor și manifestărilor educative pe care cadrele didactice din toate școlile și din întreaga țară le desfășoară cu elevii și studenții.

Un bogat aparat științific, alcătuit dintr-un cuprinzător capitol de „Documente și mărturii”, precum și din menționarea abrevierat din hărți și a numelor, toponimelor și altor denumiri întinse la volum, îmbogățesc conținutul acestui volum, carte de studiu și de învățare pentru tinerii școlii și elevii lor.

COSTIN ȘTEFANESCU

„Conducerea științifică a unităților școlare”

de NICOLAE ANDREI și ION DUMITRESCU.

Editura Didactică și Pedagogică, 1983, București, 312 pag.

Subtitulată „Teorie și metodă”, recenta lucrare a celor doi prestigioși autori ai unor valoroase lucrări de pedagogie și de istorie a învățămîntului românesc, pune la îndemina cadrelor didactice un bogat material informativ privind conducerea științifică a unităților școlare, experiența unei îndelungate activități personale de conducere în acest domeniu, precum și o abordare originală a organizării activității în școlile și liceele din țara noastră, în această etapă a construcției socialiste. De altfel, încă de la începutul volumului, autorii definesc noțiunea de conducere științifică în perspectiva concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind direcțiile esențiale de acțiune în asigurarea conducerii științifice a societății.

Întregul proces al conducerii este abordat pe temeiurile componentelor sistemului de învățămînt și al interacțiunilor sale, reținându-se obiectivele, resursele, procesul și optimizarea organizării sistemului; autonomia, adaptabilitatea, organizarea, planul și incluziunea ca aspecte ale funcționării sistemului; precum și elementele de bază referitoare la informație, verificare, decizie și control în îndeplinirea deciziilor.

Se observă efortul reușit al autorilor de a defini funcțiile conducerii științifice și cazul particular al exercitării funcțiilor de planificare și de organizare la nivelul unei unități școlare. Un accent deosebit este pus pe relația dintre conducere, decizie și informație; ierarhia decizională într-o unitate școlară fiind — așa cum bine subliniază autorii — condiționată atât de rolul intrinsec al informației în conducerea științifică și elaborarea deciziilor cât și de organizarea unui sistem informațional decizional din perspectiva cerințelor optimizării procesului de învățămînt.

Un spațiu larg este dedicat exercitării funcției de reglare-autoreglare într-o unitate școlară, fapt care relevă modelul cibernetic care a stat la baza abordării din perspectiva metodică a funcției de reglare-autoreglare.

Relevând interacțiunea pe care funcțiile de control și îndrumarea le au cu celelalte funcții amintite, autorii iau în considerație evaluarea și evidența rezultatelor activității de control și îndrumare ca modalități de sporire a eficienței controlului în școlă în raport cu specificul exercitării acestuia.

Un element inedit în abordarea conducerii științifice a unităților de învățămînt îl constituie prezentarea dimensiunilor psihosociale ale conducerii științifice, de la persoană, la grup și de la predare, la autoperfecționare, ca aspecte psihosociale și psihosociale ale conducerii științifice a unităților școlare.

Un capitol final al volumului dedicat conducerii colective, bugetului de timp al directorului, modernizării metodelor de conducere și relației dintre responsabilitatea colectivă și individuală în cadrul conducerii colective sintetizează cele mai bune din contribuțiile originale ale autorilor care au abordat conducerea științifică a unităților școlare nu numai interdisciplinar, ci și multidisciplinar, apelînd la principiul și concluziile psihologice, pedagogice și sociologice, economice și de legislație școlară, de științe ale conducerii și de organizare a procesului de învățămînt.

Lucrarea se adresează atât colectivelor de conducere ale școlilor și, în mod special, directorilor acestora, dar și tuturor celorlalte cadre didactice care — așa cum rezultă și din organigramele elaborate de cei doi autori — îndeplinesc funcții de înaltă responsabilitate în organizarea și conducerea activității de învățămînt, la nivelul unităților școlare.

C. ȘTEFAN

SARCINI PRIORITARE PENTRU ÎNCHEIEREA ANULUI ȘCOLAR

(Urmare din pag. 1)

tivelor școlare aflate în clasele terminale ale gimnaziului și primei trepte liceale, precum și cerințele realizării integrale a planului de școlarizare pentru anul de învățămînt 1984/1985, îndeosebi privind liceele cu profil din ramurile de bază ale economiei naționale — mai ales din domeniile energetice (minerit, petrol și geologie), siderurgie, construcții de mașini, construcții energetice ș.a., îndrumînd spre aceste licee pe elevii cu bună pregătire școlară și asigurînd tuturor celor ce doresc să se înscrie la aceste profiluri liceale o pregătire suplimentară atît în timpul lecțiilor din acest trimestru, dar, mai ales, prin meditații și consultații organizate în școală. În această etapă, la orientarea școlară și profesională a elevilor, se cere să se acționeze unitar, continuu și în cea mai deplină cooperare atît la nivelul diferitelor discipline de învățămînt, cît și la cel al activităților desfășurate cu participarea personalului didactic al organizațiilor de copii și tineret și, mai ales, a părinților elevilor.

Pe agenda priorităților inseriem continuarea, în ritm susținut, a tuturor activităților cu caracter educativ, sădirea la baza cristalizării personalității fiecărui elev a dragostei neîmurmurate față de muncă și față de realizarea sarcinilor construcției noastre socialiste, ca expresie a patriotismului și atașamentului profund față de politica partidului, față de concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind continua înflorire a patriei noastre socialiste și rezolvarea marilor probleme ale lumii contemporane, în fruntea cărora se află lupta pentru apărarea păcii.

Este necesar să acționăm cu toate mijloacele de care dispunem pentru ca dragostea de muncă să devină motorul cultivării și valorificării resurselor, aptitudinilor și capacității fiecărui elev în parte, temelia pe care să se construiască toate virtuțile etice comuniste, respectul față de muncă și rezultatele muncii, respectul față de tovarășii de muncă, cinstea, demnitatea și iubirea de patrie. Acțiunile organizate în scopul creșterii forței de influență educativă a școlii și, în primul rînd, a activităților didactice să fie pregătite cu cea mai mare grijă și cît mai temeinic, cunoscînd că nimic nu poate dăuna în această latură a pregătirii tineretului decît improvizatia și calitatea slabă a manifestărilor.

Se impune, mai mult ca în orice altă perioadă a anului, acordarea atenției cuvenite organizării colective a muncii în fiecare unitate școlară și antrenarea la activitate și la realizarea sarcinilor nu numai a unora dintre colegii noștri — care de regulă sînt și cei mai activi — ci a tuturor cadrelor didactice, nimeni neavînd voie să stea de o parte, mai ales în această etapă de încheiere a anului școlar.

Am amintit cîteva dintre prioritățile din această etapă finală a activității didactice din anul de învățămînt pe care îl vom încheia în lunile următoare, cu îndemnul de a nu neocupăm nici un efort pentru a putea raporta cu cinste partidului, conducerii partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, că școala românească, alături de toate celelalte sectoare de activitate, și-a îndeplinit cu cinste sarcinile încredințate.

Dezvoltarea unei concepții integratoare

(Urmare din pag. a 7-a)

De exemplu, la lecția de recapitulare intitulată „Descoperirile științei moderne — confirmare a concepției materialist-dialectice despre unitatea materială a lumii” — organizată pe bază de referate — autorii lucrărilor au primit sarcini concrete din timp, precizîndu-li-se domeniul științei particulare din cadrul căreia trebuie să selecteze exemplele potrivite. Astfel, informația științifică nouă poate fi adunată din fizica sau matematica modernă (amintînd, de pildă, teoria relativității generalizată a lui Einstein, teoriile cu privire la „antimaterie”, la ipoteza existenței „antulumilor”, sau la generalizările nou euclidiene, care pun în evidență raportul dintre proprietățile spațio-temporale și cele ale materiei), ca confirmînd unitatea dialectică dintre materie, mișcare, spațiu și timp și lărgind orizontul cunoașterii umane la domeniul materialității lumii.

Informația științifică nouă din istorie, economie politică, sociologie, biologie, genetică, fiziologie, cibernetică, interpretată materialist-dialectic, susține teza conform căreia societatea este parte integrantă, calitativ deosebită, a lumii materiale sau faptul că procesele psihice conștiente nu pot exista în afara materiei. Deci, prin valorificarea acestor informații, care le întregesc pe cele asimilate înainte — din perspectiva filozofiei materialist-științifice — se realizează, în cadrul lecțiilor recapitulative, o îmbogățire a cunoștințelor filozofice și știin-

țifice, corelarea și integrarea lor într-o concepție sistemică. Tot cu prilejul acestor lecții este necesar să se clarifice, combătîndu-se bine argumentat, informațiile cu privire la concepțiile metafizice, idealiste, spiritualiste de toate nuanțele din filozofia contemporană (de pildă, energitismul, teoria „morții termice” a Universului, teoria interacționismului în explicarea fenomenelor psihice, sau a paralelismului psihofizic etc.).

O lecție organizată pe baza dezbaterilor — prevăzută și în programa analitică — este cea cu tema „Contribuția P.C.R. la dezvoltarea filozofiei marxiste”. În dezbaterile acestei teme de actualitate, este necesar să se evidențieze caracterul deschis, creator al filozofiei marxiste în substanța ei, menționîndu-se și faptul că unele teze au fost interpretate dogmatic, într-o anumită etapă istorică.

Cu ajutorul participării elevilor la dezbateri, se subliniază ideea că promovarea gândirii creatoare este o trăsătură esențială a activității ideologice și a politicii partidului nostru, mai ales după Congresul al IX-lea, precum și a contribuției originale, teoretice și practice, de o deosebită valoare, la dezvoltarea filozofiei materialist-științifice și a materialismului istoric, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

Lecțiile de sinteză și recapitulare finală formează, așadar, un sistem de lecții bine sudate, încadrate armonios în procesul general de predare-învățare, urmînd îndeosebi sistematizarea conceptelor și tezelor însușite, selectarea și aprofundarea unor cunoștințe, pe baza corelațiilor intra și interdisciplinare.

Elevii serialiști, avînd o viață socială complexă, pot ajunge, prin aceste lecții, cu mai multă ușurință la concluzii corecte corespunzătoare adevărului, pot deosebi calitativ fenomenele naturale de cele social-politice și filozofice, ridicîndu-se la nivelul generalizărilor care le perfecționează procesul de cunoaștere. Modulul de gândire, de interpretare empirică sau, uneori, chiar metafizică a realității îi va lua locul o modalitate superioară de aplecare a lumii inconștiente influențînd formarea convingerilor, atitudinilor și comportamentelor fundamentate pe o etică profund umanistă. Deci, și prin aceste lecții putem contribui efectiv la consolidarea înțelegerii rostului filozofiei în viața individului și în societate, la accentuarea implicațiilor ei directe și indirecte în formarea personalității umane, în determinarea participării conștiente la realizarea nobilelor idealuri ale societății noastre socialiste.

Toate acestea sînt argumente care evidențiază, de fapt, valoarea formativă a acestui tip de lecție, pe care consider că nu este bine să o transformăm în simple ore de verificare a elevilor, în scopul notării lor.

